

SBORNÍK VÍTĚZNÝCH PRACÍ
VI. ROČNÍKU LITERÁRNÍ SOUTĚŽE
PRO DĚTI A MLÁDEŽ

2023|2024

SBORNÍK VÍTĚZNÝCH PRACÍ
VI. ROČNÍKU LITERÁRNÍ SOUTĚŽE
PRO DĚTI A MLÁDEŽ

CENA IVONY BŘEZINOVÉ

NA TÉMA:

TAJEMSTVÍ STARÉ KNIHOVNY

Sborník vítězných prací
VI. ročníku literární soutěže pro děti a mládež
Cena Ivony Březinové

na téma:

Tajemství staré knihovny

Kolektiv autorů

Editor: Vladimír Havelka

Jazyková korektura: Lucie Bednářová

Odborný konzultant: Mgr. Markéta Dočekalová

Grafická úprava, sazba: Atelier Havelka

Vytiskla tiskárna ŽAKET

Pro Nadační fond Gabrielis

vydalo v roce 2024 nakladatelství Refot

v nákladu 200 kusů.

Vydání první.

Texty byly ponechány v původní podobě, v jaké byly do soutěže přihlášeny, a nebylo do nich nijak slohově zasahováno.

ISBN 978-80-907713-5-2

© 2024 Nadační fond Gabrielis

www.psanipomaha.cz

Knihovna. Stará knihovna.

Pro někoho oblíbená skříň u dědy a babičky plná knih s kouzelnou starou patinou. Pro jiného nenápadná budova, do které s chutí každý týden dochází brouzdat mezi nekonečnými regály a vyhledávat zapadlé literární skvosty...

Každý si pod slovem knihovna jistě představíme něco jiného.

Přesto každý ihned tušíme, o čem se obecně mluví.

O místě plném knih.

O místě plném příběhů a vzpomínek.

O místě, kterým možná prošlo nespočet anonymních lidí, nebo naopak, do kterého mohou nahlížet jen vyvolení jedinci se správným klíčem.

Mluvíme o skříni? O celé místnosti, nebo snad o celé budově...?

Je na vás, co si do této výzvy dosadíte...

Nadační fond Gabrielis vyhlásil v rámci svého projektu

Psaní pomáhá VI. ročník literární soutěže Cena Ivony Březinové, tematicky navazující na oblíbené téma „Tajemství...“.

Po školních lavicích, jejichž tajemství jsme odhalovali před časem, se tentokrát vydáme prozkoumat knihovny.

Nejlepší práce z šestého ročníku této soutěže máte příležitost si přečíst v tomto sborníku.

Věříme, že stejně jako nás potěší srdce i mnohých z vás.

Gabriel Izsák

předseda NF Gabrielis

Praha, září 2024

OBSAH

ÚVODNÍ SLOVO Ivona Březinová	9
VÍTĚZNÉ PRÁCE V KATEGORII 10–14 LET	11
ŽIVÝ SEN Jan Coufal	12
KNIHA NA ÚTĚKU Karel Červenka	16
ZA DVEŘMI Z DUBOVÉHO DŘEVA Kristýna Dobešová	21
POSLEDNÍ ZPOVĚĎ Anna Marie Dorociaková	24
SECRETUM BIBLIOTHECAE VETERIS Eliška Kopecká	26
TAJEMSTVÍ STARÉ KNIHOVNY Kateřina Kubíková	30
DUŠE STARÝCH KNIH Alžběta Nováková	33
ÚTĚK Natalia Steiner	37
TAJEMSTVÍ STARÉ KNIHOVNY Daniela Vinšová	40
MEZI NÁMI KNÍŽKAMI Barbora Volková	43

VÍTĚZNÉ PRÁCE V KATEGORII 15–18 LET	47
ZATRACENÝ HŘEBÍK Victorie Birhanzlová	48
SOFIINA VOLBA Nela Fabíková	52
OPRAVDOVÉ VĚDĚNÍ Ondřej Gaborčák	57
TAJEMSTVÍ PANA BUKETA Bianca Chuffartová	61
KNIHOVNA, KTERÁ BYLA (NEBO NEBYLA?) Martina Kopencová	65
MAGICKÁ PŘITAŽLIVOST Simona Mejzlíková	69
JEŘABINY Klára Mojžíšková	73
JEN JEDINÁ RÁNA Antonín Nachlinger	77
KNIHOVNA BUDOUCNOSTI Sabina Pousková	82
ZAPADLÉ VZPOMÍNKY Vojtěch Stluka	85
SLOVO PŘEDSEDKYNĚ POROTY Markéta Dočekalová	91
SLOŽENÍ POROTY	92

ÚVODNÍ SLOVO

Milí přátelé krásného slova!

Rok se s rokem sešel a vy držíte v ruce už šestý sborník textů, které vzešly z literární soutěže Cena Ivony Březinové. Naleznete v něm opět dvacítku nejzajímavějších, nejoriginálnějších, nejpropracovanějších, zkrátka nejlepších příběhů z těch, které se v letošním ročníku sešly. A že se jich sešlo opravdu dost! Práce nám poslalo dvě stě šedesát mladých autorů ze všech koutů republiky. Škoda, že ne všichni splnili regule zadání. Ale ti, kteří uspěli, dávno vědí, že kdo chce dobře psát, musí umět dobře číst. A to i mezi řádky.

Každá kniha, kterou přečtete, může být důležitou učebnicí tvůrčího psaní. Každý dialog, který vyslechnete, může být zdrojem k rozšíření slovní zásoby. Každý zvuk, či obraz, ale i každá vůně, chuť i dotek může být spouštěčem pro vaši fantazii.

V letošním ročníku na nás z textů dýchá tajemství. Tajemství starých knihoven. Ukřívají se na zažloutlém papíru dávno vytištěných knih, v kožených vazbách zdobených zlatou ořízkou i v regálech, na které po léta sedá prach. Ale jsou tam a čekají na objevení. Kdo má dost představivosti, dokáže prastaré taje vidět, slyšet i cítit. Kdo má odvahu, dokáže si na ně sáhnout, nebo dokonce ochutnat. A pak o nich psát a nechat se unášet fantazií, protože za jednou záhadou se třeba skrývá další a pak ještě další. Jejich odhalováním může vzniknout příběh. Pro tento sborník jsme vybrali dvacet nejlepších.

Tak se pohodlně usadte, sfoukněte imaginární prach a opatrně zalistujte, aby se vetché stránky nepotrhalo. Jsou na nich totiž vepsaná tajemství. Tajemství, která by bez vynálezu písma byla ztracená. Ano, psaní je paměť, která by se jinak vytratila.

Ivona Březinová

**CENA IVONY BŘEZINOVÉ
2024**

**VÍTĚZNÉ PRÁCE V KATEGORII
10-14 LET**

ŽIVÝ SEN

JAN COUFAL

„Péto, co jsi zase dělal?“ Máma mě chytne za ramena a otáčí se mnou ze strany na stranu jako s hadrovým panákem, aby dobře viděla, kde všude mám krvavé šmouhy a modřiny.

„Porval jsem se s Bolkem. Posmíval se mi, že neumím pořádně číst. A taky říkal, že jsem určitě vadnej, když už mám devět let a jsem pořád druhák. To jsem si přece nemohl nechat líbit.“

Vidím, jak se výraz v mámině obličejí mění z našťvaného na lítostivý.

„Z toho si nic nedělej, každému hned všechno nejde. Ale je pravda, že kdyby ses trochu víc snažil a četl každý den, určitě by ses zlepšil. Běž se radši umýt, převléknout a já ti zatím připravím něco dobrého k snědku. Co třeba palačinky?“

Další den ve škole. Bolek našťestí chybí, asi je nemocný. Po obědě už na školu nemyslím a celé odpoledne trávím na hřišti. Když přicházím domů, máma už je z práce doma.

„Mami, na zítra jsem se dohodl s Gabrielem, že půjdeme do knihovny,“ hlásím hned ve dveřích.

„Cože, slyším dobře? Ty půjdeš dobrovolně do knihovny?“ nestačí se máma divit. „No a co ses tak najednou rozhodl? Vždycky, když ti říkám, že si spolu půjdeme půjčit nějakou pěknou knížku, vraždíš mě pohledem.“

„Gabriel říkal, že mu čtení taky nešlo, ale prý ho to jedna paní z knihovny naučila,“ odpovídám a jdu si umýt ruce.

„A kdo je vlastně ten Gabriel?“ nepřestává máma s otázkami.

„Já ho vlastně ani moc neznám,“ volám z koupelny. „Dneska za mnou po škole přišel a říkal, že slyšel, jak se mi Bolek posmívá. Ptal se mě, jestli je to pravda, že neumím číst. Tak jsem mu řekl, že číst umím, ale hodně pomalu a někdy se zakoktám.“ Jenže vidím, jak se mamka začíná mračit.

„Péto, přeci nemůžeš nikam chodit s lidmi, které ani neznáš!“

„Ale mami, vždyť je to kluk jen o něco starší než já. Říkal, že už chodí do šesté třídy. Prosím, dovol mi to,“ žadoním a je mi skoro do breku. Máma chvíli váhá,

ale nakonec přikývne. S radostí jí vlepím pusku na tvář a ona mě obejme takovou silou, že mě málem rozmačká.

V pátek ráno se už před školou potkávám s Gabrielem.

„Platí to dnešní odpoledne?“ ptám se trochu nejistě.

„No jasně, proč by ne? Navrhuju, že se potkáme ve tři na rohu Školní ulice a vyrazíme. Jen si nezapomeň vzít s sebou knížku, kterou máš nejoblíbenější.“

Tak tím mě Gabriel fakt dostal. Já a nejoblíbenější knížka?

„Ok, domluveno,“ raději hned vyhrknu a už pospíchám do šatny.

Celé dopoledne pak přemýšlím, jakou knížku bych si měl s sebou vzít. Je asi na mě dost vidět, že jsem myšlenkami úplně jinde, protože mě paní učitelka každou chvíli musí napomínat, že se nesoustředím na práci v hodině.

Konečně je škola u konce a po obědě můžu vyrazit domů. Nejprve prohledám skříňku u sebe v pokoji, ale výsledek se mi vůbec nelíbí. Mám tam jen samé časopisy o počítačových hrách, alba se samolepkami fotbalistů a hokejistů a nějaké vytrhané stránky z komiksů. Rozhodnu se tedy podívat ještě k rodičům do ložnice. Tady sice pár knížek je, ale jsou úplně bez obrázků a některým názvům vůbec nerozumím. To radši půjdu s prázdnou.

Ve tři odpoledne čekám netrpělivě na rohu Školní ulice a pořád se dívám na mobil, kolik je hodin. Třeba si ze mě ten kluk jen dělal legraci. Kdo to kdy viděl, aby se šesták bavil s druhákem a chodil s ním do knihovny. Když už se rozhodnu, že dál čekat nebudu, Gabriel přibíhá z druhé strany ulice.

„Promiň, ale musel jsem si ještě něco zařídit,“ omlouvá se mi. „Teď si ale musíme pospíšet, ať přijdeme včas,“ říká a zrychluje krok.

Asi po deseti minutách přicházíme k domu, který je na první pohled hodně starý. Někde chybí omítka na stěnách, okna v horním patře jsou vytlučená a dveře při otvírání vržou tak, že si musím zakrýt uši.

„No tak pojď, neboj se přeci,“ povzbuzuje mě Gabriel.

„A to má být jako ta knihovna?“ ptám se dost nervózně. „Představoval jsem si ji trochu jinak,“ dodávám a přitom se okolo sebe stále rozhlížím. Nechci ale vypadat jako ustrašená baba.

Ocitneme se v místnosti, jakou jsem nikdy neviděl. Má vysoké stropy, stěny

jsou ze dřeva a všude samé police plné knih. K těm nejvyšším policím se může člověk dostat po dřevěných schůdcích, které jsou opřené o jednu ze stěn. Ale hlavně to tady zvláště voní. Nevím sám, jestli je to vůně, nebo spíš smrad.

Koukám udiveně kolem sebe, když se mi najednou za zády ozve hlas: „Gabrieli, koho jsi to přivedl tentokrát?“

Otočím se a uvidím starší paní oblečenou do nějakého barevného hábitu. Opírá se o hůl a přívětivě se na mě usmívá.

„Dobrý den, to je můj kamarád Petr,“ postrkuje mě Gabriel směrem k ní.

„Takže Petr. A co tě přivádí ke mně do knihovny, Petře?“ ptá se ta paní a přendá si hůl z jedné ruky do druhé.

„Víte, Gabriel říkal, že mě tady naučíte číst,“ odpovídám a trochu se mi třese hlas.

„Jsi dost velký na to, abys uměl číst. Do školy už určitě chodíš.“

„Ano, chodím do druhé třídy. Vlastně to není tak, že bych neuměl číst, ale nečtu moc dobře a někteří kluci se mi posmívají.“ Teď už se mi tolik hlas netřese, ale pořád se tak trochu bojím.

„A jaké knížky máš nejraději?“

A je to tady. Teď musím s pravdou ven.

„Já jsem vlastně nikdy žádnou knížku nepřečetl. Čtu hlavně časopisy o počítačových hrách. Bude ze mě profesionální hráč a budu si vydělávat spoustu peněz, a k tomu přece nepotřebuju umět nějak extra číst,“ snažím se odpovídat, ale vidím, jak ta paní kroutí hlavou.

„To si opravdu myslíš, že nemusíš umět pořádně číst? A proč jsi tedy vlastně s Gabrielem přišel? Hádám, že se ti nelíbí, že jsi někomu pro smích, že?“

Cítím, jak mi rudnou tváře a jen přikyvuju hlavou.

„Svůj důvod tedy máš. Sedni se teď do toho velkého křesla a já si tě vyzkouším,“ říká mi a vede mě do rohu místnosti.

Moc se mi nechce, ale vidím, jak mi Gabriel ukazuje, že mám jít. Křeslo je ještě větší, než se mi zdálo. Když si do něj sednu, mám pocit, jako kdybych zapadl do bezedné díry. Paní sáhne na jednu polici a vytáhne z ní knížku.

„Tak mi něco přečti,“ vybídne mě. Otevřu knihu na první stránce a chci se dát do čtení, ale je to nějaké divné.

„Tak už přeci začni.“

„Ne-ne-ne-mo tene-tene-tenetur se ip-ips-ipsu-ipsu-ipsu,“ soukám ze sebe ta cizí slova, kterým vůbec nerozumím. Čím víc se snažím soustředit, tím víc se mi zavírají oči.

„Vstávejte, bando líná!“ řve mi někdo u ucha. Otevřu oči a zjistím, že jsem v tmavé, zatuchlé místnosti. Všude kolem mě jsou ušmudlaní hubení kluci, vlasy mají jako vrabčáci.

„Pro tebe to neplatí?“ uslyším a hned dostanu pořádný kopanec do zad. Někdo mě chytne za ruku a táhne mě za ostatními.

„Zvedněte ty své líný zadky a hybaj pro náradí!“ ozve se ode dveří. Někdo mi do ruky strčí lopatu a pošle mě ven za ostatními. Jakmile vyjdeme z budovy, dostaneme se na zablácený dvůr. Pak nás naženou na vůz, který táhnou dva koně, a odvázejí nás někam do polí. Asi po půl hodině vůz zastaví, všichni seskočíme na zem a mlčky čekáme. Pozoruju, jak tři chlapi ukazují jednotlivým klukům, kam mají jít.

„Přestaň se rozhlížet a makej. Do večera musíte tu jámu vykopat, jinak budete bez jídla,“ houkne na mě jeden z nich. Raději se tedy chopím lopaty a odhazuju hlínu na stranu.

Nikdo nemluví, všichni si hledí své práce. Po několika hodinách cítím, jak mě všechno bolí, ale nedovolím si přestat. Skončíme až se soumrakem. Jsem tak unavený, že cestou zpátky ve voze na chvíli usnu. Probudí mě dloubanec do žeber.

Ženou nás k večeři. I když jídlo vypadá příšerně, stejně jako ostatní si máčím chleba v břečce, které říkají polívka, protože mám hlad jako vlk. Smrdím sám sobě. Pak už nás zaženou zpátky do místnosti, kde jsem se ráno probudil. Padnu na svůj kousek slámy a hned usínám.

Tak to jde jeden den za druhým. Nikdo z kluků se mnou nemluví, ale ani oni se nebaví mezi sebou. Všichni jsme příliš unavení a hladoví.

Asi pátý den se kolem poledne objeví na poli několik jezdců na koních a hledají jednoho z našich hlídačů. Něco si s ním vysvětlují a potom zase odjedou. U večere nám dozorce oznámí:

„Majitel našeho panství je tak laskavý, že přijme do služby jednoho z vás. Ten dostane nové šaty a bude bydlet společně s dalším služebnictvem na zámku.

Podmínkou ale je, že ten dotyčný musí umět dobře číst. Tak co, najde se někdo takový mezi vámi?“ ptá se posměšně a prohlíží si nás.

Musím odsud pryč za každou cenu. Rychle zvednu ruku.

„Tak ukaž, co dovedeš,“ směje se mi a podává mi knihu.

Soustředěně hláskuju povědomý text: „Ne-mo te-ne-tur se ip-sum...“

„Tak se probuď, Péťo. Musíš si vzít léky a pak můžeš spát dál,“ slyším mamincin hlas a cítím, jak mi jemně třese ramenem. Otevřu oči a nestačím se divit. Jsem ve své posteli, maminka mi podává prášek a vodu na zapití.

„Mami, já jsem...“ snažím se zorientovat.

„Nemluv a zapij si ten prášek. Musíš teď hodně odpočívat. Alespoň že už neblouzníš a horečka taky zmizela. Všechno bude zase dobré, uvidíš.“

Poslechnu a spolknu prášek. Maminka zhasíná světlo a odchází pryč.

„Mami, až se uzdravím, přečteme si spolu nějakou knížku?“ zavolám.

„Třeba dvě,“ odpovídá mi veselým hlasem maminka.

KNIHA NA ÚTĚKU

KAREL ČERVENKA

Větrná smršť proletěla nad městem Guánov. Rozrazila se o několik komínů a hřebenů doškových střeš. Před sebou smršť hnala několik lístků a obalů od bonbonů. Právě uchvátila kus nějakého papíru. Knižního papíru. List se v tu chvíli dostal z dosahu větru a v chladném vzduchu se obrátil. V ranním šeru zazářily runy. Nezářily. Plály. Karmínově rudým světlem magického písma. List zteřelého papíru se ještě několikrát obrátil a pak s tichým zašustěním zapadl do stínu uličky dole.

Městská Knihovna se tyčila na pozadí rozednívajících se oblohy. Byla to mohutná věž a v ní sály plné starých a zakletých knih, grimoárů, svitků, listin a v jed-

nom případě prokletého návodu na užívání bonbonů proti kašli (jednomu nedůtklivému mágovi kdysi bonbon proti kašli zaskočil). Ty z nejagresivnějších knih musely být připoutány k těžkému závaží. A jedna z nich se právě utrhla...

Knihovní hlídač Flek Plácek, přes dva metry široký, ale nevysoký muž, zvedl svou otylou hlavu. Jeho tučné ucho na půl zachytilo hlasité zařinčení skla. Opatrně se pohyboval ke zdroji hluku. Z příšeří sálu číslo pět se ozval skřek. Skřek, jenž by vydal nějaký zlovolný, ohavný ptačí dravec, který se právě dostal z pasti ptačího lepu a teď se chce pomstít ptáčnickovi. Flek se s přerývaným funěním rozběhl. Když se se zmučeným výrazem nedobrovolného sportovce zastavil, rozhlédl se. Malé okénko nízko ve zdi bylo roztráštěné na cimprcamp. Z police nejbližšího regálu visel přetržený řetěz.

Uprchlý grimoár letěl. Mával deskami. Normální kniha by to nedokázala, ani většina těch magických. Utrhnout se ze silného řetězu a vylétnout oknem... V dávných dobách byly vytvářeny zakleté, prokleté a jinak magické knihy. V této době bylo jejich vyrábění ovšem ilegální. Guánovská městská rada tedy zorganizovala založení Knihovny, kde by se tyto knihy uskladňovaly. Zde byly uloženy v klecích, bednách, mezi olověnými deskami a podobně znehybněny.

Tento konkrétní grimoár byl v Knihovně tím nejstarším a nejnebezpečnějším. A teď byl na svobodě. Jeho stránky měly své myšlenky. Byly to myšlenky tygra, myšlenky hada... a měl chuť ničit.

„Klink, klank, třísk, bim!“ veliký zvon ve věži Knihovny zvonil na poplach. Skupinky hlídačů se vynořovaly z její brány a obtěžkány háky a sítěmi mířily na lov.

„Jdeme na něj!“ zařval Flek a hrnul se k východu. Za ním cupital pan Záložka. Filigrán Záložka byl knihovníkem, který se staral o sál číslo pět, v němž náš příběh započal. Byl to malý, plešatý mužík s cvikrem na nose. Těch by tam ovšem mohl nosit deset za sebou, protože některé ze zakletých knih s oblibou zaklapávaly čtenářům nosy, takže měl nos dlouhý jak rozený lhář. Nyní Záložka, ověšený spoustou bolas¹ a sítí, následoval Fleka ven z Knihovny a vzrušeně poskakoval sem a tam.

Vzali to Rozpuklou uličkou přes Vokurkovej trh až k Severnímu vodojemu. Tím směrem kniha uprchla. U vodojemu zjistili, že k nádrži nahoře vede úzký

1 Bolaso je vrhací zbraň se závažími na laně, která se zamotá kolem kořisti.

žebřík. Záložka navrhl, aby vylezli nahoru a rozhlédli se. Flek se mu vysmál. Pak si utřel slzy z prasečích oček a ušklíbl se: „Tenhle žebříček z párátek mě neudrží. Vylez tam sám. Ale grimoáry toho moc neuletí, takže bude někde v okolí.“

Záložka pokrčil rameny a začal se supěním šplhat na revizní plošinku na vrcholku nádrže. Nahoře se narovnal, upravil si cvikr a rozhlédl se. Široko daleko nebylo nic jiného než město, lidé, kouř a smog. Vtom se zdola ozval výkřik. Záložka sklopil oči. Nějakých dvacet metrů pod ním (opět si narovnal cvikr) právě zápasil Flek s velkou, našťvanou bichlí. A k pranicí právě přibíhala další dvojice knihovních hlídačů.

Záložka sjel dolů na ulici jako pes, kterému někdo pohrozil šamponem. Mezitím se jednomu z hlídačů (vypadal, jako by Flekovi z korálkovitého oka vypadl) podařilo zmítající se grimoár zpacifikovat přimáčknutím k dlažbě. Pak si na knihu sedl.

„Tak,“ prohlásil Flek, „a máme ho!“

To se však poněkud ukvapil. Grimoár se s vypětím zbytků své skoro do sucha vysáté magické síly vzepjal, vznesl se i se svým protestujícím věznitelem několik metrů vysoko a plachtil dál. Flek se zbylým hlídačem se ho jal pronásledovat a na Záložku křikl: „Doběhni do skladu pro koberec!“

Město Guánov si pokojně sedělo připlácnuté na útesu nad mořem. Jeho ulicemi se však začal šířit křik a hluk, tedy křik a hluk větší než obvykle. Jeho původcem byla skupina lidí a jednoho starého dobrmana. V čele hordy dusal hlídač Flek a jeho kolega (budiž konečně řečeno, že se jmenoval Piškot Vyfouk). Zbytek tvořili rozčilení lidé, kteří si mysleli, že hlídači honí zloděje, lidé, kteří si mysleli, že Flek a Vyfouk jsou sami zloději, a nakonec lidé, kterým zmíněný průvod proběhl skrz dům. Průvod uzavíral dobrman, který si myslel: „Lidi běží za jídlem, já chci taky jídlo!“

Najednou se rostoucí dav zastavil. Pronásledovaný grimoár s nedobrovolným pasažérem se právě ztratil za rohem. „No a jsme namydlený,“ prohlásil posmutněle Flek.

„Ne, pokud mi, ksakru, pomůžete dolů!“ ozvalo se seshora.

Když byl Záložka s létajícím kobercem vyšmodrčán ze spleti prádelních šňůr, jež křížovaly uličku nad jejich hlavami, a když byl vyproštěn i z velikých různě

vých bombardáků, které předtím visely na šňůře, všichni (Vyfouk, Zálložka, Flek a dobrman, kterého nikdo nezval) se nacpali na koberec. Poté koberec, skřípající námahou, odstartoval.

„Rychle, zmizel za támhletím rohem!“ pobízel Flek Zálložku, který začal odvázně zvyšovat rychlost vozidla. Dobrman radostně štěknul a začal slinit.

„Kdo sem vzal toho psa?“ stěžoval si Vyfouk. „Požaduji, aby byl vysazen!“ dodal a utíral si z obličeje dobrmanovy sliny, které vzdušný proud unášel na všechny strany.

„Nezastavujeme. Měl jsi na to myslet dřív, Piškote!“ vykřikl Zálložka a zahalekal: „Držte si klobouky a skalpy!“

Flek si ještě stačil přidržet hučku na hlavě, ale to už se koberec řítíl maximální rychlostí. „Ááá!“ zaječeli všichni až na dobrmana. Zálložka svůj výkřik, který se táhl mnohem déle než křik ostatních, ani nestihl dokončit, když nabrali nového cestujícího. Pošták visel na kraji koberce, což by neměl dělat někdo, kdo nechce spadnout dejme tomu z útesu. Co? Z útesu?! Koberec totiž právě prorazil prkennou ohradu nad kolmou stěnou útesu a nabral poštáka, který u ní postával, takže ten teď visel, jak už bylo naznačeno, nad sto metrů níže položenými, špičatými kameny, které vyčnívaly z moře jako tesáky z huby rozzuřeného medvěda.

„Pomozte mi nahoru!“ zaječel poštovní panáček.

„Ksakru, vrať se rychle nad město!“ zlobil se Flek.

„Ale no jo,“ zabručel neochotně Zálložka a stočil to zpět. Tentokrát už ale letěl výš, nad střechami domů, aby zas náhodou někoho nesrazili. Piškot poštáka vytáhl na palubu, přenechal mu své místo a sám zaujal pozici na straně závětrné od dobrmana, tedy z dosahu jeho slin.

Navzdory zdržení se tečka v dáli, představující uprchlou knihu, zvětšovala a v okamžiku, kdy Flek vrhl bolaso a Piškot síť, už byl grimoár na vzdálenost, co by lama doplívla.

„Máme ho, brzdi!“ vykřikli Piškot s Flekem jako jeden tlouštík. Zálložka prudce zabrzdil. „Držím ho! Nepuť ho! Svaž ho! Dělej!“ překřikovali se oba lovci. Do všeobecné vřavy začal štěkat dobrman. Pak se všichni zarazili.

„Kde je ten tvůj kolega, jak ho tady ta zatracená bichle vodnesla?“ opatrně se zeptal Flek.

„To jako Kardamom? Dyť ten je... ksakru, kde je?“ rozhlížel se Piškot.

V tom shonu všichni tak nějak ztratili Kardamoma z očí. Problém vyřešil pošťák, který se ohlédl zpět do ulice a poznamenal: „Váš kolega je támhle v té stoce a slova, která vypouští z úst, jsou dost... nahněvaná.“

Proto zde plamennou řeč, kterou Kardamom právě pronášel, uvedeme ve vybranější formě: „A do prkýnka! Jezuskote! To jste nemohli dát trošičku pozor, do hájíčka zelenýho!“ Proslov uzavřel rázným: „Tfuj!“ a s nelibozvučným čvachtáním vstal. Vyškrábal se ze stoky a oklepal se jako pes (mimoходом, náš dobrman právě o kus dál značkoval důležité území).

„Hele, nechte ho a pojdte mi pomoci!“ zaúpěl Piškot, který se právě snažil spoutat ulovenou bichli. Kardamom k němu přiběhl a pomohl mu knihu podržet, načež ji Flek svázal provazem tak, že ani škytnout nemohla. Pošťák se odlou dal pryč, zatímco pes zvědavě očichával cosi na chodníku. Záložka rychle přistavil koberec, takže hlídači (a dobrman) mohli nasednout, a celá skupinka vyrazila zpět do Knihovny.

Když zaparkovali koberec, vydali se vrátit grimoár na jeho původní místo. Jak pětice (počítaje i dobrmana) kráčela potichu tmavými knihovními sály, z okolních regálů a polic se ozývalo papírové šustění, jako když znepokojený ježek cupitá v suchém spadném listí. Po chvíli bloudění konečně skupina dorazila ke správnému regálu a našla i prázdné místo, ze kterého se náš grimoár utrhl. Dalo to chvíli pošťuchování, strkání a oděrek, ale nakonec byla kniha bezpečně zajištěna na svém místě.

„No tak to bysme měli z krku,“ oddychl si Flek. Skupinka (i se psem) vykročila ven do teplého a barevného dne. Město bylo zachráněno a život šel dál. To je klasické zakončení laciných příběhů, ale v tomto případě to byla pravda.

ZA DVEŘMI Z DUBOVÉHO DŘEVA

KRISTÝNA DOBEŠOVÁ

Dveře z dubového dřeva, před kterými jsem se nacházela, byly pečlivě schované mezi policemi v nejzadnější části staré knihovny. Váhavě jsem natáhla ruku k mosazné klice a jemně s ní zalomcovala. K mému překvapení se dveře otevřely. Zaplavil mě pocit nejistoty a nepříjemné chvění si našlo cestu podél mé páteře, až jsem se mírně otrásla. Ohlédla jsem se za sebe a zjistila jsem, že knihovnice pořád sedí na stejném místě za lesklým dřevěným pultem s hlavou skloněnou v nekonečném množství papírů. Zhluboka jsem se nadechla, než jsem znovu zaměřila pohled na ty dveře. Nemohla jsem setrást pocit, že dělám něco špatného, ale jakmile jsem za kliku ještě jednou zatáhla a vyklouzla z dosahu světla linoucího se z knihovny, pocit zmizel. Cítila jsem se, jako by všechno, co mě doposud trápilo a tížilo, najednou zmizelo. Rozhlédla jsem se po tmavé místnosti. Dveře za mnou se zavřely, což mě přinutilo sebou škubnout. Ohlédla jsem se do tmy za sebou a potom zpět do míst, kde se nejspíš nacházel zbytek místnosti. Celý pokoj byl chabě osvětlený malým svícnem, takže jsem nedokázala poznat, jestli je místnost velká, nebo malá. Vykročila jsem před sebe a vzala svícen do ruky. Mávala jsem s ním okolo, abych aspoň trochu rozjasnila prostor kolem. Pod oranžovým světlem se mi začaly odhalovat zaprášené police s ještě zaprášenějšími knihami. Pár titulů jsem poznávala z tatínkovy pracovny, ovšem jen podle názvů nebo přebalů. Natáhla jsem prsty k povrchu regálu a jemně po něm přejela. Moje nohy, jako by měly vlastní hlavu, se začaly pohybovat pomalými kroky dopředu, zatímco moje ruka neztrácela kontakt s hrubým povrchem police.

„Ahoj,“ ozvalo se za mnou. Zastavila jsem se uprostřed kroku a pomalu se otočila. „Tady dole,“ hlas se ozval ještě jednou. Teď zněl dost otráveně. Ve tmě jsem zahlédla pár očí, které mě zvědavě pozorovaly. Ruku se svícnem jsem natáhla směrem k očím a světlo mi začalo odhalovat malé stvoření, které sedělo na zemi. Zvíře bylo malé, šedobílé a stavbou těla připomínalo kočku, ale soví křídla a zobák její vzhled ozvláštňovaly. „Um, ahoj?“ pozdravila jsem nejistě. „Takže ty jsi Esme?“ zeptalo se stvoření, jakmile ocasem obtočilo mé nohy a začalo se ke mně lísat. Mírně jsem přikývla: „Jo, a ty jsi?“ Klekla jsem si, postavila sví-

cen vedle sebe a pohládila jemnou srst na zádech toho stvoření. „Willow,“ zapředla. „Hmm, dobře Willow, ale co jsi zač?“ zeptala jsem se na oplátku. Willow mě párkrát obešla, než se zastavila přímo přede mnou. „Jsem tvá nová služebnice,“ odpověděla, než se otočila obličejem pryč ode mě a vykročila do tmy. „Počkej přece!“ zavolala jsem za ní. Natáhla jsem se pro svícen a rychle ho vzala do ruky, než jsem se rozběhla směrem, kterým předtím odešla. Za jedním regálem jsem zahlédla mizet její ocas. Proplétala jsem se mezi nábytkem a snažila se ji dohnat, ale nebylo to možné. Zdálo se, že jde pomalu, ale opak byl pravdou. Podívala jsem se na svícen v mé ruce, který v náporu vzduchu zhasnul. Poznala jsem, že Willow zastavila, když se přede mnou zase objevily její kočičí oči. „Willow?“ sykla jsem.

Ona jen na oplátku něco zamumlala a podlaha pode mnou jakoby zmizela. Leknutím jsem zakřičela. Vítr mi mačkal šaty, zatímco já se vystrašeně koukala kolem. Willow vypadala, jako to nejkliďnější stvoření, které bylo možné potkat. Jen mě pobaveně pozorovala, jako by úplně ignorovala fakt, že padáme do neznáma. Světlo kolem nás bylo teď v porovnání s tmou v knihovně oslepující. „Co se to děje?!“ vyjekla jsem, ale než mi Willow stihla cokoliv odpovědět, kutálely jsme se ze svahu. Willow se smála na celé kolo, během čehož jsem se já zvedala a marně se snažila narovnat bílé, modrými květinami poseté šaty. Jakýkoliv pokus o narovnání látky byl ale marný, protože byla velmi pomačkaná a teď i na mnoha místech zablácená. „Tak pojď,“ pobídla mě Willow a hlavou kývla k železné bráně, za níž se nacházel zámek. Čím víc jsme se k zámku přibližovaly, tím mohutnější mi připadal. Těsně předtím, než jsme se dostaly k bráně, se otevřela společně s dveřmi zámku a tím nám vytvořily průchod přímo dovnitř. Mé lodičky klapaly po studené podlaze v chodbě a z dále se linul zvuk smíchu. „Kde to jsme?“ otočila jsem se na svou společnici tázavě. „Ale no tak, Esme, ty si to nepamatuješ?“ tentokrát ona svráстила čelo. Podívala jsem se na ni s nevyslovenými otázkami v očích a potom mírně potřásla hlavou, abych jí dala najevo, že nevím, o čem mluví. Popošla ke dveřím na konci chodby a tlačila do nich hlavou v pokusu je otevřít. „Počkej,“ zamumlala jsem a otevřela je.

Přede mnou se naskytl pohled na velkou, žlutou a příjemně působící místnost. Kromě krbu přímo naproti mně a obrazu zahrady nad ním nebyla místnost nijak vyzdobená. Oken jsem napočítala celkem pět, tři na pravé stěně a dvě

na levé, každé lemovaly závěsy v jiné barvě. Různě po místnosti byla rozmístěna křesla a židle tak chaoticky, až to vypadalo uspořádaně. Na nábytku, a dokonce i přes něj byly přehozené pestrobarevné pletené deky a polštáře. Všechno ve výsledku vypadalo zmateně, ale útulně zároveň. Uprostřed pokoje stál stůl obklopený dalšími židlemi, na kterých seděla spousta podivně vypadajících tvorů, mezi nimiž jsem zahlédla i pár lidí. Jakmile si nás skupinka všimla, její smích se proměnil v ohlušující ticho. V dalším momentu všichni propukli v radostný křik. Jedno ze zvířat – oranžová liška s jeleními parohy – zvolalo: „Esme, jsi zpátky!“ Willow, která doteď nehybně stála vedle mě, štouchla hlavou do mého lýtka, jako by mi přikazovala, že mám jít dopředu. Skoro neviditelně jsem přikývla a udělala pár kroků směrem ke stolu. Willow se ode mě odpojila a vyšplhala na jednu z židlí. „Princezno, jste zpátky!“ usmála se liška. „Princezno?“ pozvedla jsem nad tím oslovením obočí. „Ano. Esme, princezna Lorvilu,“ opáčila liška. Těkala jsem mezi liškou, Willow a ostatními přítomnými. Já mám být princezna? Najednou se jedna z lidských dívek zvedla a rozešla se směrem ke mně. Ucítila jsem něčí ruku na rameni. Když jsem se ale podívala za sebe, nikdo tam nebyl. Dívka se pořád přibližovala se zářivým úsměvem. Něco říkala, ale nemohla jsem rozpoznat co. Její hlas zněl tlumeně a rozléhal se po místnosti. Ruku na rameni jsem ucítila znovu a najednou dívka zmizela. S dívkou zmizela i liška, pestrobarevné deky, a dokonce i Willow. S leknutím jsem sebou trhla a podívala jsem se kolem sebe. Ostré denní světlo mě štípalo do očí jako miliony jehel. Zvedla jsem hlavu a k mému překvapení jsem nebyla v zámku, ale zpět v knihovně. „Slečno Reynoldová, tohle je knihovna, a ne Vaše postel,“ řekla knihovnice podrážděně. Rychle jsem zamumlala omluvu a sbalila si věci. Při odchodu jsem se naposledy otočila na prostor knihovny. Potom jsem zavřela dveře a zalovila ve své tašce. Má ruka se setkala s plastovým materiálem malé oranžové lahvičky s etiketou „neuroleptika“. Jednu pilulku jsem vytáhla a dala si ji do pusy. Poté jsem ji zapila vodou a myšlenky na Willow i zámek rázem zmizely.

POSLEDNÍ ZPOVĚĎ

ANNA MARIE DOROCIÁKOVÁ

Klika kostela zavržala. Už jsem skoro zapomněla, jak jsou tyhle dveře staré. Vždyť už jsem tu nebyla celých šedesát let! Opřela jsem se do dveří. Moc síly už nemám, a proto to pro mne nebylo vůbec lehké. Ale přesto naprosto nicotné, v porovnání s tím, co se teď chystám udělat. V kostele už nikdo nebyl. Moje zpověď byla poslední toho dne. Ale i poslední mého života. Ještě s jednou věcí se potřebuji Bohu svěřit. Vsála jsem do plic ledový vzduch. Už není na co čekat.

„Pozdrav pánbůh,“ řekla jsem a s těmito slovy vešla do zpovědnice. Kněz místo odpovědi jen pokývl hlavou. Pokřižovali jsme se, on řekl pár slov na začátek a já jsem mohla začít.

„Já mám dnes na srdci jen jedinou věc,“ začala jsem. „Je ale velmi složitá.“

Pokynul mi, abych pokračovala.

„Ten příběh začal před šedesáti lety. Tenkrát mi bylo dvacet. To víte, byla jsem mladá, myslela jsem si, že za každým rohem na mě čeká dobrodružství. Bydlela jsem v domě se svými rodiči a babičkou. Babička, bůh jí žehnej, byla dobrá žena. Ale kolovaly o ní různé věci, třeba že se zabývá čarodějnickým učením. Velmi mě vždycky lákalo pobývat v její komůrce a vše tam zkoumat. Nejvíc mě ale přitahovala její knihovna. Byla ze všech věcí v jejím pokoji nejstarší a taky nejzajímavější. Nebyla moc velká a stála úplně v rohu pokoje. Babička z ní nikdy neometala prach. Byla ho tam tedy pořádná vrstva. A knihy byly jen tak halabala položené za mřížemi z pavučin. V jiných by to budilo hrůzu a nelibost. Ve mně však ne. Já jsem z toho cítila magii a dobrodružství.“

Jednoho studeného zimního večera, když jsem takhle okouněla před knihovnou, padl mi zrak na malou ušmudlanou knížečku v rohu. Na první pohled ani nebylo poznat, jakou má barvu. Když jsem ji ale vzala do ruky a podívala se na ni pořádně, zjistila jsem, že je zelená. Brčálově zelená. Začala jsem v ní listovat. Čekala jsem nějaké kýčovitě básničky o lásce nebo třeba herbář. Stránky však byly úplně prázdné. Tohle mi nešlo do hlavy. Nalistovala jsem proto na první stranu. Možná tam bude babiččín podpis. Třeba je to deník, který nikdy nevyužila, napadlo mě. První stránka byla ale taky prázdná. Tedy, alespoň na chvíli.

Pak se na ní začala objevovat písmena. Jen tak. Z čistého nebe.

Další duše si ke mně našla cestu. Čti dál, děvenko. Nejsem jen tak obyčejná kniha. Nejsem diář, kronika ani herbář. Jsem něco víc. Jsem rádce a průvodce a již spousta lidí se mnou putovala. Jsem tvá cesta k moci. Moc. Takové pěkné slovo, vid? Je malé, ale označuje něco velkého. Je krátké, ale může se z něj zrodit něco dlouhého. Tak co, budeš mým učedníkem?

V tu chvíli se písmo zastavilo. Neváhala jsem ani chvíli. Co mám udělat, aby tahle podivná knížka věděla, že chci? Že mou odpovědí je ano?

Nic. Nemusíš dělat nic. Stačí si jen umět přát. Cesta k moci je trnitá a bolestivá, ale já tě jí provedu. Dělal jsem to již mnohokrát. Jsem velmi stará.

Na tomto úseku jsem se zarazila a podívala se na kněze. Visel na mě pohledem. Znovu jsem se nadechla a pokračovala.

„Já jsem si to přála. Moc jsem si přála mít moc. Nikdy jsem ale nevěděla, co tím způsobím. Ze začátku mi kniha jen radila, co mám kdy říkat a dělat. Mnoho zlého jsem tím napáchala. Když pak mé slzy zmáčely okraje stránek, písmo se znovu vždy a vždy objevovalo a uklidňovalo mě. *Ještě kousek. To zvládneš. Teď možná ztrácíš, ale pak budeš nabývat!* A já tomu věřila. Tak pošetilá a naivní. Když už to takhle šlo půl roku, ztratila jsem trpělivost. Řekla jsem, že už dál nechci pokračovat. *Poslední krok.* Objevilo se na stránkách knihy toho večera. *Ten poslední. Neumdlévej před koncem. Poslední, ale zároveň nejtěžší. Škrtni o mě zá-palkou. Neboj se, já neshořím. Ale musíš mě hodit přímo doprostřed návsí.*“

V tu chvíli se mi zlomil hlas. „To já způsobila velký požár této vesnice.“

„O něm jsem slyšel,“ přitakal kněz. „Spousta obětí. Trvalo skoro 20 let, než se vesnice obnovila.“

„Přesně. A to všechno kvůli mně,“ povzdychla jsem si. „Myslím, že bych došla klidu, kdyby ta kniha shořela. Kdyby to hrůzné tajemství té staré knihovny navždy pohřbila. Nic z té knihovny už neexistuje. Shořela při tom požáru. Ale ta kniha... Ach, bojím se, že zničí život někomu dalšímu.“

Kněz mi udělil rozhřešení. Byla to pro mě nádherná chvíle. Konečně se mi po tolika letech ulevilo!

„Jděte a modlete se! O tu knihu se nebojte, však Pán se postará, aby nepadla do špatných rukou,“ řekl mi kněz na rozloučenou.

„Děkuji Vám,“ zašeptala jsem se slzami v očích. „Děkuji.“

Tohle byla ta nejtěžší zpověď, u jaké jsem kdy byl. Za celou svou kněžskou praxi. Těšilo mne pouze pomyslení na to, že té ženě mohu pomoci. Jakmile jsem toho večera přišel na faru, zamířil jsem ke knihovně a vytáhl z ní malou umolousanou knihu.

Tak co? Posuneme se dnes zase o krok dál? Čeká nás jen poslední krok. Poslední, ale nejtěžší. Objevilo se na jejích stránkách. Rozdělal jsem oheň v krbu a jakmile se pořádně rozhořel, bez jakéhokoli zaváhání jsem do něj knihu hodil. V krbu nastal oslnující záblesk, a pak už to pokračovalo jako u pálení starých novin. Díval jsem se, jak se stránky ohýbají a černají. Byl to uklidňující pocit.

Ještě téhož večera jsem přijal telefonát ohledně umírající staré paní ve věku osmdesáti let. Když jsem dorazil do její skromné komůrky, shledal jsem, že je to ona stará dáma, která u mne byla dnes u zpovědi. Ani mne to nepřekvapilo.

„Ta kniha už není na tomto světě. Cítím to,“ zašeptala. „Děkuji vám, děkuji, že jste ji spálil.“

Chtěl jsem se zeptat, jak ví, že jsem to byl právě já, ale už jsem to nestihl. Vydechla naposled. Hleděl jsem se na její tvář. I když měla na tváři zaschlé slzy, usmívala se. Ano, usmívala.

SECRETUM BIBLIOTHECAE VETERIS

ELIŠKA KOPECKÁ

„Pojď sem, pojď se sem podívat!“ křičela na mě neustále moje kamarádka Štěpa. Vůbec mně nedala prostor si také nějakou knihu vybrat. „Tak pojď, kde vězíš?“ „Jo, jdu, počkej,“ odpověděla jsem už dost zoufale, protože mě nebavilo běhat za ní od jednoho regálu ke druhému. „Tak co? Zase nějaká zajímavá knížka o zvířátkách, o kamíncích nebo dokonce o nějakých rostlinkách? Nebo jsi změnila žánr a chceš mi ukázat Velkou knihu záhad o mimozemšťanech a jejich pů-

vodu?“ „Hele, nedělej si srandu, jo! Teď jsem našla něco mnohem lepšího. Ale jestli tě to nezajímá, tak běž,“ řekla uraženě a já jsem si uvědomila, že jsem to asi trochu přehnala. No jo, ona moc smysl pro humor nemá. „Tak co to je?“ „Tam vzadu, úplně vzadu v polici, byla zastrčená tato kniha. Vypadá hodně šaře. Podívej!“ začala ze sebe chrlit, že jsem sotva stihla postřehnout, co právě řekla. „Ukaž... Máš pravdu, vypadá hodně šaře. Takovou knížku jsem opravdu nikdy neviděla,“ přikývla jsem souhlasně. Vázaná v kůži, na ní vypálený znak v podobě obdélníku s kolečkem uprostřed. Nevím, co to znamená. Mé myšlenky ale přerušil nadšený hlas: „Musíme se podívat, co je uvnitř. Otevři ji! Rychle!“ Bez váhání jsem knihu otevřela. „Páni, jsou tady samé znaky a obrázky. Co asi znamenají?! Otoč stránku!“ volala už nedočkavě s napětím v hlase Štěpa. Otočila jsem tedy na další stránku. Byl tam nějaký pláněk. Knížkou jsme listovaly dál. Objevily jsme nádherné obrázky, mapy a spoustu dalších zajímavých věcí, o kterých jsme nevěděly, co znamenají. „Co to asi může být za knihu?“ zeptala jsem se po chvíli ticha, když jsme se ještě vzpamatovávaly z toho, co jsme právě viděly. „To opravdu netuším. Musíme ji víc prozkoumat a zjistit, co jednotlivé věci znamenají.“ „Bojím se, že si tu knihu nebudeme moci půjčit domů...“ „A proč?“ nenechala mě domluvit Štěpa. „Protože na sobě nemá žádný kód ani proužek. Když ji ukážeme knihovnici, už ji nedá z ruky. Budeme muset chodit sem,“ vysvětlila jsem. Štěpa hned pokračovala: „Tak si ji můžeme vzít domů jen tak, vždyť si toho nemusí nikdo ani všimnout.“ „Děláš si ze mě srandu! Nevím jak ty, ale já nekradu!“ „Já taky ne,“ vzdychla Štěpa. „Tak budeme muset opravdu chodit sem, nedá se nic dělat,“ ukončila jsem menší hádku.

Druhý den jsem šla hned po vyučování podle domluvy do knihovny. Štěpa došla chvilku po mně. Sedly jsme si do rohu místnosti. „Víš, co mě doma napadlo?“ začala Štěpa. „Nemohlo by tam být nějaké neviditelné písmo, které uvidí jen povolání? Písmo, které se objeví třeba po zahřátí nad svíčkou? Vzala jsem s sebou zapalovač.“ Štěpa zapátrala v kapse. „To už opravdu přeháníš. Vždyť ta kniha může shořet, je přece z papíru. Já nevím, kam na ty blbý nápady chodíš! Kde jsi vůbec přišla na to, že tam bude něco psáno neviditelným písmem?“ zděsila jsem se. „Nebylo by lepší jít na to jednoduše a prostě si tu knížku prohlédnout podrobněji? Třeba jsme mohly něco klíčového přehlédnout,“ řekla jsem s obavami v hlase. „Tak si tady přemýšlej nad každou značkou několik desítek,

ba i stovek, nebo tisíců hodin, co znamená!“ rozkřičela se, ale potom už docela klidným hlasem pokračovala: „Možná to bude přece jenom lepší nápad.“

Každý den po škole jsme chodily do knihovny a snažily se rozluštit, co se v té zahradné knize píše. „Už sem chodíme více jak měsíc, ale nic jsme nezjistily,“ řekla rozmrzele Štěpa. „Má to vůbec cenu? Třeba to ani nic neznamená. Někdo se možná nudil, a tak si kreslil do deníčku různé čárky, tečky, kolečka...“ „Už dost! Určitě to má cenu. Přece to nechceš vzdát. Musíš vytrvat. Třeba se z té knížky dozvíme zajímavé věci z historie.“ „Nebo taky ne!“ řekla Štěpa a opřela se vyčerpaně zády o regál s knížkami. „Štěpo, vždyť jsi tu knížku našla, byla jsi z ní úplně nadšená, nemůžeš toho teď nechat,“ snažila jsem se ji nějakým způsobem přemluvit. Ale marně. „Zabírá mi to hrozně moc času, nemám čas na nic jiného a prostě už na to nemám sílu. Nestíhám se učit do školy a chodím pozdě spát. Jsem už úplně vyčerpaná. Mrzí mě to, ale takhle to dál nejde,“ domluvila. Než jsem stačila cokoliv říct, vstala a odešla. Hodně mě tím zaskočila, protože zrovna ona si vždycky stála za svými cíli. Ale já musím pokračovat, jinak by to všechno byl měsíc zbytečné práce.

Listovala jsem knihou, prohlížela si ji každý den a snažila se ji pochopit. Někdy jsem myslela, že to také vzdám. Ale čím déle jsem s knihou byla, tím víc mi začínala dávat smysl. Nevím jak a vlastně ani přesně nedokážu popsat co, ale vše mi začalo do sebe nějakým zvláštním způsobem zapadat. Byla jsem do té knihy ponořená čím dál tím více. Někdy jsem začínala mít pocit, že se v té knize ztrácím. Realita a současnost jaksi přestávala mít smysl.

Zdvihám oči od Knihy a rozhlížím se. Nad policemi visí pavučina, které jsem si nikdy nevšimla. Vše je poněkud zastřené. Čtu dál. Jsem zcela ponořená v Knize. Zvláštní energie, nesmírný klid a prázdnota zároveň. Zmateně se dívám kolem sebe, začínám poznávat knihovnu. Zdá se mi, že se probouzím ze sna. Rozlišuji kontury jednotlivých dubových regálů, prach na obalech starých zaprášených knih v kožených deskách. Za oknem se z mlhy vynořují nějaké siluety. Co to je? Lomené oblouky gotických oken? Vždyť tam je obchodní dům!!! Co se to stalo? Kde to jsem? Proboha!!! Důkladně se rozhlížím. To, co mělo pouze nejasné obrysy, je teď naprosto zřetelné. Zamrčkám očima. Snažím se je otevřít, probudit se z tohoto zvláštního snu. Nevěřicně se dívám před sebe. Kniha, ještě před pár minutami plná zašlých znaků, vypadá jako nová, jako by ji právě někdo dopsal. Zkousím vstát. Pomalu procházím mezi regály. Občas mě zaujme název nějaké knihy. Vždyť

je to asi latinsky! Já přece latinsky neumím! Jakmile si to uvědomím, další název již nejsem schopna přečíst. Nerozumím tomu. Co to se mnou je? Je to jen sen? Snažím se z něho opět probudit. Nejde to. Ještě zamýšlená zdvihám oči směrem ke vchodu. Tam, u velkého stolu, sedí starší muž oblečený v černém hábitu. Mnich? Ano, četla jsem o tom, že zde byl klášter zničený husity. Muž zvedne hlavu od knihy a pousměje se. Vypadá jako by na mě čekal. „Přístup blíží,“ řekl. Ohlédla jsem se kolem sebe, ale nikdo jiný tam nebyl. „Ano, ty.“ Opatrně jsem tedy šla k němu. Neznám ho, bojím se, co se stane. „Neboj se a usaď se,“ usmál se a já jsem se tedy posadila. „Ty nejsi zdejší, že ne?“ zeptal se. „Asi ne... Nebo tedy... Určitě ne. Vůbec netuším, kde jsem a proč?“ vyjekla jsem zmateně a mnich se pořád usmíval. „Ty jsi četla moji knihu, nebo ne?“ „Naposledy jsem četla tuto knihu v kožené vazbě,“ odpověděla jsem a podala mu ji. „Ano, to je ona. Před chvílí jsem ji dopsal.“ „Co je to za knihu? Proč jsem tady?“ „Je psaná pro další generace“ „A proč? Jak je možné, že se odtud dostala do naší knihovny ve dvacátém prvním století?“ jsem zmatená, nechápu to. „Kniha bude po celá staletí stále na stejném místě. Všimnou si jí ale jenom ti, kteří hledají.“ „Štěpa ji našla a není tady, já jsem ji nehledala a jsem tady.“ „Obě jste hledaly. Obě jste chtěly vědět víc, ale Štěpa nevytrvala.“ Chvilí jsem přemýšlela. Zpočátku jsem nemohla uvěřit, že je něco takového vůbec možné... Už to ale začínám chápat. Začíná mi to vše dávat smysl. Konečně!

Náhle mě, poprvé od chvíle, kdy jsem se zde ocitla, problesklo hlavou, jak se dostanu domů.

Poslední, co mi utkvělo v mysli byl pohled onoho mnicha. Zračila se v něm nekonečná moudrost života, klid a laskavost. Bylo mi náhle jasné, že to málo, co vím, je vlastně ničím.

Ta kniha již v mé ruce nebyla a v knihovně jsem ji již nikdy neviděla. Nalezla jsem ji v sobě. A zároveň jako by byla všude. Ta kniha je nekonečná, je třeba v ní stále listovat, stále hledat.

Inspirace pro napsání příběhu:

Jen nepřetržité hledání a poznání nás posouvá dál. Knihovny jsou místem hledání a poznání. To je to pravé tajemství knihoven, ať již těch skutečných nebo těch, které jsou uvnitř nás všech.

TAJEMSTVÍ STARÉ KNIHOVNY

KATEŘINA KUBÍKOVÁ

„Zastavte ji!“ zakřičel hlas za mými zády. Já ale neměla zrovna dost času na to, abych se mohla otočit. Běžela jsem prázdnou ulicí a za mnou banda ozbrojených mužů. „Jste snad úplně neschopní, ZASTAVTE JI!“ Tentokrát už jsem ten rozzuřený hlas poznala. A není to nic dobrého, musím hned utéct. Snažila jsem se zaběhnout do každé uličky, abych se jim mohla schovat, ale pořád běží za mnou. Doufala jsem, že se třeba ztratím v davu. Žádný člověk ale nebyl v dohledu, jak je to vůbec možné? Vždyť jsme ve městě. Pak jsem ale uviděla svou jedinou šanci se jim nadobro schovat. Na rohu stála malá knihovnička, která vypadala, jako by měla každou chvíli spadnout. Cedula na dveřích hlásila otevřeno a v tu chvíli bylo rozhodnuto. Natáhla jsem krok, jak nejrychleji jsem uměla. A na chvíli jsem se jim ztratila. Mezitím jsem vběhla do knihovny, rychle za sebou zavřela dveře a opřela se o zeď, aby mě neviděli. A vyšlo to! Nebo jsem si to alespoň myslela, než jsem uviděla knihovnici, jak na mě zírá. Byla to taková malá baculatá stařenka s bílými lehce zvlněnými vlasy smotanými do drdolu. Na světlemodrých očích měla velké kruhové brýle stejné barvy a na sobě květinové šaty s límečkem. Upřímně, kdyby mi někdo řekl ‚představ si stařenku‘, představila bych si přesně ji. „Jsi v pořádku zlatíčko?“ Od chvíle, kdy mi někdo naposledy řekl zlatíčko, uplynula už dlouhá doba. Podala mi ruku, aby mi pomohla vstát. Já jsem ji ale ignorovala a zvedla se sama. „Jo, docela jo,“ odpověděla jsem a přitom jsem se na ni maličko pousmála, ale jen maličko. „Co vás sem vůbec přivádí?“ „To je na dlouhé vyprávění,“ mávla jsem rukou. „Já mám spoustu času,“ usmála se a ukázala na dvě křesla. Já jsem jí ale nemohla říct, co tady dělám. „No, já už ale radši půjdu,“ ukázala jsem na dveře. „To bych nedělala, ti ozbrojenci tam ještě můžou být,“ důrazně se na mě podívala s hrnkem čaje v ruce. Jak se tam ten čaj vzal? Ale hlavně jak ví o ozbrojencích (vlastně nevím, jak jinak jim říkat). „Jak to víte?“ „Víš, že je za tebe vypsána odměna?“ ukázala na leták, který držela v ruce. Normálně bych nebyla poznat, ale mé rudé botky byly nepřehlédnutelné. „Prosím, neříkejte jim o mně,“ prosila jsem ji. „Neboj, neřeknu, ale pod jednou podmínkou.“ „Poslouchám.“ „Jsi v knihovně, tak si vez-

mi nějakou knihu, přečti si ji a pak mi možná budeš chtít říct, co tady děláš.“ Tohle jsem opravdu nečekala. „Dohodnuto?“ „Jo!“ Rozhodně mi nevdá přečíst si nějakou knihu, a stejně jí nic neřeknu. Tak jsem si šla nějakou vybrat. Procházela jsem se uličkami a najednou ji uviděla. Nádherná kniha v rudé kožené vazbě. Dokonce mi i ladila k botám. Vzala jsem ji z poličky a hned otevřela. V tu chvíli začala jasně zářit. Světlo mě tak oslepilo, až jsem knihu upustila. Když konečně přestala, už jsem nebyla v knihovně. Stála jsem uprostřed nějakého města. A moje oblečení vypadalo jinak než před chvílí. Připadala jsem si jako růžový bonbón. Místo mé tmavě hnědé mikiny s kapucí a kalhot stejné barvy jsem na sobě měla růžové nadýchané šaty s volánky. Moje zrzavé vlasy, které si normálně dělají, co chtějí, se ucesaly do elegantního drdolu a na nich seděla – jak jinak než růžová – korunka. Rychle jsem se koukla pod ty všechny volánky a naštěstí jsem pořád měla své rudé botky. Ale co se zdálo nejdivnější, najednou se tam objevili nějakí lidé a všichni mě znali. „Ahoj, Laro.“ „Dneska ti to sluší, Laro.“ „Seš fakt hustá, Laro.“ A tak podobně. Pak jsem ale uviděla dívku, kterou vůbec nezajímám, a tak jsem se za ní rozběhla. „Počkej!“ křičela jsem na ni. Ona se ale neotočila. V těch šatech se nedá hýbat. Nakonec jsem ji ale dohnala ve slepé uličce. Vypadala jako já, tedy jako já dřív. Jen neměla mé rudé botky. Místo nich nosila vysoké černé kozačky na podpatku. „Kdo jsi?“ „Proč tě to zajímá, princezničko?“ „To myslíš mě?“ „Vidíš tady snad jinou princeznu?“ „Já nejsem princezna!“ „Tak kdo teda jsi?“ „Jsem Lara. Kdo jsi ty?“ „Lidé mi říkají šprýmařka. Proč si na mě ale vůbec křičela?“ „Jsi jediná, kdo mě nezná. Proč mě tady vůbec všichni znají?“ „Děláš si srandu, že jo?“ „Ne,“ řekla jsem tiše. „To nemyslíš vážně? Vždyť jasně že tě tu všichni znají. Jsi ta nejtalentovanější dívka, která se kdy narodila. Všichni tě tu milují.“ „Znáte takový ten výraz, když se něčemu díváte tak moc, až trochu pootevřete pus. Tak přesně takový jsem právě měla. Cítila jsem, jak mi vysychá hrdlo. Zmohla jsem se jen na tiché „já?“ „Jsi nahluchlá nebo co?“ „Ne, jen mi to přijde neuvěřitelný. Nikdy mi nic nešlo a všichni se mi za to vždy smáli. A teď najednou mě mají rádi. Je to neuvěřitelný.“ „Hele, jak to, že nic z toho nevíš? To jsi se tady snad teď objevila?“ „Jo, přesně tak.“ „Aha, tak jo, budu dělat, že to chápu.“ „Kde vlastně bydlíš?“ „Proč to chceš vědět, jsi snad detektiv nebo co?“ „Já nevím, asi jen tak. A navíc, ty už toho o mě víš docela dost.“ „Tak pojď za mnou,“ řekla a šla pryč. Pomalu jsem se vydala za ní. „Proč ti vůbec lidé říkají

šprýmařka?“ „Ráda si z lidí dělám srandu, provokuju je a takový věci. Nikomu se to ale nelíbí a...“ „Tak se s tebou nikdo nebaví a cítíš se osaměle.“ Dořekla jsem místo ní. Ona se na mě jen podívala pohledem jak to víš? „Ať si myslíš, co chceš, nejsem talentovaná, nadaná ani chytrá. Celý život jen poslouchám, jak mi všichni říkají: na nic nemáš, jsi na nic, jsi hloupá a spoustu dalšího. A když mi umřeli rodiče, umřela spolu s nimi i moje poslední část, která si věřila nebo by mohla něco dokázat. Jediné, co mi kdy jde, je krást. Tak se tomu od té doby věnuji. I když nechci, nemám na výběr. Nemám nikoho, kdo by se o mě postaral nebo by mě měl rád.“ Z očí mi začaly nezastavitelně téct slzy. „To jsem nevěděla,“ objala mě. Tohle jsem ještě nikomu neřekla. „Mí rodiče už se mnou taky nejsou,“ odtáhla se ode mě. „To je mi líto. A jak se tedy vůbec jmenuješ?“ „Jsem Kessidy,“ řekla potichu. „Jste si dost podobný, víš? Obě samy proti celému světu. Obě bez rodiny a přátel. No, i když teď máme jedna druhou. Ne?“ „Ne. Musíš se vrátit zpět, odkud jsi přišla. Tam si musíš najít přátele a rodinu. Lidi, kteří tě podpoří v těch nejtěžších chvílích.“ Odněkud vyndala tu rudou koženou knihu, které když jsem se dotkla, dostala jsem se sem. „Tady máš, vezmi si ji,“ řekla a podávala mi ji „Kde jsi ji vzala?“ „Vím, že máš asi spoustu otázek, ale některé věci by měly zůstat tajemné.“ Dotkla se mě knihou, než jsem stačila cokoliv říct. Ocitla jsem se uprostřed paprsku světla, a když jsem otevřela oči, stála jsem zase v knihovně. Kniha ležela na zemi, otevřená na poslední stránce, kde bylo napsáno jen: „Naše budoucnost je na nás.“ Je mi jasné, co se mi tím šprýmařka snaží říct. „Haló,“ křikla jsem ve snaze najít tu milou stařenku. „Ano, co se děje?“ „Nevíte, jestli není v okolí nějaká vysoká škola?“ „Tak to opravdu nevím, ale do zítřka ti to zjistím. A jestli nemáš kde přenocovat, bydlím nad knihovnou a mám volnou postel.“ „Děkuji, moc ráda ji využiji. Jen si musím dojít pro pár věci.“ Moc jich ale není. „Za hodinu knihovna zavírá. Budu tě tu čekat.“ „Děkuju,“ řekla jsem a odešla. „Kdo to byl?“ zeptal se nějaký chlap asi mého věku. Jeho příchod jsem už ale neslyšela. „Jen jedna dívka, Lara.“ „Lara? Kdo to je?“ „Od teď moje chráněnka.“ „Jsi si jistá, Kessidy?“ „Věř mi, že nikoho lepšího jsem si přát nemohla.“ „Je ti ale jasné, že na ni jednou přehodíš obrovské břemeno?“ „Myslím si, že chránit svět pro ni s jejími schopnostmi nebude tak těžké. Je prostě výjimečná.“

Ještě toho dne jsem se přestěhovala ke Kessidy. A vrátila všechno, co jsem kdy

ukradla. O týden později jsem začala chodit na vysokou školu, kde se učíme, jak chránit svět a lidi v něm. Což je dost šílená vysoká škola (šílená, jako v dobrém). Nikdy bych neřekla, že se mi budou hodit moje zlodějské schopnosti, ale je to tak. Podle učitelů budu prý jednou skvělá v ochraňování lidí. Dokonce mám i novou přezdívku. Už nejsem Rudý stín, ale Šarlatová spravedlnost. Dobré, ne? A kdykoliv něco pokazím nebo váhám, vzpomenu si na to, co bylo napsané na poslední stránce knihy, která mi změnila život. Naše budoucnost je na nás.

DUŠE STARÝCH KNIH

ALŽBĚTA NOVÁKOVÁ

Šimon Kovařík dnes opravdu neměl svůj den. Učení mu vůbec nešlo a ještě dostal pětku z češtiny za to, že neudělal čtenářský deník. A jeho máma mu za to udělila trest obrovské nudy – vzala ho do místní knihovny. „*Jsi v 5. třídě a už jsi donesl pětku, ještě za takovou blbost. Rosteš pro šibenici!*“ opakoval si v hlavě její slova. Když se jí zeptal, proč se tak rozčiluje kvůli pitomé známce, dostalo se mu odpovědi, že dítě je vizitka rodičů a ona takovou ostudu snášet nebude, tím spíš, že je na něj sama. „*Tak si měla pořídit robota a ne mě! Já jsem člověk a nikoho reprezentovat nehodlám!*“ řekl si v duchu vzdorovitě. Nejradši by se otočil a šel zpátky domů, kde by mohl hrát hry na počítači nebo by aspoň zavolal kamarádům, aby s ním šli hrát fotbal. Takhle nemohl ani jedno, protože si s sebou nesměl vzít mobil. Z myšlenek ho vytrhl mámin hlas: „Tak jsme tady.“ Šimon zvedl hlavu a podíval se na obrovskou budovu knihovny. Vypadala pořád stejně, jako si ji pamatoval, když ji každý den s mámou míjeli po cestě do školky – omšelá a děsivá. Klidně by se vsadil, že už takhle vypadá nejméně sto let.

Když prošli dovnitř velkými dřevěnými dveřmi, ocitli se v zatuchlé chodbě, na jejíž pravé straně byly dveře do dětského oddělení. „Kdybych tak mohl aspoň do dospěláckýho,“ pomyslel si, „tam mají detektivky a horory.“ Věděl však,

že bude muset být v dětském, i kdyby se na hlavu stavěl. „*Co kdybych našel něco nevhodného,*“ zapitvořil se v duchu jako správný začínající puberták. Po příchodu do dětského oddělení je přivítala svým nepříjemným pohledem znuděná knihovnice se silnou vrstvou make-upu na obličejí. „Dobrý den,“ pozdravila máma a Šimon se neochotně přidal. Knihovnice něco zabručela a přestala si jich všimnout. „Tak si tady hezky čti a pamatuj, žádný komiksy! Já musím na pracovní večírek, tak domů dojde sám. Určitě se nám to protáhne, tak na mě nečekej. Doma si ohřej jídlo a dlouho neponocuj!“ Pak se otočila na knihovnici: „Slečno, prosím vás, pusťte ho, až budete zavírat, dřív ne.“ Knihovnice zamumlala něco jako souhlas, i když to vypadalo, že stejně neposlouchá. Máma ale vypadala spokojeně, otočila se na podpatku a odkráčela ke dveřím. U nich na Šimona zamávala a zmizela v chodbě.

Šimon se odloukal mezi police s knihami. „*A pamatuj, žádný komiksy!*“ zamumlal pro sebe a vydal se ke komiksům. „Jak to asi pozná,“ ušklíbl se. Nabral si pořádný štos komiksů o superhrdinech a odnesl si ho na klidné místo v labyrintu mezi regály. Přinesl si i polštář na sezení a dal se do čtení. Komiksy byly dle jeho gusta: plno akce i obrázků a málo textu. U každého si představoval, jaké by to bylo, kdyby měl dané superschopnosti on, a čas mu rychle utíkal. A najednou ho ze čtení vytrhlo zabouchnutí dveří. Prvně tomu nepřikládal význam, ale za chvíli se s mrazivou předtuchou vydal ven z bludiště polic zpět k pultíku a ke dveřím. Knihovnice už tam nebyla, a když zkusil vzít za kliku, zjistil, že je zamčeno.

Zprvu chtěl začít bušit na dveře a volat o pomoc, ale pak mu došlo, že v této prastaré knihovně může zažít nějaké dobrodružství. Přece jen, který z jeho kamarádů se může pyšnit tím, že úplně sám strávil noc zavřený v knihovně? Pevným krokem se vrátil mezi regály, a aby si dodal odvalu, řekl do prázdna: „Dobrodružství začíná! Nakonec to tady nebude taková nuda, jak máma plánovala.“ Začal procházet police v zadní části knihovny a důkladně zkoumal, jestli se v nich nenachází nějaká zajímavá kniha, kterou tam někdo ukryl před zraky běžných návštěvníků, ale nacházel samé dívčí romány nebo knihy, které se tvářily děsivě, ale byly pro mrňata. „Zůstanu vzhůru celou noc,“ předsevzal si nahlas. Když už se zdálo, že je jeho hledání marné, našel šterbinu mezi dvěma regály úplně vzadu, která byla dost široká na to, aby se jí protáhl. Uvnitř se nacházely zaprášené police potažené pavučinami a v nich ohmatané a poničené vyřazené knihy, doslova ohlodané zubem času. Na-

mátkou pár z nich prohrábl. Byly mezi nimi letité knihy, o nichž nikdy neslyšel. Jeho pozornost upoutala malá otrhaná kniha v dolní polici, čpící stářím a plísní. Zvedl ji, oprášil a potichu přečetl název: „Pouť trním.“ Na ohmatané obálce byl zachycen chlapec ve starobylé tunice, jak se prodírá trnitými větvíčkami, dohromady tvořícími podivný spleťtý vzor. Otevřel ji a prolistoval, ale k jeho zklamání měla malá písma a nenacházela se v ní jediná ilustrace. Stejně se však rozhodl, že si ji vezme. Prohlédl ještě pár dalších knih, ale žádná už ho nezaujala.

Vrátil se tedy zpět, pohodlně se usadil na velký polštář a začal se zaobírat svým úlovkem. Kniha měla 200 stránek, což nebylo moc, ale pro něj ani málo, když pomyslel na velikost písmen. Nenechal se však odradit a pustil se do čtení. Zprvu četl těžkopádně a řádky se mu pletly, ale za nějakou chvíli už to šlo mnohem lépe. Šimon se rychle ponořil do příběhu třináctiletého chlapce Velen, který utekl z rodné vsi po tom, co byla napadena šířiteli křesťanství a její obyvatelé, vyznavači slovanského pohanství, byli násilím obráceni na „pravou víru.“ Jakmile Velen vidí, co jsou zač, rozhodne se vydat na dlouhou pouť, aby varoval ostatní vesnice a hradiště před přívalem křesťanství a přiměl je k odporu. Na cestě se musí potýkat s mnoha nebezpečími. Ta mu ale občas pomáhají překonat různá nadpřirozená stvoření, která také nesouhlasí s krvavou epidemií krucifixů...

Šimon se čím dál více dostával do příběhu a nevnímal svět kolem sebe. Absence obrázků, která ho zprvu odrazovala, mu teď vůbec nevadila, mohl totiž opustit uzdu své fantazii a představovat si všemožná stvoření jakkoli chtěl.

Ze čtení ho vytrhl až nedostatek světla, když se setmělo. Začal se trochu bát, ale nechtěl si to připustit. Vydal se tedy ven z regálového bludiště, pevně třímajíc knihu, jako by ho měla chránit. Pomalu došel ke dveřím a šátral po vypínačích, ale světla bohužel nefungovala. Naštěstí zpoza velkého okna hned vedle polic svítila pouliční lampa. Sedl si tedy tam a v tlumeném světle pokračoval ve čtení. Hodiny míjely, a když už se pomalu blížilo svítání, Šimon knihu dočetl. Skončila tak, že díky varování Velen se stihlo jedno z důležitých hradišť včas připravit na útok křesťanů a úspěšně jej odrazit, čímž je velmi oslabilo. Toto vítězství zajistilo klid na dlouhé časy a všichni mohli žít opět pokojně. Konec Šimona potěšil a uštěpačně si vzpomněl na své věřící prarodiče. „Kdyby věděli, za jakou cenu se ta jejich pravá víra rozšířila,“ pronesl s mohutným zívnutím. A i přes předsevzetí, že zůstane vzhůru celou noc, upadl do poklidného spánku...

Zdalo se mu, že stojí na nekončící větvi obrovského stromu. A najednou z menší větve, která z té velké vyrůstala, přišel Velen. „Buď vítán, příteli!“ pozdravil Šimona. „Ah-oj,“ zakoktal Šimon zaraženě. „Díky, že jsi znovu oživil můj příběh,“ řekl Velen. „Oživil?“ podivil se Šimon. „Ano. Víš, můj příběh pokračoval dál: oženil jsem se, zestárl jsem a zemřel. Ale díky knize přežívám dál v této podobě. Když mou knihu nikdo nečte, jako bych byl v kómatu. Mají to tak všechny knižní postavy. Pokud kóma trvá moc dlouho, knižní postavy umírají. A když se to stane, kniha ztratí duši. Potom už se nedá číst, protože je nudná a čtenář už si ani nedokáže představit. Takové knihy se pak vyřazují, ale nikdo je nechce. Některé knihy, jako třeba ta moje, jsou ale vyřazeny ještě předtím, než ztratí duši. Takové knihy se dají zachránit tím, že si je někdo znovu přečte. Postavy pak znovu prožijí svůj příběh a mohou zase nějakou dobu žít dál.“ Šimon ho užasle poslouchal. „Aha, to jsem nevěděl. Moh bych sem vzít své kámoše, aby si taky něco přečetli. Pomohlo by to?“ Když se Velen zorientoval v jeho mluvě, odpověděl: „Jistě, moc by to pomohlo. Taková kniha je něco jako propojení dimenzí – když ji čteš, prožíváš příběh, který se stal někde úplně jinde v jiné době.“ Šimona to zjištění velmi udivilo, ale po zamýšlení mu to vlastně dávalo smysl.

Měl ještě tolik otázek, ale ze spaní ho najednou probudilo zatřesení. S nelibostí se probudil a uviděl ustaraný obličej své mámy. „Šímo, jsi v pořádku?“ starala se, zatímco ho k sobě tiskla. „Jó, mami,“ odpověděl Šimon rozespale. „Byla to paráda!“ Máma si oddechla a řekla: „To je hrozný, že tě tu ta káča zamkla! Budu ji za to žalovat! Kdyby se sem aspoň dalo dovolat, jenže tu nemají ani telefon!“ Šimon byl jiného názoru: „To vůbec není hrozný. Bylo to tu úžasný a začalo mě bavit číst!“ Máma ale zavrtěla hlavou: „To je jedno, víš, jak jsem se bála, když jsem tě nenašla doma?“ Šimon si otráveně odfrkl: „To je zajímavý: jakmile mi někdo udělá něco hnusnýho, jako třeba úča, co mě nechala stokrát psát, že nebudu drzej jen proto, že jsem s ní nesouhlasil, tak řekneš, že je to výchovný. Ale když se stane něco, co vůbec nebylo hrozný a vlastně jsem si to užil, zuříš a chceš všechny žalovat.“ Máma však měla jasno: „Nebud' drzej a hybaj domů!“

A tak skončilo Šimonovo dobrodružství v knihovně. Tajemství této knihovny prozradil všem kamarádům, kteří si nakonec čtení začali užívat stejně jako on a díky tomu zachránili duše spoustě starých knih...

ÚTĚK

NATALIA STEINER

„Jak to se mnou mluvíš?!“ křičí. „Úplně stejně jako ty mluvíš se mnou!“ už také křičím. „Vůbec tě nezajímám, všechno, co udělám je špatně a neustále se mnou máš nějaký problém.“ Za normálních okolností bych si nejdřív pořádně rozmyslela, co chci říct, ale mě to už nebaví, nebaví mě dělat, že je vše v pořádku, když v pořádku není nic. „Tak dost holčičko, to jsi přehnalas,“ řekla s ublíženým výrazem. Naštvaní jí v krvi přímo vřelo. „Jsi drzý nevychovaný spratek,“ dodala se vztekem v očích. Otočila jsem se k ní zády a potichu odpověděla: „Hlavně, že ty jsi máma roku...“

Hádky byly součástí našich životů už od doby, co nás táta opustil. Nikdy jsem je neměla ráda, ale postupem času mě přestalo bavit pořád mlčet. Nechtěla jsem, aby si na mě máma vybíjela svůj smutek a frustraci, protože já si je na nikom vybit nemohla...

Zabořila jsem hlavu do polštáře a snažila se uklidnit. Tikání starých hodin, které jsem měla pověšené u dveří, mě ale vytáčelo ještě více. Měla jsem sto chutí se zvednout a hodit je na zem, kopnout do nich, zničit je, cokoliv, co by je umlčelo... Sedla jsem si na parapet okna a dívala se na jezdící auta, lampy na ulicích a lidi spěchající z práce zpátky ke svým rodinám. Byla jsem vzteklá a vládl ve mně pocit nepochopení.

...věřte nebo ne, to jsou ty nejhorší pocity.

Existovalo jen jedno místo, jež mě dokázalo uklidnit. Ze skříně jsem vytáhla starou tašku. Bylo dost divné, že ještě držela pohromadě. Naházela jsem do ní pár nezbytných věcí. Poté otevřela okno, potichu vyskočila na zahradu a několika opatrnými kroky jsem se přes ni přesunula.

...upřímně, cítila jsem se jako nějaký špion a přívál adrenalinu mě v tu chvíli úplně pohlcoval.

Když jsem konečně uviděla dveře se starým nápisem Městská knihovna, byla jsem šťastím bez sebe. Paní Darwinová ji zavírá přesně v šest hodin, ale já věděla, kam schovává klíček.

...byl pod rohožkou.

Rychle jsem odemkla a vzápětí si schovala klíček do kapsy. Regály plné takových skvostů, jako jsou knihy různých žánrů, jsou prostě ráj. Vytáhla jsem si jednu od své oblíbené autorky a začala si číst...

Najednou z jedné police vypadla knížka. Lekla jsem se a ztuhla, že by se ve mně krve nedořezal. Vstala jsem ze židle a potichu začala couvat. Schovala jsem se za sekci s odbornou četbou a čekala, co se bude dít dál.

Zničehonic se kolem knihy začal objevovat kouř. Stoupal a různě se tvaroval. Snažila jsem se utéct, ale jako kdybych se nemohla hnout. „Ahoj,“ promluvil ten oblak najednou. Hrůzou jsem až nadskočila a snažila se potlačit výkřik. „Kdo jsi?“ zeptala jsem se a pokoušela se neznít vyděšeně. „Já? No já jsem Felix, duch míru,“ řekl.

...přišlo mi to úplně stejně divné a nevěrohodné jako teď vám. To vás můžu ujistit.

Fakt, že jsem pravděpodobně blázen, protože si povídám s duchem, jsem raději z hlavy vypustila. „A co děláš tady?“ zeptala jsem se nechápavě. „V knihovně je přece krásně, tak jsem se tu ubytoval,“ odpověděl a hned pokračoval, „dost už povídání, musím ti něco ukázat.“ Tělo se mi najednou začalo měnit v prach a odlétat směrem k rozevřené knížce. „Co se to proboha děje?“ byla otázka, která teď mučila můj mozek. Totiž to, co se dělo, bylo naprosto nepochopitelné.

„Už jsme tu,“ oznámil Felix. Když jsem konečně otevřela oči, došlo mi, že nestojím na zemi, ale že lítám nad obrovským velkoměstem. Neskutečně přišlo a kapky mi stékaly po tvářích i po ruce, jenže já jsem to necítila.

...první výhoda cestování s duchem.

„Koukni se do toho okna, co vidíš?“ pobídl mě. Byla tam paní, která se hádala se svou dcerou. Připomnělo mi to dnešní večer. „Ta dívka se jmenuje Lisa, po té hádce utekla, stejně jako ty. Tu noc pověděla své mámě mnoho sobeckých a špatných věcí. Byla to strašná hádka,“ vysvětlil mi. Nechápala jsem, jak to všechno věděl. „Jestli mě chceš poučovat, že jsem to neměla dělat, tak myslím, že už je docela pozdě,“ nepříjemně jsem řekla a otočila se. „Prostě se jen dívej.“

Když žena zjistila, že její dcera v pokoji není, začala panikařit. Udělala několik telefonátů a poté se jí vydala hledat.

„Volala na policejní stanici, ale řekli jí, že nemohou vyhlásit pátrání, jelikož uběhla jen hodina. Rozhodla se tedy, že ji musí najít sama,“ oznámil, jako by věděl, že se chci zeptat. Potom mi vysvětlil, že ji hledala úplně všude, celou noc byla na nohou a snažila se najít svou jedinou dceru. Měla strach, byla zoufalá, nikdo jí nepomohl a potom ji konečně spatřila.

„Přeletěli“ jsme k autobusové zastávce. Lisa tam seděla na lavičce a prohlížela si jízdní řád. Vypadala klidně a vsadila bych se, že jí bylo úplně jedno, že ji její matka hledá v bouřce v obrovském městě jako jehlu v kupce sena. Když jsem se otočila, všimla jsem si, že na druhé straně stojí její máma. Rozběhla se za ní přes ulici. Najednou se ozval zvuk houkání auta. Světlo. Křik. Krev. Během pár minut zůstala Lisa bez matky...

Zalapala jsem po dechu a jakmile jsem otevřela oči, oslepil mě silný svit slunce. Vzbudila jsem se nad rozevřenou knížkou v naší staré knihovně.

Najednou jsem uslyšela zvuk otevírání dveří. „Jsem si jistá, že jsem ty dveře včera zamykala.“ Rozeznala jsem hlas paní Darwinové a šla se jí omluvit. „Mio, ty jsi tu byla celou dobu? Mamka tě zoufale hledá. No, že se nestydíš!“ okřikla mě a sraštila vrásčité čelo. Rychlostí blesku jsem vyběhla z knihovny a utíkala domů.

Máma seděla v obývacím pokoji a po tvářích jí stékaly slzy. Silně jsem ji objala. Ulevilo se mi, že je celá. Dlouho jsem ji v objetí svírala a byla jsem ráda, že jsem zase zpátky s ní.

...myslím, že jsem po minulé noci měla dost pádných důvodů, proč bych už příště neměla utíkat a že bych se mohla alespoň snažit být hodná dcera, jelikož ne vždy to je chyba mé mámy. No a jestli byla včerejší noc opravdu jen sen, nebo ne, jsem nikdy nezjistila. Ať to však bylo jakkoliv, Felixovi, duchovi míru, budu navždy vděčná...

TAJEMSTVÍ STARÉ KNIHOVNY

DANIELA VINŠOVÁ

Celou noc mě budily divné zvuky. Znělo to jako kroky, ale takové tiché, malinké krůčky, jako by je dělala myš. Avšak by mě vlastně ani nepřekvapilo, kdyby to vážně ta myš byla. Sice ano, tady v sirotčinci žiji už... no... 13 let, ale kdo by to počítal? Ale stejně, je to tu tak velký, že bych se nedivila, kdyby to tady neznal ani člověk, co tu žije celý svůj život.

I tak to hodím za hlavu a snažím se usnout, ale když už jsem v polospánku, ozve se rána a já sebou trhnu. Chvilí se uklidňuji a pak se rozhlížím po pokoji, jestli to probudilo i někoho dalšího. Však když zjistím, že ne, rozhodnu se to jít prozkoumat. Já vím, špatný nápad, jenže to mě nezastaví.

Obuji si pantofle, vezmu baterku, kterou mám v nočním stolku a snažím se vyplížit, opatrně, abych nešlápla ani na jednu vrzající parketu, a že jich tu máme hodně.

Když se konečně dostanu pryč z pokoje, zavřu potichu dveře a rozsvítím si baterku. Pomalu našlapuji a co nejtíšeji se pohybuji po chodbě.

Celých pět minut chodím sem a tam. Nenašla jsem nic, co by tu ránu mohlo způsobit. Bylo to jako kdyby ta věc, co to způsobila, se vypařila. Jenže v tu chvíli uslyším další ránu, ale tentokrát ji slyším... za mnou?

Rychle se otočím, ale nikdo nikde. Když se ovšem podívám pořádně, zahlédnu zvláštní třpytivé cosi na zemi. Pomalu se k tomu přibližuji a svítím na to baterkou. Ve chvíli, když jsem u toho, kleknu si, abych to mohla prozkoumat lépe, avšak nic moc toho nevykoumám, hlavně kvůli tomu, jak moc se to třpytí.

Pomalu k tomu natáhnu ruku a dotknu se té věci jedním prstem.

„Hm... Nic se neděje-“ ještě předtím, než myšlenku dokončím, třpytivá věcicka se rozletí vpřed a já z leknutí skončím na zadku.

Rychle se zvednu, opráším se. Pak za tím vyběhnu.

Proběhnu několika chodbami a pár místnostmi. Nakonec skončím v prázdné místnosti. Chvilí se rozhlížím sem a tam. Nakonec si pomyslím, že to je absurdní a natáhnu se ke klice, abych otevřela dveře.

Hned jak je otevřu, zavřu oči. V místnosti bylo tolik světla. Divím se, že jsem z toho neoslepla.

Trvá mi věčnost, než se přizpůsobím světlu, ale když konečně otevřu oči, snažím se popadnout dech. „Páni...“ pošeptám do ticha. Místnost byla plná knih. Spousty knih.

Ale moje pozornost padne na něco jiného. Ten třpytivý předmět, leží tam, přesně uprostřed.

Rychle se otočím, abych si odložila baterku. Teďka ji fakt nepotřebuji. Ale když se otočím zpátky, tak už to tam není.

„Už zase?“ zeptám se do prázdna.

„Ahoj,“ řekne mi někdo nebo spíš něco do ucha.

Hned nato vykřiknu, uskočím a ruce mi vylítnou k srdci.

„Pardon, nechtěl jsem tě vyděsit. Já jsem Hvězda.“ Podívám se na něj zmateně, avšak on se jen usměje. „Já vím. Hvězda je divné jméno pro kluka, ale...“ Pak ho už přestanu vnímat a soustředím se jen na jeho vzhled.

Má blondáté vlasy, které mu padají do obličeje a zakrývají mu jeho hnědé oči. Dále pak je oblečen celý ve zlaté barvě. A je vysoký. Hodně vysoký, hlavně v porovnání se mnou.

„Kdo jsi?“ zeptám se, zatímco na něj stále koukám zmateně.

„Už jsem ti to řekl. Jsem Hvězda.“ Na tohle protočím oči.

„Ale já se ptám na to, co jsi, ne kdo jsi. V tom je rozdíl,“ řeknu a položím si ruce křížem na hrud'

„To není žádná věda. Jsem hvězda.“

„Ale- ale to není možné. Tohle se mi jenom zdá. Určitě je to všechno jenom sen. Za chvíli se probudím!“ začnu panikařit, ale on mi na to odpoví debilní poznámkou.

„Takže ty nejsi vyděšená z toho, že jsi v místnosti plné knih, kterou si v životě neviděla, ale z toho, že jsem tady já?“ vypukne smíchy a já bych ho nejraději praštila nějakou knihou nebo mu k tomu alespoň něco řekla, jenže on mě předběhne.

„A jak se vlastně jmenuješ ty?“

„Avery,“ odpovím a podám mu ruku k potřesení, on však jen nakloní hlavu a koukne se na mě zmateně.

„Co to děláš?“

„To je jenom taková zvláštní věc, co lidé dělávají. Když se s někým seznámíme,“ chytnu mu ruku a důrazně s ní zatřesu. „Děláme přesně tohle.“

Koukne se mi do očí, usměje se. „Pardon, lidi nepotkávám moc často, vlastně vůbec. Ale společnost mi dělají knihy.“

„A to ti to není líto?“

„Ani ne, sice je to už několik let zpátky, ale těch pár posledních lidí něco furt chtělo, buď něco s knihovnou, anebo se mnou. Tak ale co čekat, jsem hvězda, a každý ví, že hvězdy dokážou plnit přání.“ Když to dořekne, uvědomím si, že se stále držíme za ruku a rychle se od něj odtrhnu.

Potom mezi námi vznikne trapné ticho, a tak se snažím začít nové téma, ale nic mě nenapadá, furt přemýšlím nad tím, co řekl o těch přáních.

Lituji ho, ale taky přemýšlím, co kdyby dokázal přivést mé rodiče zpátky k životu. Nemysli. Na. To.

Za a) jsem stále nevyloučila možnost, že tohle všechno je jenom sen, ale za b) i kdyby to byla pravda, nechci ho využít.

Radši se k němu otočím zády, chvilku si prohlížím knihy, a pak se ho zeptám, kolik knih z těch všech stihl přečíst.

„Sice to možná bude znít ironicky, aleee...“ pak na pár sekund utichne.

„Ale co?“

„Neumím číst.“ Vykulím na něj oči, nedokážu říct, jestli si ze mě dělá jenom randu, nebo to myslí vážně. Ale když se nezačne smát, vím, že to vážně myslí.

Je mi ho líto, ale pak dostanu nápad.

„Co kdybych tě naučila číst?“ vyhrknu ještě předtím, než si to rozmyslím.

„To bys asi za dnešek nestihla,“ řekne smutným tónem.

„Ehm... Tak se sem budu vracet každý den, do té doby, než tě naučím číst.“ Já vím, možná jsem trošičku tvrdohlavá.

„Tak dobře! A na oplátku ti můžu ukázat nějakou mou magii nebo magii knihovny.“ Kývnu a usměju se.

Další dva měsíce moje noc vypadá takhle: vyklouznout z pokoje, nikoho nezbudit, projít několika chodbami do té doby, dokud nedojdu do knihovny, učím Hvězdu číst, on mi pak ukáže nějaký kouzlo (naposledy vyčaroval draka, na kterým jsme se proletěli), a pak se zase potichu vrátím do pokoje.

Sice ze začátku jsem z Hvězdy byla v rozpacích, ale čím víc času spolu trávíme, tím víc mě fascinuje a mám ho radši a radši...

MEZI NÁMI KNÍŽKAMI

BARBORA VOLKOVÁ

„Au,“ řekla *Velká kniha o vesmíru*, která právě vypadla z malé skříně předělané na knihovničku.

„Už si konečně přestaň hrát na létající planetu! Budeš mít omlácené rohy a vyhodí tě!“ poučovala ji ošuntělá knížka *Staré pověsti české*.

„Jaký ušlechtilý svazek tě teď bude zvedat?!“ zeptala se tlustá *Příručka etikety*.

„Já to nebudu,“ bránila se celkem úzká *Záhada hlavolamu*. Poté se otevřela a nalistovala stránku, ze které přečetla: „Sladká odplata lehkomyšlným labužníkům!“

„Neposmívej se! To se nedělá!“ ozval se *Mirek Dušín*, vůdce *Rychlých šípů*.

„Nejradši bychom také vypadly. Je tu nuda. Co tady máme dělat?“ ptaly tři svazky *100 českých receptů*.

„Máš pravdu. Už dva roky čekám, až si mě zase někdo přečte,“ smutně zamumlala *Karkulka* a zase rychle zmizela v lese.

„To bývaly časy, kdy si nás denně lidé četli a vozili všude s sebou!“ zavzpomínaly *Staré pověsti české*.

„No jo, to bývaly! Ale teď si nás nevšimnou, ani když jsou doma. Jen tu nasáváme vlhkost, plíseň a je na nás vrstva prachu. Vždyť já ani nevím, co se dneska nosí! Co když jsem úplně mimo trend?!“ rozčílila se *Nejnovější móda* a *Staré pověsti české* souhlasně zalistovaly stránkami: „Pokaždé, když někdo přijde, jen přinese další vyřazené knihy a nape je mezi nás. Ale aby z nás utřel prach, to nikoho ani nenapadne!“

„Co si pořád stěžujete?! Já jsem to měla těžké i před vyřazením. To bylo v tisíckárně slibů, jaké to bude krásné být hlavní postavou v pohádce. Sice vás sní vlk, ale je vycvičený odborníky. Hned vás vyplivne. Nemusíte se bát! Je to zcela bezpečné...“ našťavaně odvykládala *Karkulka* slova, která uměla nazpaměť.

Jakmile to dořekla, zaskřípaly dveře. Knížky sebou trhly a literární postavy, které se opovážily vylézt ze svého příběhu, v mžiku naskákaly zpět a vše bylo jako předtím. I *Velká kniha o vesmíru*, která během celého rozhovoru kolegů úspěšně vyšplhala do druhé poličky, předstírala, že je tam, kam patří. Na půdu vstoupila

asi třicetiletá žena, nesla krabici plnou nějakého haraburdí. Vysypala ho do staré truhly. Byly tam i dvě knížky. Ty z hromady vzala a položila je na knihovnu. Všechny knihy se ani nepohnuly a se zatajeným dechem sledovaly, co bude dál. Bály se, že skončí v popelnici, aby udělaly místo pro ty nově vyřazené. Až když zaklaply dveře, pořádně si oddechly.

„Ahoj, já jsem knížka *O Puclíkovi*. Jak se jmenujete vy?“ zeptala se nováčků kniha v horní policiče.

„Já jsem *Pipi Dlouhá punčocha*,“ zavzlykala jedna ze dvou nově vyřazených knížek.

„Proč pláčeš?“ ozval se ze spodní policičky *Krteček* s právě ušitými kalhotkami.

„Pipi špatně nese, že nás vyřadili. Já jsem *Ronja, dcera loupežníka*,“ ozvala se holčička z druhé přinesené knížky.

Žabák Filemon zkusil *Pipi* trochu utěšit: „Je to docela fajn být vyřazený. Tady si můžeš dělat, co chceš, a nemusíš se bát, že si toho lidi všimnou...“

Ale každý o tom věděl své.

„Jsme rádi, že tu jste. Budete nám vyprávět, co je dole nového?“ zeptal se s velkým očekáváním jeden zelený *Lichožrout*.

„Nevím, jestli vás to potěší. Svět se zbláznil. Knížky už nikdo nechte, každý se místo toho kouká do černé krabičky. Teda nechápu, jak černá krabička může být zábavnější než my,“ vysvětlovala *Ronja*.

„Vážení, s tím se něco musí udělat!“ navrhl sebevědomě *Křemílek*.

„Ano, s tím plně souhlasím,“ přidal se *Vochomůrka*.

„Ale co s tím chcete udělat?“ zeptaly se *Staré pověsti české*.

„Někdo z nás by se měl vydat na cestu, dojít dolů a dotáhnout sem nějaké děti. Ty si v nás vždycky rády listovaly...“ navrhl *Malý princ*, který měl s cestováním mnoho zkušeností.

Pipi ho přerušila: „V téhle rodině bydlí jeden chlapec. Ale je ještě malý. Neumí číst. Knížky ho zatím nezajímají.“

„Budeme mu číst pohádky samy anebo ho to naučíme,“ řekl *Malý princ*.

„To je skvělý nápad!“ volala nadšeně *Lotta z Roštěcké uličky*.

„Ano, vskutku skvělý. Kdo tedy půjde?“ otázal se tlustý *Slovník naučný*.

„Půjdou dva, mohou si navzájem pomoci,“ rozhodly *Staré pověsti české*. „Hlásí se někdo dobrovolně?“ dodaly.

Každá knížka začala křičet: „Já chci!“ nebo „Prosím já!“ nebo „Slibuji, že nezklamu!“ Nikdo si nechtěl nechat ujít takové dobrodružství.

„Dost! Všichni jít nemůžeme. Je to nebezpečné. Ty dva vyberu já, protože tu jsem nejdéle a o tuto možnost nestojím. Neustále mě bolí hřbet,“ rozkázaly *Staré pověsti české*.

„Kdo to tedy bude?“ zeptala se *Lentilka pro dědu Edu*.

„Půjde *Malý princ*, protože má zkušenosti s cestováním a *Ronja*, dcera *loupežníka*, protože je odvážná a dobře to dole zná,“ rozhodly *Staré pověsti české* a obě literární postavy začaly skákat radostí a přitom křičely: „Kdo neskáče, není Čech!“

Ostatní byli velice zklamáni. „Víte, jaký je váš úkol, tak už běžte! Hodně štěstí,“ popřáli jim a ti dva se vydali na záchrannou misi.

Prolezli škvírou ve dveřích a dostali se na schodiště. Postupně seskakovali z jednoho schodu na druhý, až dorazili na podestu. Bylo tam opřené koště. Vyšplhali po něm nahoru na zábradlí a pomalu se po něm spouštěli do přízemí. „Teď musíme skočit na zem,“ řekl *Malý princ* a skočil. „To je výška! Mám závrat!“ lekla se *Ronja*. „Neboj, chytám tě!“ „Ááá!“ vykřikla *Ronja* a v mžiku byla dole. „Vidíš, dopadlo to dobře,“ řekl *Malý princ* a oba se na sebe spokojeně usmáli.

Po výhře nad schodištěm, ale museli čelit útočícímu mopu, který na chodbě vytíral podlahu. Držela ho stará paní, která už moc neviděla, takže se nemuseli skrývat. Podlaha byla mokrá a klouzala. Procházeli velmi opatrně po vytřené dlažbě. Vtom si je ale paní spletla se smetím, nabrala *Malého prince* a hodila ho do kyblíku. *Ronja* mu hned přiběhla na pomoc. Ale nešlo to! Byla moc malá a nedosáhla ani na ucho kyblíku. „Vydrž, doběhnu pro pomoc!“ křičela *Ronja* a snažila se vylézt na první schod. „Já ti nikam neodejdu,“ ujišťoval ji *Malý princ*.

Ze schodů dolů to šlo docela dobře, ale nahoru je to velká dřina, řekla si překvapeně v duchu *Ronja*. Musím najít toho kluka, on je naše jediná záchrana, pomyslela si a rozběhla se k prvním dveřím vpravo. Vklouzla malou škvírkou dovnitř. Byla ve správném pokoji, ale chlapeček tu nebyl. Sedla si na zem a začala plakat.

„Copak se ti stalo, malá holčičko? Pročpak pláčeš?“ zeptal se chlapeček, který vykoukl zvědavě zpoza psacího stolu, když uslyšel vzlykání. No jo, byl tam celou dobu! *Ronja* si ho předtím nevšimla. „Ty tu jsi?“ zeptala se nechápavě. „Ano

jsem. A pročpak jsi tak malinká?“ zajímal se chlapec. „Já jsem *Ronja*. Pohádková postava.“ „Vypadáš jako jedna holka na knížce! Taký jsi tak velká... Tu knížku mamka zrovna včera odnesla na půdu,“ kápl na správnou notu chlapec. „Ano! To jsem já,“ zaradovala se *Ronja*. „Ty jsi živá?“ zajímal se chlapec. Teď si *Ronja* vzpomněla na *Malého prince*. „Pojď, musíme zachránit kamaráda!“ probrala se. „Tak jo,“ souhlasil a společně vyšli na chodbu. Stará paní zrovna vytírala kuchyni, kbelík stál pořád na stejném místě. Chlapec vytáhl *Malého prince* celého promáčeného z kbelíku. „Uf, už mi docházely síly. Báł jsem se, že nepřijdeš. Plavání není moje silná stránka... Děkuji!“ oddechl si *Malý princ*.

„Tak... A co teď?“ zajímal se chlapec. „Teď tě dovedeme nahoru,“ odpověděla *Ronja*. „Na jakou horu?“ zeptal se nechápavě. „Na půdu. Tam je spousta starých knih plných literárních postav, jako jsme my. Budeme ti vyprávět pohádky. Nebo tě naučíme číst. Když budeš chtít, můžeme si hrát třeba i na schovávanou nebo na babu...“ vysvětloval *Malý princ*, který vyléval vodu z bot. To se chlapecovi líbilo, hodil si *Malého prince* do levé kapsy kalhot, *Ronju* do pravé a vyrazili po schodech nahoru.

Úspěšně došli až ke knihovničce. Jakmile ostatní knížky uviděly nového hosta, začaly se radovat: „Hurá! Jsou zpátky. Vrátili se v pořádku! A přivedli kluka! Záchranná mise se povedla! Ať žije *Ronja*! Ať žije *Malý princ*!“ A hned se začaly překřikovat: „Já ti přečtu pohádku, chceš?“ „Ne, nejdřív já!“ Otevři mě, mám plno krásných obrázků!“ „Já jsem plná dobrodružství a moje postavy ti mohou zahrát divadlo!“

A chlapec byl nadšený. Kdykoliv byl doma sám, šel za svými kamarády na půdu. Knížky měly konečně zase svého čtenáře.

Prosím, nedávejte knížky na půdu, ony se tam strašně nudí. Potřebují být součástí vašeho života. A když už na té půdě musí být, tak si alespoň dávejte pozor při vytírání.

**CENA IVONY BŘEZINOVÉ
2024**

**VÍTĚZNÉ PRÁCE V KATEGORII
15-18 LET**

ZATRACENÝ HŘEBÍK

VICTORIE BIRHANZLOVÁ

Pozorovala jsem úpěnlivě ten hřebík. Ne že by na něm bylo něco na první pohled zvláštního, spíš jeho samotná existence byla zvláštní.

Paní Herligová zrovna vešla do prachem poseté knihovny a promluvila: „Slečno, víte, že tohle není ideální místo na přemýšlení. Vždyť tu přes tu vrstvu špíny nejde rozeznat ani barva nábytku.“ Naše komorná měla samozřejmě pravdu, špíny tu bylo dost.

Nacházela jsem se v jednom ze starších domů Londýna. Byl rok 1999, což znamenalo, že za pár měsíců bude nové tisíciletí. A to mě děsilo překvapivě stejně jako tehle hřebík.

Zvedla jsem se z polstrovaného křesla a se mnou se vznesl další oblak prachu. Ten kus kovu jsem obcházela již potřetí. Viděla jsem ho snad ze všech 140 stupňů, ze kterých se na něho dalo podívat. A stále ne a ne přijít na to, co tu krucinál dělal. Kdosi ho zatloukl mezi dva regály, kam by se sotva vešla dětská dlaň. Všimla jsem si ho před pár dny. Nechtěla jsem se jím zabývat, ale on jako by na mě volal. Neustále mě přitahoval a odmítal pustit.

„Nechtěla byste už toho nechat?“ ozvala se po chvíli ticha paní Herligová, která moc nechápala, proč by někdo něčemu věnoval tolik energie.

„Ještě ne,“ odpověděla jsem po krátkém uvažování. „Však já na to přijdu.“

„To bezpochyby,“ nevěřícně zakroutila hlavou. „Možná se na to zkuste podívat jinýma očima, třeba to pomůže.“

„To už jsem přeci udělala,“ namítla jsem.

„Ne z jiného úhlu, ale jinýma očima,“ zopakovala neutrálně a s klapnutím dveří odešla.

Nechápala jsem, jak si to představuje. Zadívala jsem se na vycpanou sovu, která byla postavena na jedné z polic a střežila prostor pod sebou. Jako malou mě děsila, bála jsem se jejích očí, jimž nic neuniklo. U sebe měla cedulku s nápisem pan Sova a já na základě toho dala název celé knihovně. Soví knihovna, jak příhodné.

Kdybych byla sova, dokázala bych otočit hlavu vzhůru nohama jako nic. Zara-

zila jsem se. *Kdybych byla sova, dokázala bych otočit hlavu vzhůru nohama jako nic.*

Škubla jsem sebou. Na tenhle úhel pohledu jsem zapomněla.

Lehla jsem si s lehkým odporem na špinavou zem a převalila se tak, abych ležela na zádech. Zvedla jsem oči, až jsem spatřila na stěně onen hřebík, a pak začala přejíždět pohledem směrem vzhůru. Zrakem jsem narazila na strop a překvapeně jsem si všimla textu namalovaného tenkou černou linkou.

Klíčem k odpovědím nejsi ty, jak si myslíš. Dokonce ani cílem není to, co si myslíš, že hledáš. Pravdu naleznáš tehdy, kdy konečně přestáváš myslet.

Moment jsem vstřebávala ta slova. Měla jsem v plánu se nad ním hlouběji zamyslet, až nebudu ležet na té nechutné podlaze. Paradoxně můj účel doslova odporoval tomu, co autor chtěl, abych dělala. Nemyslela.

Pohledem jsem se dostala na druhou stranu místnosti. Má pomyslná přímka doputovala až k dalšímu regálu, kde se nacházela police s řadou starých knih. Hbitě jsem vyskočila na nohy a došla k ní. Vytáhla jsem jednu, která tvořila dokonalou spojnicí s hřebíkem.

Svrběly mě prsty, a tak jsem ji opatrně rozevřela. Nikdy předtím jsem o ní neslyšela. Jmenovala se *Dobrodružství Daniela Pruma*, autor byl neznámý.

„Co tu děláš?“ ozvalo se mi z ničeho nic u ucha. Leknutím jsem uskočila a zároveň prudce máchla knihou. Dotyčný dostal takovou perdu, až to plesklo.

„Netušil jsem, že lidi hned biješ,“ zavrčel.

„Taky že nebiju,“ zamračila jsem se, „to ty se tady plížíš člověku za zády.“

Kluk se pomalu narovnal s křivým úsměvem na rtech a já si ho mohla tak poprvé pořádně prohlédnout. Měl čistě modré oči a nějaký patvar na hlavě vytvořený z tmavě hnědých vlasů.

„Co tady děláš?“ obořila jsem se na něj. Nikoho jsem vstoupit neslyšela a jeho jsem rozhodně neznala.

„Nevím, asi stojím?“ ušklíbl se.

„To vidím,“ pronesla jsem chladně. „Kdo jsi?“

„Třeba tvůj bratranec.“

„Já nemám bratrance.“ Nebo jo, jednoho jsem měla, ale tomu by mělo být podle mých výpočtů tak pět let a k tomu žil v Austrálii.

„Pořád jsi neodpověděl,“ upozornila jsem na zcela zjevnou věc.

Rezignovaně se opřel o regál. „Ale jo, odpověděl.“

Svraštila jsem obočí. Byl divný a k tomu u nás doma.

„Jestli jsi mě přišel zabít, tak prosím hlavně rychle a bez příkras. Kdyby to ale ještě tak půlhodiny počkalo, byla bych ti vděčná.“

Snažila jsem se zůstat v klidu, i když mé srdce tepalo až zběsilou rychlostí. Domů by se bez povolení nedostal, takže tady byl asi v rámci další matčiny návštěvy, kdy za ní přijela další známá a vzala s sebou svého synka.

Zaměřila jsem se zpátky na knihu, a přitom naklonila hlavu. Na první stránce byl ručně zlatým písmem vyvedený citát:

Kam až mě mé nohy donesou, tam budu stát. Co mé ruce dokážou udělat, to budu mít. Koho mé srdce zvolí, toho budu milovat.

„Krásná to věta,“ pronesl ten kluk zasněně, „vždycky se nad ní rozplývám, když si vzpomenu, jak jsem ji vymyslel.“

Hodila jsem po něm pochybovačný pohled. „Nejsi nějaký ujetý?“

„Já ne,“ ukázal na svoje rameno, „já lidi nemlátím knihou.“

„Nemůžeš toho nechat?“

„Ne.“ Zazněla stručná odpověď.

Nafoukla jsem se jako balon. Neměla jsem nervy na někoho takového. Z toho důvodu jsem nasála zatuchlý vzduch knihovny, div jsem nekýchla, a pokoušela se uklidnit.

„Vypadáš jako rudý rajče. Nemáš náhodou za předky indiány? Víš co, howgh, my rudé tváře, a tak dále. Indiáni jsou sami docela milí, když je nenaštveš, mám s tím skvělé zkušenosti. Kdybys chtěla, můžu ti všechna svá dobrodružství převyprávět.“

Zírala jsem a asi skutečně nabírala dost rudý odstín. „To myslíš vážně!“ Napuštěně jsem se otočila a zamířila si to na druhou stranu, když jsem nechtěně zakopla o koberec a hodila sebou na zem. Zavrčela jsem. Nikdo mě nerozhodí.

Chtěla jsem mu odseknout něco pěkně od plic, jenže ve stejnou chvíli on byl u mě a snažil se mi pomoci na nohy. Jakmile jsem stála na nohách, vytrhla jsem se mu a oprášila si kalhoty.

„Tak fajn,“ uklidňovala jsem se nahlas. „Tak fajn.“

„A o co se tu vůbec snažíš, že potřebuješ půl hodiny?“ zajímalo ho. V jeho hlasu zněl náznak pobavení.

„Snažím se přijít na to,“ začala jsem pomalu, „proč je tady ten hřebík,“ vysou-

kala jsem lehce neochotně. Paní Herligová říkala: zkus nový úhel pohledu, tak prosím, ať mi on představí ten svůj.

„Máš na mysli tamten hřebík?“ Ukázal přesně do mezery mezi regály.

„Jo, ten.“ Jak mohl vědět, kde ten hřebík je?

„Hmm, řekl bych, že to je jasný. Vždyť knihovna a hřebík, co by to tak mohlo být.“ Došel k němu a jednoduše ho zamáčknul dovnitř stěny. „Kdybych byl tebou, radši bych o krok ustoupil, jinak se propadneš.“

Rychlostí blesku jsem uskočila. A právě včas. Přímo pode mnou se rozevřela dvě prkna v půli a vytvořila tak skvělou skrýš.

„Že mě to nenapadlo,“ zamručela jsem našťavaně.

„Nevím, co tam teda najdeš, ale prosím, poklad je tvůj.“

Otvor byl velký tak půl metru na půl metru a nacházel se přímo pod tím divným textem na stropě.

Naklonila jsem se do vzniklého otvoru, studovala ho, ale kromě pár pavouků jsem v něm nic nenašla. Nic kromě dalšího vzkazu. Jako kdyby jich už tak bylo málo.

Až bude potřeba, pana Sovu uložte sem.

„To myslí, jako tu vycpanou sovu?“ zatvářila jsem se pochybovačně. Jenže co jiného by mohl ten dotyčný myslet?

„Asi, lidé jsou občas ujetí,“ okomentoval to.

Cítila jsem se zklamaně, ten hřebík měl takový potenciál.

„Čekala jsi snad něco většího? Tajnou komnatu plnou tajemných svazků?“

„Ne,“ zalhala jsem. Nechtěla jsem přiznat, že to je doopravdy to, co jsem čekala.

Uchechl se. „Budu dělat, že ti to věřím.“

„Věř si, čemu chceš,“ odsekla jsem, „gentleman nezpochybňuje slovo dámy.“

„Ještě štěstí, že takový gentleman jsem,“ zazubil se. „Vlastně když jsme u těch gentlemanů, zapomněl jsem se představit. Jmenuji se Daniel Prum.“

Moje oční bulvy se až nebezpečně vyvalily. Slyšela jsem správně? Pro jistotu jsem se podívala na stále otevřenou knihu, kterou jsem dosud držela v jedné ruce. „Nemáš pocit, že to je trochu moc. Není to zrovna vtipné.“

„Já se nesnažím být vtipný.“ Z jeho hlasu mě zamrazilo na zádech.

„No fajn, jak chceš, já jsem Emilie Martinová, pro pořádek,“ uvedla jsem. „Ale taky jsem se tu právě dočkala největšího životního zklamání, takže si jdu dát

horkou vanu a brečet nad svým životem,“ oznámila jsem. „Měj se krásně, užívej si života a sbohem.“ Nastavila jsem mu záda a zaklapla knihu. Pak jsem ji už jen s povzdechem uložila zpátky na místo.

Svšela jsem ramena. Dobře, nemusela jsem být hned tak hnusná. Chtěla jsem ještě mírnějším tónem něco dodat, jenomže jakmile jsem se otočila, Daniel už tu nebyl. „Hej, kde jsi?“ zavolala jsem na něj. Bez odezvy.

Prudce jsem otevřela oči. Seděla jsem v zaprášeném křesle. Cítila jsem podivnou prázdnotu. Rozhlédla jsem se. Byl to celé jenom sen? Přesměrovala jsem pohled k polici s Dobrodružstvím Daniela Pruma. Nebyl tam, stejně jako ten hřebík na druhé straně místnosti. A já konečně pochopila. *Klíčem k odpovědím nejsi ty, jak si myslíš. Dokonce ani cílem není to, co si myslíš, že hledáš. Pravdu nalezneš tehdy, kdy konečně přestáváš myslet.*

Ve spaní člověk nemyslel a já si uvědomila jednu věc. Větší váhu měl pro mě Daniel než ten *tajemný* otvor. Kouzlem bylo přestat se koukat na cíl a více vnímat věci okolo. Knihovna mi přinesla cestu, a cesta mi přinesla uvědomění.

SOFIINA VOLBA

NELA FABÍKOVÁ

Tak jsem se zas neudržela.

I když jsem si zakázala nakupovat další knihy (alespoň tento měsíc), nesu si domů pod kabátem další titul. Neodolala jsem. A ještě k tomu v tomhle slejváku.

„Jako bys jich už neměla dost, ty blbko...“ zamumlala jsem skrz zaťaté zuby a knihu zabořila hlouběji do kabátu, aby přebal nezasáhla ani kapka vody.

„Ty seš tak blbá! Alespoň sis ji měla nechat zabalit. I když... další zbytečný papír, další mrtvý strom, a to nejsem žádná ekoteroristka,“ zanaříkala jsem si a co nejrychleji se rozběhla k autobusové zastávce.

...

Dveře bytu za mnou zaklaply, kabát jsem rychle, ale vzorně pověsila na háček a stejně rychle, ale už ne tak vzorně jsem uchopila sklenku vína (věčná škoda těch pár kapek, které jsem vylila) a popadla svůj nejnovější knižní přírůstek.

„Tak. Kam s tebou?“

Stanula jsem před svou přetékající knihovnou, teda... ona už dávno přetekla. O tom svědčily věžičky z knih, které tady vyrostly během posledních pár let.

„Závislost... tohle je regulérní závislost!“ řekla jsem si a svalila se na gauč. „Mohla bych utrácet za boty nebo za kabelky... Takhle jsem vlastně takový... intelektuál,“ zašeptala jsem a hned se cítila o trochu lépe.

Odložila jsem víno a pustila se do toho.

„No tohle! Jak jsem jen mohla dát Světlou vedle Bukowského?! To tak přece nemůžu nechat.“ Svůj nový úlovek jsem odložila bokem, vykasala si rukávy a vytáhla Kříž u potoka: „Nic se neboj, najdu ti nějaké vhodnější místo. Třeba vedle Nerudy! I když... to si říká o skandál. Hm...“

Nikdo mě nevaroval, že láska ke knihám vede k samomluvě.

Mezitím na policiče:

Od momentu, kdy jsem spatřil světlo světa, od doby, co mé stránky pocítily pohazení tiskařské černi, od doby, kdy papír ozdobily ilustrace, od doby, co mě ručně svázali a sešili... a zabalili do jelení kůže se zlatou ořízkou... Už od té doby jsem věděl, že jsem předurčen k něčemu velkému. Věděl jsem, že mi jednou bude patřit výsostné místo v knihovně, dostatečně vysoko, aby na mě nedosáhly upatlané dětské ručičky, že si mě domů odnese džentlmen s vytříbeným vkusem, který na mé stránky nikdy nepoloží prázdnou skleničku a nikdy mi nezlomí hřbet...

A teď je všechno v háji.

„Šílená ženská! Takhle mě mrskne na policičku. No fuj, a kolik prachu tady je! Ten je ještě horší než déšť, kterým mě protáhla!“ postěžoval jsem si.

„Nový přírůstek? Musím říct, že ti to sekne,“ řekla kniha naproti mně, evidentně vydaná jako laciná příloha denního tisku.

„Jakpak asi skončí, přítel?“ zeptala se jiná, sousedka té první, tak ohmataná a ošuntělá, že mi jí bylo skoro až líto – určitě pořizená ze třetí ne-li čtvrté ruky, s odrbanými rohy a poznámkami vepsanými mezi řádky. „Vítej v Knihovně. A nekoukej na mě, jako bys mě lítoval! Schválně, kdo si myslíš, že jsem? Nejoblíbenější kniha Knihovny! Sofie mě četla už devětkrát a půjčila mě všem svým přátelům!“

„Sofie?“

„Majitelka. Ale takhle jí můžou říkat jen knihy, které přečetla. A to TY nikdy nebudeš.“

Jak samolibé. Rozhodl jsem se komentář ignorovat.

Teď poslouchejte: „Chci místo s výhledem na celý pokoj, na které nesvítí slunce (to abych nevybledl), a žádný prach. Vůbec žádný! A pak ještě sucho, to je hodně důležité! Svatá záložko! Vždyť já toho nechci tak moc.“

„Ale to my taky...“ ozvaly se slabé hlasy, a když jsem našel jejich zdroj, přejel mi mráz po páteři.

Tam nahoře, na nejvyšší polici, stála řada knih. Ne, nestály, spíš se krčily v rohu a vypadaly žalostně. Měly zažloutlé zvlněné stránky a zdálo se, jako by se je někdo pokusil vyprat. A věřte mi, vím, o čem mluvím, nějakou dobu jsem strávil hned vedle bedny s vyřazenými knihami.

„Pro Kristova písmenka! Co se vám stalo?“ vyjekl jsem zděšeně.

„Potopa, chlapče, potopa... Byla to tragická událost. Toho dne slunce nevyšlo a měsíc se neuložil ke spánku-“

„Stačí. Všichni tu historku známe – Kdysi tam nahoře stávala kytka a bývalá majitelka se ji usilovně snažila udržet naživu... Co bylo dál si jistě dovedeš představit... Jsou to duchovní texty, jich si nevšímej, jsou až moc dramatické.“

„Rouhání!“ obořila se Duchovní cvičení Ignáce z Loyoly.

„Co když se to stane i mně!“ zhrozil jsem se.

„Nestane. Všechny kytky chcípaly a ty, co přežily, jsou umělé.“

A co se děje před Knihovnou?

„Tohle je nemožné,“ posteskla jsem si a svalila se na gauč. „Jak jsem jen mohla být tak slepá? Přísahám bohu, já tu knihovnu budu muset přeskládat!“

Vyskočila jsem na nohy, odhodlaně přiběhla ke knihovně a popadla svou novou knižní kořist.

„Tak, kam tě vrazím, ty potvoro.“

A v Knihovně?

„Hmm. Takže ty jsi ten zelenáč?“ zeptala se kniha s kýčovitým přebalem, evidentně brakovka. „Docela fešák, nevadilo by mi se k tobě tultit!“

Stránky se mi zježily směsicí hrůzy a pohrdání. Jen to ne.

„Ano, ale nechci se s vámi vybavovat! Jsem unavený. Copak je tak těžké mě někam dát? Kamkoliv?“ odpověděl jsem podrážděně.

„Kamkoliv určitě nechceš,“ ozvala se ta oplzlá kniha posměšně. „Navíc to není tak jednoduché.“

„Na to snad netřeba nějakého génia?“

„Však uvidíš...“ smály se knihy.

A pak už jsem byl pryč.

...

Rychle jsem se vzpamatoval a rozhlédl se kolem. Tohle nevypadá špatně.

„Zdravíčko,“ otočil jsem se ke svým sousedům.

„Ach,“ povzdechla si drobná kniha.

„Prosím?“

„Byl pozdní večer – první máj –

večerní máj – byl lásky čas.

Hrdliččin zval ku lásce hlas,

kde borový zaváněl háj...

Ach... Viléme... Kdepak jsi?“

„Co...?“ začal jsem, ale někdo mi skočil do řeči.

„Ty, Jarmilo, ten tvůj Vilém vypadá jako pěkný lůzr, nechceš s náma radši na rejv? Musí bejt pořádněj hlupák, když tady nechá čekat tak pěknou holku.“

Asi jsem vypadal dost zmateně, když se zboku ozvalo: „Majitelka tady většinou dává jen klasiky, ale nedávno jí ujela ruka, a tak je teď tady s námi skandinávská moderní literatura. To jsou pořád nějaké ty lesby a tak.“

Zase ta ruka.

Ani jsem nestihl odpovědět. Ani jsem se nestihl zabydlet. Ani jsem se nestihl zeptat, co je to ta rejv...

A v obývacím pokoji?

„Hmm...“ zamyšleně jsem se zadívala na knihovnu, „asi už bych to tak mohla nechat... Ale vážně můžu nechat knihu se světlým přebalem hned vedle knih, které mají přebal černý? Neporuším tím nějaké nepsané pravidlo?“

Ne. Tohle nepůjde. „A co kdybych tě dala sem? Co ty na to?“

A zase jinde?

Tyhle rychlé přesuny mi nedělají dobře...

„Kringapána, vy jste z Petěrburgu? Má poklona, vašnosto.“ Ozvala se zaprášená, staře vypadající kniha s šedým přebalem, na kterém stálo sotva viditelně: REVIZOR.

„Je zde vůbec někdo normální? Nebo jsou zde samá individua?“ ne že by mi komplimenty vadily, ale s rostoucí únavou mi i ony lezly krkem.

„Individua? Ale kdepak, na to si zvyknete,“ řekl Revizor.

A pak to začalo. Křik.

„CO MÁ TOHLE ZNAMENAT!!“ ozvalo se zděšeně, „TOHLE JE SNAD NĚJAKÝ VTIP. Já... já jsem pan Brouček. Slyšíte mě?! PAN. P-A-N. Co mi to děláte – AAA! Dejte ty potvory pryč!“

Jaké potvory, co se to zas děje? problesklo mi hlavou. A pak jsem to uviděl. Obrovský šváb. Mravenec. Pan Brouček, který vypadal, že každou chvíli omdlí.

„No jo. Tohle tady máme denně,“ ušklíbl se Revizor rezignovaně, „Pan Brouček každý den omdlí, a když se probere vedle Kafkovy Proměny a Sekorova Ferdý Mravence, je přesvědčený, že to celé byl jen špatný sen. Jak říkám, zvyknete si.“

Poprvé za dnešek jsem byl rád, že se zase stěhuju. Tohle bych nedal.

Majitelka má zvrácený smysl pro humor a knihy ruských autorů jsou na šílenství zvyklé.

...

Do další police mě hned nebytovala, jen mě k ní přiložila, tak nějak na zkoušku, ale i to na rozkoukání stačilo.

„Vepřové špízy s klobásou. Jak na ně?“ ozvalo se z vedlejší police příjemným, ale monotónním hlasem. „300 g vepřového masa z kýty...“

Zatímco kuchařka vyjmenovávala ingredience, všiml jsem si jejího suseda, který se viditelně klepal.

„Maso nakrájíme na řízky-“

„N-nakrájíme? Nožem? Já přísahám! Přísahám, jakože se Raskolnikov jmenuji, že jsem nikdy nikoho nezabil!“

A pak už mě strčila přesně mezi ně.

„Klobásu si také nakrájíme a...“

„Já nikomu nic neudělal!“ klepala se kniha po mé pravici.

„Stalo se něco? Proč jste tak vyděšený, vypadáte zeleně, není to plíseň?“ zeptal jsem se ustaraně.

„Něco se stalo? Proč by se něco mělo dít? Vy mě z něčeho podezříváte? Máte důkaz?!“

„Ne... nemám?“ odpověděl jsem zmateně.

„Cibuli nasekáme na...“

„Sekání?! Jaké sekání, já o žádném nevím.“

A pak se do tohoto chaosu přidal i hlas majitelky: „Tady se mi i docela líbí! Super! Hotovo!“

„Kousky masa dáme...“

„Jaké kousky masa?!“

Majitelka si spokojeně oddechla a pomalu se vzdalovala.

„Povídám vám, já nic neudělal!“

„Podusíme zeleninu...“

Nevěděl jsem, jestli mám křičet, nebo se zoufale smát...

A na gauči?

S jistým uspokojením jsem se svalila na pohovku.

„To by bylo,“ libovala jsem si, „na oslavu bych si něco mohla pustit.“

Ježte na obrazovce telefonu mi problíkla reklama.

„Hm? Onlajn antikvariát? To už taky existuje?“ projela mnou vlna vzrušení a moje peněženka v dáli bolestně zasténala... Zachtělo se mi utrácet.

Tak jsem se zas neudržela.

OPRAVDOVÉ VĚDĚNÍ

ONDŘEJ GABORČÁK

„Proč zase zalejváš ty kytky?“

„Tak ty nevidíš, jak jsou suchý?!“

„Nezalejvej je, vždyť v noci přšelo. S tímhle přístupem akorát zvadnou.“

„Hele, pane chytřej, nech mě bejt a běž si radši uklidit ten svůj bordel v kůlně.“

A bylo to tu zase. Kolotoč nadávek a výhružek se opět roztočil. Rodiče na sebe opět útočí svými slovy. V zápalu hněvu si neuvědomují, že tohoto kolotoče se pasivně účastní i jejich jedenáctiletý syn Filip a jaký dopad mají tato slova na jeho duši. Ten svými blyštivými očima sleduje celý výjev, stejně jako několik předchozích. Zná ale lokaci, která mu zaručeně pomáhá. Kde může z tohoto kolotoče vyskočit. Vstane a ihned utíká na ono místo odvrátit své myšlenky jinam.

Knihovna znamená pro každého něco jiného. Někdo sem chodí zahnat nudu, někdo o ni nezavádí ani pohledem. Filip ale k těmto literárně nepolíbeným nepatřil. Vlastně nepatřil ani do té první skupiny. Knihovna pro něj symbolizovala jakési vysvobození. Zde mohl utéct z reality do světa neuvěřitelných příběhů a pohádek.

Už zvenčí bylo vidět, že nejlepší časy má už knihovna za sebou. Oškrábaná omítka, neomytá okna a rezavé zárubně – to vše „zdobilo“ její budovu. Byla i terčem posměchů, protože nějakí vtipálci sundali první tři písmena z nápisu nad hlavním vchodem. „Jak vtipné,“ pomyslel si vždy Filip s nádechem ironie. Žádné nejnovější bestsellery tu tedy nehledejte.

Paní knihovnice Dagmar byla pro spoustu lidí andělem na zemi. Všichni, kteří ji znali, ji obdivovali za to, s jakou vervou dokáže ve svém pokročilém věku pracovat. Pro všechny návštěvníky, i když jich vlivem moderní telefonů a technologií ubývalo, se dokázala rozkrájet. „Ahoj, Filípku. Copak? Doma už zase zlobí?“ ptala se bolestným tónem Filipa, jakmile překročil práh knihovny. Litovala ho a nejvíce ze všeho mu chtěla v jeho životní situaci pomoci, zároveň ale věděla, že jsou okolnosti, za kterých není žádná pomoc dostatečně dobrá. „Neboj, jednou se ti knihovna za to pravidelné navštěvování odvděčí,“ říkala s úsměvem, aby mu alespoň trochu ulehčila.

Je deštivý den. V ulicích jsou slyšet pouze kapky deště dopadající na kamenou zem. K těmto zvukům se přidaly Filipovy kroky. Za ty roky se moc věcí nezměnilo, něco však přece jen ano. Kromě toho, že už byl Filip čerstvě dospělý, tak v knihovně také pracoval. A právě tam měl teď namířeno. Paní Dagmar totiž za ta léta velmi zestárla a svou práci již sama přestávala zvládat.

Jakmile vstoupil do budovy, vždy si vzpomínal na své dětství. „Jako by to bylo

včera, když jsem tady jako malý sedával s knihami,“ pomyslel si při pohledu na malou dětskou židličku. V tu chvíli mu nic nepřipadalo rychlejší než čas. Z jeho úvah ho náhle vyrušil hlas paní Dagmar: „Filipe, potřebuju si s tebou promluvit.“ Její vrásčitá tvář vypadala velmi ustaraně. „Použij ho, až bude ten správný čas,“ řekla a předávala mu malý stříbrný klíč. Klíč, který mu odemykal celou knihovnu. „Ze všech lidí, které znám, máš právě ty ten nejbližší vztah ke knížce. Důvěřuju ti,“ vysvětlila, když viděla Filipův nechápavý obličej.

Sluneční paprsky dopadají na rozpálenou zem. Spousta lidu, štěkající psi a radostný dětský smích – taková je alespoň představa většiny lidí. Realita byla ale docela jiná. Náměstí téměř zelo prázdnotou. Nikdo neseděl na lavičkách, nehrál si s dětmi, nenásával sluneční energii. Pouze občas zde prošla nějaká zbloudilá duše, nevšímajíc si krásy okolí a slunečného dne. A pokud si tu někdo sedl, tak pouze s jedním, pro mnohé nejlepším, kamarádem – placatým mobilem. Možná proto si dosud nikdo nevšiml anomálie, která se zjevila uprostřed náměstí.

Byla to docela malá květina, ale nádhernější než všechny ostatní. Dosahovala asi půl metru, její listy byly vytvarovány do tvaru srdce a hrály všemi barvami. Modrá, bílá, oranžová – jakoukoliv barvu byste tam lehce a s jistotou našli. Na vrcholku stonku vládla celému tomuto barevnému království malá bílá kulička, která připomínala sněhovou kouli. Takováto prazvláštní rostlina samozřejmě nemohla unikat lidskému oku navždy, a tak se ten den na místo sjeli různí vědci a botanici ze všech koutů země.

Jakmile se informace o nové rostlině rozšířila do médií, nastal poprask. Titulní stránky všech plátků plnily její fotografie, v televizních novinách se nemluvalo téměř o ničem jiném. „Za celý život jsme nic podobného neviděli. K prozkoumání rostliny a zjištění všech jejích charakteristik bude potřeba ještě dlouhý výzkum,“ ozývaly se v celostátních i světových médiích hlasy botaniků. Několikrát byla už podrobena moderním technologiím i internetu, nebyla ale nalezena žádná shoda s jakoukoliv již známou rostlinou.

Tento objev neunikl ani Filipovi, nechával ho ale lhostejným. „Co si myslíš, že to je? Já mám docela strach. Určitě to vzniklo vlivem těch chemikálií, co na nás vládá sype,“ uslyšel například rozhovor dvou postarších dam při procházce po městě. Jeho pozornost ale upoutalo něco úplně jiného. Všiml si totiž úřední desky, na které viselo parte: „*S bolestí v srdci oznamujeme, že nás dne 5. 7. opustila*

naše milovaná knihovnice Dagmar Ptáčková. “Tato slova bodla Filipovi nůž do srdce. Celý svět utichl. Cítil, jak mu celým tělem probíhá smutek i zoufalství. Slzy se mu draly do očí a on je nemohl zastavit. Uvědomil si tu krutou pravdu, že už tu není nikdo, kdo by ho v těžkých chvílích rozveseloval. Nebyl tu už nikdo, s kým by si mohl v knihovně přátelsky popovídat. Zůstal sám. Celá knihovna teď stála pouze na jeho bedrech.

Do knihovny došel jako duch, nevnímaje své okolí. Náhle mu knihovna připadala malá. Co ale malé nebylo, byly jeho povinnosti v knihovně, které se mu zdvojnásobily. Na zemi ležely spousty krabic plných knih, které čekaly na rozbalení. Knihy bylo potřeba setřídít, mezitím na ty starší už začal dopadat prach. Zkrátka, jak se říká, bylo tam práce jako na kostele.

Jakmile Filip začal čistit prach na knihách ze starých polic, jedna kniha ho zaujala. Na tom nebylo nic divného, dělo se mu to v podstatě pořád. Na této knize ale bylo opravdu něco divného. Když ho zvědavost přemohla a on si ji vzal do ruky, málem se mu v ruce rozsypala. Není divu, na obalu byl totiž napsán rok vydání 1885. „To je ještě z doby Julese Verna a Oscara Wilda,“ nezapřel se v něm jeho čtenářský pud.

Když knihu otevřel, ihned upřel svůj zrak na ručně malované obrázky. Zprvu žádný obrázek nerozpoznal, později se ale už začal orientovat. Identifikoval petrklíč, sedmikrásku i slunečnici. Jeden obrázek byl ale podstatně barevnější než ostatní. Hned mu to došlo. Jednalo se o tu medializovanou neznámou rostlinu! Pod malbou bylo na vybledlém papíře napsáno: „*Květ kvetouce stranou od lidských obydlí.*“ A nejen to. Celá strana obsahovala její podrobnou charakteristiku. „Neboj, jednou se ti knihovna za to pravidelné navštěvování odvděčí,“ jako by slyšel hlas paní Dagmar.

Sotva se Filip z onoho objevu vzpamatoval, médiu tentokrát začala kolovat jeho podobizna. „*Mladý knihovník (20) objevil jediný výtisk knihy na světě, která popisuje nedávno objevenou neznámou rostlinu,*“ zněly titulky. Od té doby popularita knihovny strmě vzrostla. Proudily do ní davy lidí. Každý si chtěl knihu prohlédnout. Spousta z nich také přispěla nemalou částkou, ze které se celá knihovna zrekonstruovala.

Všichni hledali odpovědi na své otázky prostřednictvím internetu a moderních technologií, ale to opravdové vědění ukrývala knihovna v něčem tak obyčejném, jako je kniha.

A kdo že napsal onu knihu a jak se dostala zrovna tam? To už jsou tajemství staré knihovny, která si ale již navždy ponechá pro sebe.

TAJEMSTVÍ PANA BUKETA

BIANCA CHUFFARTOVÁ

V jedné zapadlé pražské čtvrti, kde je ještě cítit závan bolševika, stojí vedle autobusové zastávky na znamení drobná knihobudka. Její dvířka se nedají otevírat, protože jim někdo dávno urazil kliku. Abyste se do knihovničky dostali, musíte těsnou šterbinou mezi vrátky prostrčit klíče nebo jiný dlouhý předmět po ruce a vypáčit je silou. Většina lidí, kteří se na zastávce vystřídají – což už tak není mnoho – toto úsilí nevynaloží. Nevědí, oč přicházejí, nikdy totiž nepoznali kouzlo této nenápadné skříňky. Nebýt Lindy Zelenkové, možná by dveře knihobudky nadobro zarezly a poklady uvnitř by už nikdy nespátřily světlo světa. Avšak to by Linda musela umřít, aby nechala něco takového dopustit.

Linda Zelenková čekávala každé ráno v sedm hodin na autobus číslo 165. Byť měl vůz dorazit v 7:03, jeho opravdový příjezd probíhal vždy až o 10 minut později, tak dochvilně zpožděný byl den co den. Linda i tak pravidelně chodívala na zastávku dříve. Zprvu tak možná činila, aby náhodou stihla autobus, kdyby opravdu jednou přijel včas. Po půlroce dopravních zpoždění beze změny si Linda začala krátit čas v okénku knihobudky. Vždy si půjčila jednu knihu a svědomitě ji nahradila svou jinou z domova. Za měsíc přelouskala všechny knihy v regálu. Když dnes ráno na zastávce chtěla Linda pyšně zhodnotit stav přečtených knih, shledala, že na první polici, již už měla přečtenou, se objevil nový titul.

Linda zrudla a – jako by šlo o její majetek – začala křičet, „Jaký vetřelec vnikl za mými knihami!“ Vypoučila oči a rychle hmátla po onom cizím svazku. Kytice stálo na šedém obalu.

Vtom zaznělo zvonění; byl to řidič autobusu, který na zastávce ze zvyku zastavil

a Lindu si moc dobře pamatoval. Ta rychle schovala starý svazek do aktovky a prolétla dveřmi dovnitř vozu. Usedla na své obvyklé místo úplně vzadu a otevřela knihu. Na první stránce stálo psacím písmem „T. Buket.“ Lindě zajiskřily oči škodolibou radostí.

„Komupak jsi patřila – Tomášovi? Nebo třeba Tobiášovi? Či snad Tadeášovi? Teodorovi? Tiborovi? Tristanovi? Teofilovi...“ Linda mluvila stále rychleji a s docházejícím dechem rudla v obličej.

Koukala se upřeně na to jméno čekajíc, že nápis odpoví. Némé stránky se k odpovědi neměly, a tak Linda otočila list. Ve verších, které již dávno bezpečně znala, byly některé části podtrženy. Tužkou označená slova v první básni byla „mohyla“ a „mateřídouška“.

Lindě se začaly v mysli míhat myšlenky. „T. mi tím chce jistě něco vzkázat,“ vykřikla, nic se neohlížejíc na zkoumavé pohledy svých spolucestujících.

Ten den byla Linda ve škole obzvlášť nesvá. Při hodině matematiky jí před očima místo čísel přebíhala jen dvě slova: mohyla a mateřídouška.

„Mohyla a mateřídouška...“, řekla Linda nahlas.

„Co prosím?“ otázal se pan profesor Kundera vytržen ze svého výkladu.

„To nic, pardon.“

„Ale ne, podělte se se třídou.“

Matematikář Kundera byl vážený člověk, jehož celý život tvořila matematika. Jeho nejoblíbenější věc – vlastnil to snad jen on – bylo kružítko s jedinečnou aparaturou sloužící k rýsování přímek a svá volná odpoledne nejraději trávil řešením rovnic s dvěma neznámými. Proto když byl během učení vyrušen, cítil se dotčen na nejvyšší míru. Linda Zelenková už už cítila svůj blížící se konec, když vtom přišla na nápad.

„Napadla mě úloha, se kterou si nevím rady, pane profesore.“

Učiteli Kunderovi přejel nadšením mráz po zádech.

„Dal by se ze slov – vezměme si kupříkladu slova: mohyla a mateřídouška – vytvořit kód?“

Matematikář polkl, zhluboka se nadechl a jeho koutky nedočkavostí zacukaly.

„Šifra z písmen...“, odmlčel se, „není ve světě nic nového. Již kolega Turing –,“ mluvil o něm jako o svém dlouholetém kamarádovi, „prolomil slovní šifru pomocí logiky,“ Kundera se rozhlédl po nezaujaté třídě, jen napjatý výraz Lin-

dy Zelenkové ho podpořil, a tak pokračoval dál, „nejčastěji se ze slov přechyluje k číslům dle jejich abecedního pořadí. Všechny tyto hodnoty se poté sečtou, a tak nám vyjde...“, Kundera počítal sotva 5 vteřin „...115 a 215.“

Chvilí si vychutnával nové objevy. „To jsou krásná čísla. Příznačně vybraná slova, Zelenková, chválím, máte pro matematiku cit,“ řekl a při posledním slově poplival žáka v první lavici. „Je ještě spousta možných způsobů, jak ovšem měnit prostřednictvím matematiky písmena v čísla,“ zapáleně vyprávěl Kundera, nestydě se odhalit, které ze symbolů má raději.

Zvonek přerušil tok učitelových myšlenek a Lindě bylo poprvé líto, že si nemůže jeho výklad doposlechnout. Nemohla se ale ubránit pocitu euforie, že je T. Buketovi na stopě. Rozhodla se, že nad školou má momentálně rozřešení šifry přednost.

Cestou domů šla pěšky s nosem zabořeným do Erbenovy Kytice a sama pro sebe opakovala, „115 a 215... 115 a 215...“, pořád a pořád dokola. Šla stále rovně, když najednou do čehosi vrazila.

„Kolik je, prosím tě, holčičko, hodin?“ promluvil starý pán s holí, kterému právě Linda stoupla na botu.

„Na radnici jsou hodiny.“

„Tam já nedohlédnu,“ zahuhlal stařec a podíval se na Lindu Zelenkovou skrze své ohromné brýle, „Čas je věc důležitá, buď ráda, dokud ho máš,“ dodal.

„Je čtvrt na dvě,“ pohlédla Linda na radnicové hodiny, ale když se otočila zpátky, dědeček kamsi zmizel. Zbyla po něm jen otačená jamka od hole v trávě.

„Zvláštní...“ poznamenala pro sebe Linda a přimhouřila oči. Chvilí stála na jednom místě, upřeně hledíc dopředu, když náhle vyjekla.

„Ta šifra byl čas srazu! Od čtvrt na dvě, to je 1:15, do čtvrt na tři – 2:15 u knihobudky.“ Od zastávky byla Linda vzdálená dobrých 10 minut chůze, na místo se ovšem dostala za pouhé dvě minuty (je jisté, že kdyby někdo byl měřil její atletický výkon, překonala by nejednen běžecký rekord).

Opřela se o knihobudku, aby popadla dech. Vtom jí někdo poklepal na rameno – byl to ten stařík, který se jí před chvílí zeptal na čas. Jak se dostal tak rychle sem, pomyslela si pro sebe.

„Kolik je, prosím tě, holčičko, hodin,“ zeptal se stejným rozechvělým hlasem.

„Už jste se mě ptal, pane.“

„Kolik je hodin?“

Linda si povzdechla a otočila se směrem k orloji na radnici. Čtvrt na tři, vykukla oči. Jak je to možné, nemohla přece uběhnout celá hodina, chtělo se jí brečet, jistě na ní T. Buket čekal, určitě se minuli. Teď si myslí, že to heslo nerozluštila.

„Tak tedy?“ připomněl se jí pán.

„J-je čtvrt na tři.“

„To je hodin!“ dědeček se odbelhal do uličky mezi paneláky za zastávkou. Linda Zelenková chvíli jen nehnutě pozorovala jeho ohnutá záda mizící za rohem budovy.

Neměla co dělat a nevěděla kam jít. Mezitím se již začalo smrákat, celý den uběhl neskutečně rychle. Se svěšenou hlavou se Linda odebrala domů a přemítala, v čem při řešení šifry udělala chybu. Možná ta čísla přece jen znamenala něco jiného, napadlo ji. Na to, že by byla čísla dokonce špatně rozklíčována, nechtěla ani pomyslet.

Linda šla spát s hořkým pocitem zklamání.

Když vycházela následující ráno z domu na zastávku, zpozorovala v dáli něco neuvěřitelného. Rozbušilo se jí srdce a promnula si nevěříčně oči. U knihobudky postávala neznámá postava. Linda postupovala pomalu, asi tak jako lev snažící se nevyplašit svou kořist.

Cizí muž držel v ruce tužku a čas od času podtrhl v knize, již držel, nějaké slovo. Neudržela se a rozběhla se k němu.

„Vy jste T. Buket!“ vykřikla na muže.

„Co, prosím?“

„Jste T. Buket! Našla jsem tu Vaši knihu – Kytici! Rozluštila jsem Vaši šifru – přísahám, že jsem tu včera ve stanoveném čase byla...“

„To jste si mě asi spletala – já žádnou šifru nevytvo... nevytvorřil,“ řekl muž s obtíží.

Lindě se na chvíli rozplynul svět, „Ale... ta podtrhaná slova...“

Muž se zasmál, „Vy myslíte toto?“ ukázal na poznámky v nové knize, „To jsou slova, kterým nerozumím – čeština je prržíšerně složitý jazyk,“ rozesmál se znovu.

„Ale pane Bukete...“

„Opravdu jste se nespletala? Já se jmenuji Ömer, Ömer Yavuz.“

Lindě došla slova, v poslední naději na to se ospravedlnit jen mlčky vytáhla z brašny Erbenovo dílo a otevřela jej na první stránce.

Ömer se na to dlouze zadíval, „Ach, to si pamatovávám. Já ještě neuměl tak dobře česky, tak jsem si napsal, jak se rržekne ten název turecky.“ Ukázal prstem na nápis: „T. – tedy turecky – Buket, to znamená Kytice.“

Přijíždějící autobus přerušil jejich konverzaci, Ömer se rozběhl k zavírajícím se dveřím. Linda na zastávce osaměla. Po tváři se jí koulela jedna velká slza. Byť tajemného vetřelce knihobudky zprvu do morku kostí nenáviděla, vnesl do jejího života pozdvižení, vzrušení z každodenní rutiny. Téměř ho – myslela si – chápala. Kdyby se byli sešli tehdy u té knihobudky, jistě by se poznali a později možná (ale opravdu jen možná) spřátelili.

„Proč se to celé přihodilo?“ špitla zklamaně.

Něco se jí otřelo o kabát, Linda se rozrušeně otočila. Stál za ní onen včerejší pán s holí.

„Ne všechny věci se v životě stanou z nějakého důvodu,“ řekl stařec, „Občas se zkrátka jen dějí.“ A v širokém úsměvu odhalil své nahé dásně.

KNIHOVNA, KTERÁ BYLA (NEBO NEBYLA?)

MARTINA KOPENCOVÁ

Prudce otevřu oči se zalapáním po dechu. Ležím a něco mi brání se pohnout. Provasy. Horečně tčkám pohledem po šeré místnosti. Srdce mi vynechá úder, když se nade mnou zaleskne velké pohybující se ostří. Pozoruji jeho děsivě pravidelné kmitání.

Buší mi srdce, jak se tak houpe sem a tam. *Moment...* Čepel se zdá být o něco níž, blíže u mého přivázaného těla. S hrůzou pootevřu roztřesené rty a sraštím obočí. Chvilí jen ostří pronásleduji pohledem, abych se ujistila, jestli se mi to jen

nezdá. Pravda mě zasáhne jako nůž. Přibližuje se. Rychle.

Zběsile se začnu zmítat v naději, že tlusté provazy, které mě svírají, povolí. Nepříjemně mě řezou do kůže, ale ani se nehnou. „Pomoc!“ vykřiknu hlasem plným hrůzy, i když vím, že mi nikdo nepomůže. Jsem tu sama.

Vzhlednu k obrovské sekeře, která nade mnou visí a je už nepříjemně blízko. „Nepanikař...“ zašeptám a snažím se nevnímat své bušící srdce, zatímco sleduji, jak se lesklý hrot pravidelně kýve sem a tam. Je pouhé desítky centimetrů od mého přivázaného těla, když mi to dojde. *Kýve se sem a tam*. Kyvadlo.

„Je to *kyvadlo!*“ vydechnu s uvědoměním. Horlivě začnu rukou šátrat okolo sebe, kam až mi to provazy dovolí. Během pár vteřin nacházím, co hledám. Strkám rozřesené prsty do hliněné misky a pokouším se nabrat co nejvíce obsahu. Rychle ho roztírám po provazech, které mě vězní. Aniž bych tušila, kde se tady tak rychle objevily, vnímám, jak po mém těle lezou vyhladovělé krysy. Hlodají hmotu z misky a provazy spolu s ní.

Srdce mi spadne až do žaludku, když si uvědomím, že mě od kyvadla dělí pouhých pár centimetrů. S napětím sleduji, jak se zhoupne, jednu z krys rozetne vej-půl a ta odletí o několik metrů dál. Z úst se mi vydere přiškrčený výkřik. Začnu sebou škubat, abych se z provazů vyprostila. Krysy hlodají dál a sevření povoluje. Kyvadlo se zhoupne na druhou stranu. Vší silou zaberu a provazy povolí. V mžiku se překulím do strany a dopadám na zem právě ve chvíli, kdy se kyvadlo zasekává do místa, kde jsem ještě před chvílí ležela.

Temná kobka mizí a já se ocitám uprostřed malé knihovny. Pohotově se rozhlížím a čekám další nebezpečí, ale vidím jen regály plné starých knih. S vyjeknutím nadskočím, když si všimnu čtyř mladých žen. Instinktivně o krok podstoupím a obezřetně si je měřím. Všechny mají stejné šaty a na tváři široký úsměv. V prostředí knihovny působí zvláště. Nepatřičně.

„Pozdrav pánbůh, já jsem Taťána,“ pokyne mi hlavou první žena.

„Elizabeth.“

„Maryša.“

„Ágnes,“ představí se mi v rychlosti zbylé ženy. Těkám mezi nimi pohledem a snažím se přijít na něco, co by mi napovědělo, jak se zachovat.

„Dáte si kávu?“ zazní sborově všechny čtyři hlasy a s úsměvem ke mně ženy natáhnou ruce s malým bílým hrníčkem na podšálku obsahujícím horkou, tma-

vou tekutinu. Podezíravě si změřím ženy a pak i nabízenou kávu pohledem. Přimhouřím oči.

„Jakže se jmenujete?“ přelétnu je očima. Ženy se opět začnou představovat.

Svraštím obočí u třetího jména. „Maryša.“

„Ágnes,“ dopoví poslední žena, ale já už ji neposlouchám. Vím přesně, o co tu jde. Neudržím se a jeden koutek úst mi vyjede nahoru do polovičního úsměvu. Pohlédnu na kávu, kterou mi ženy stále nabízejí, a poté zpět na Maryšu s triumfem v očích. „Děkuji, ale od Vás si kávu nedám.“ V tom okamžiku se od oken ozve zvláštní ťukání. Ostražitě se otočím a pohlédnu na okna. Venku je šero a měsíc už září za tmavými mraky. Ohlédnu se zpět na ženy s kávou, ale ty už tam nejsou. Knihovna zeje prázdnotou.

Podivné zaklepaní se ozve znovu. Rázným krokem přistoupím k oknu. Po chvíli v přítomí večera rozeznávám menší obrys. Hýbe se a nepřestává ostře ťukat na skleněnou tabuli okna. Zamáchá křídly a mně dochází, že je to nějaký pták, který se snaží dostat dovnitř. Instinktivně natáhnu ruce, abych okno otevřela a pustila toho chudáčka dovnitř.

„Víckrát ne!“ ozve se tlumeně z druhé strany okna. Ruce mi zamrznou uprostřed pohybu. Zadržím dech a nastražím uši. Chvilí je ticho a já už se smírám s faktem, že jsem se přeslechla, když se opět tlumeně ozve: „Víckrát ne!“

Poodstoupím od okna a důkladně si prohlédnu tvora na druhé straně. Jeho černé peří odráží zář světél z knihovny. *Havran*. Zlověstně se na ptáka za sklem ušklíbnu. „Promiň, kamaráde, dnes se dovnitř nedostaneš.“ Pomalu couvám od okna, když se za mnou ozve zvláštní zvuk. Rychle se otočím.

Těkám očima po knihovně, až si všimnu, že na zemi mezi regály se starými knihami leží dlouhý seznam, starý telefon s pevnou linkou a vedle něj malý popsaný papírek.

Najednou mě nesnesitelně zastudí předloktí. Syknu a chytím se za paži. Zmateně ji pozvedám a prohlížím. Na předloktí se mi táhne bílá mramorovaná skvrna. Zalapám po dechu a vrávoravě udělám krok dozadu, narazím do jednoho z regálů knihovny a pár knih s bouchnutím dopadne na zem. Třeštím oči na tu bílou oblast na své kůži a opatrně se jí dotýkám prsty. Když nic necítím, více přitlačím, ale stále nic. Je necitlivá. Spěšně přikleknou k telefonu a popadnu papírek s krátkým textem. *Zavolej si doktora podle vlastního uvážení*. Očima střelím

k druhému, většímu papíru, vzkaz zahodím a seberu seznam. Je zde 20 telefonních čísel, u každého je napsáno *doktor* a nějaké příjmení.

Krátce pohlédnu na své předloktí, než se pustím do procházení výčtu telefonních čísel. Snažím se najít jakéhokoliv doktora, jehož příjmení mi bude povědomé. Za půlkou možností začínám být zoufalá. V tom se můj pohled zastaví na jednom jménu. *Doktor Galén*.

Chvilí tčkám pohledem mezi svou bílou skvrnou a tím jménem. *Bílá nemoc*. Spěšně se natáhnu pro telefon, vytáčím číslo na doktora Galéna a sluchátko pevně sevřu. Dvakrát zazvoní a poté mi telefon mizí před očima. Zvuk telefonu téměř okamžitě nahrazuje podivně melodické pískání. Otočím hlavu směrem, odkud přichází.

Během vteřiny z temného kouta knihovny vybíhá množství ohyzdných krys. Zděšeně vyskočím na nohy. Udělám pár nejistých kroků vzad. *Krasy? Jámu a kyvadlo* mám už přece za sebou... V tu chvíli se za krysami z temnoty knihovny vynořuje zahalená postava hrající na píšťalu. Krasy jí jako domácí mazlíčci probíhají pod nohami. Stačí mi jediný pohled na krasy, zahalenou postavu a její píšťalu, abych si to dala dohromady. *Krysař*.

Uskočím a schovávám se za regál plný starých knih a tisknu si dlaně na uši. S bušícím srdcem pohlédnu skrz mezery mezi knihami na krysaře, stále hrajícího na píšťalu. Přitlačím si ruce více na uši. Nesmím zaslechnout jeho pískání. Bůh ví, co by následovalo.

Krysař zajde za jeden z regálů a krasy ho věrně následují. Až když zmizí i ta poslední, nejdě si sundávám ruce z uší. Je ticho. Krysař jako by se propadl do země. Přesto ještě chvíli čekám schovaná. Nakonec obezřetně vstupuji zpět do středu knihovny. Pomalu se otáčím kolem své osy a ostrážitě pozoruji okolí. Netrvá dlouho a mezi regály zahlédnu několik vyskládaných předmětů. Digitální hodiny, ukazující 22:00, malá figurka nějakého ptáka, stolní kalendář a tužka.

Zamyšleně nakrčím obočí a založím si ruce na prsou. Stojím takhle dlouhé minuty a zírám na předměty před sebou. *Co to znamená?* Mozek mi běží na plné obrátky. Hodiny s časem 22:00, figurka ptáka, kalendář a tužka. Pohledem vypaluji do věcí díru, ale nevybavuje se mi nic, s čím by se mi spojily. Frustrovaně si povzdechnu.

Co může znamenat ten čas? 22:00... to jsou dvě hodiny před půlnocí, pozd-

ní večer, téměř noc. V tu chvíli, jako by mě někdo udeřil. *Pozdní večer?* Než se naději, držím v ruce malou figurku ptáka a studuji jeho vzhled. V ornitologii se moc neorientuji, ale momentálně zřetelně rozeznávám hrdličku.

„Byl pozdní večer – první máj –
večerní máj – byl lásky čas.

Hrdliččin zval ku lásce hlas,“ odříkám tiše verše z paměti.

Jako na trní popadávám kalendář a listuji, dokud nenarazím na květen. Rychle přejeďu pohledem po všech předmětech. Koutky rtů se mi vytáhnou do úsměvu. *Máj*. Mám to. Bleskurychle popadnu tužku a kroužkuji v kalendáři 1. květen neboli první máj. Poté o krok odstupuji a rozhlížím se po regálech plných starých knih. Náhle se mi začne knihovna před očima vytrácet. Zavřu oči a se spokojeným úsměvem čekám.

„Už se probouzí. Ano, je stabilní. Vše je v pořádku,“ pomalu se pokusím otevřít oči. Přijdu si jako omámená. Mžourám proti ostrému světlu a snažím se zorientovat. Ležím na lehátku v bílé místnosti bez oken. Kousek ode mě stojí po starší žena u jakýchsi přístrojů a pozoruje mě.

„Vítej zpátky,“ věnuje mi milý úsměv. „Tvé výsledky jsou velmi dobré. U předchozích částí zkoušky sis prý vedla podobně.“ Rychle zkontroluje přístroje, než se obrátí zpět ke mně. „Vím, že je ještě brzy, ale...“ Další úsměv. „Gratuluji ti, maturantko roku 2304, k úspěšnému složení maturitní zkoušky z českého jazyka.“

MAGICKÁ PŘITAŽLIVOST

SIMONA MEJZLÍKOVÁ

Nikdy bych nečekal, že tenhle případ dojde tak daleko, že si na jeho vyřešení pozvou mě, soukromého detektiva.

Začalo to už v pondělí patnáctého. Seděl jsem klidně v kanceláři a pil třetí hrnek kávy, když jsem se o tom doslechl. Záhadná zmizení v knihovně opředená

tajemstvími... To byl titulěk v novinách druhý den poté. S vyburcovanou zvědavostí jsem se do článku pustil. Nedozvěděl jsem se vůbec nic důležitého. Se zklamáním jsem složil noviny a vrátil se ke své původní práci.

O celý týden později mi v kanceláři zařinčel telefon. Zvedl jsem jej. Na druhé straně se ozval hlas nějakého nabručeného policisty. Žádal mě, abych se na ten podivný případ podíval a zkusil něco nového vyčmuchat. Všechno mi bylo řečeno, i honorář mi už slíbil. Protože jsem byl zvědavý, nabídku jsem neodmítl. A pustil jsem se do pátrání, nejprve jen z jejich poznatků, pak i ze svých vlastních. Nejvíce jsem se těšil, až se porozhlédnu v knihovně, v místě, kde pohřešované osoby zmizely.

Když jsem přišel do knihovny, praštila mě přes nos vůně knih. Po chvíli jsem našel mezi nesčetnými regály a policemi knihovnici. Byla to milá stará paní, která měla jeden zlozvyk, pořád mluvila o svých kočkách. Dokázal jsem si živě představit její dům přeplněný kočkami všech plemen, barev a velikostí...

Měl jsem rád kočky, nevadilo by mi povídat si o nich celé hodiny, ale moje povinnost byla jasná. Musel jsem se ptát na ty zmizelé.

V knihovně byla sama, když přišli. Byli dva. Dva historikové. Oba poměrně mladí, tak do čtyřicítky. Přišli, protože se doslechli, že tato knihovna schraňuje i velice staré knihy, a proto je zaujala.

„Tak mi, paní, popište, jak vypadali,“ zamumlal jsem a dělal si pečlivé poznámky do notesu.

„Takoví dva mladíci... Jeden vysoký, druhý menší. Ani odhadem si netroufám říct, kolik mohli měřit. To víte, já si je moc neprohližím, víte. Ale jeden, ten vyšší, vypadal jako můj Francis, to je perský kocourek...“ a spustila o Francisovi, jak si rád hraje s ponožkami a tak dále a tak dále.

Odvodil jsem si, že ten člověk měl hodně krátký a tupý nos a byl poněkud objemnější... Povedlo se mi z knihovnice dostat i stručný popis druhého muže. Toho zase přirovnala ke kočce sphynx, k jejímu Gastonovi. Ten muž mohl být vyzábělý a asi měl velké uši a sem tam nějaké vrásky.

„A mimochodem,“ přerušila knihovnice svůj výklad o Gastonovi, „chudák malá se mi tady ztratil. Jednou jsem ho vzala sem. On byl totiž nemocný, víte. Až se mu udělalo líp, začal se mi tady proménádovat, ale byl hodný, nic nezničil. Někam se zatoulal, a ještě se nevrátil.“

„To je mi líto,“ řekl jsem chápatě. „A co ti dva historikové? Přišli a...?“

„Prvně se tak kolem koukali, myslela jsem si, že snad přišli krást! Ale pak za mnou zašli a představili se, už ani nevím, jak se jmenovali...“

Skočil jsem jí do řeči: „Mohli to být Karel Holík a Tomáš Prudký?“

Rozvážně pokývala hlavou. „Asi ano.“

Pokynul jsem jí, ať pokračuje.

Všechno řekla víceméně stejně jako předtím. Ptali se na staré knihy. Tak je paní nasměřovala na půdu, kde je většina starých výtisků. Zjišťovali od ní také stáří a původ knih. Prý jim řekla všechno, co věděla. Pak odešli na půdu. Paní knihovnice ani nevěděla, že nikdy neodešli, protože je věčně schovaná mezi policemi a třídí výtisky.

Musí se jí nechat, že se o knihovnu stará výborně. Měla knihy krásně seřazené a věřím, že kdybych po ní chtěl najít nějakou konkrétní, našla by mi ji do pěti minut. Všude bylo čisto a to typické knihovnické ticho.

Nechal jsem se odvést na půdu knihovny. Tam jsem objevil to, co bych dole nenašel, byla plná starých a hlavně zaprášených knih.

„Víte, on sem nikdo nechodí a já se tady sama bojím.“

Chápatě jsem přikývl.

Tahle půda měla svůj vlastní ráz. Ty knihy tady na mě dýchaly atmosférou vševedoucnosti, kterou člověk jen těžko popisuje. Dokázal bych ten pocit vyjádřit jen přirovnáním k malému kloučkovi, co přišel za svou stoletou prababičkou. Jak málo je nám lidem známo...

Všiml jsem si paní knihovnice, která stála u schodiště a čekala, až ji nechám jít dolů.

„Můžete si jít, paní, kdyby něco, přijdu za vámi.“

Začal jsem se potloukat po půdě. Rukama jsem přejížděl po kožených hřbetech knih a stíral z nich prach.

Na moment jsem zapomněl na svou povinnost a jen jsem do sebe nasával tu atmosféru. Byl jsem jako v jiném světě. Těch sto let zpět, ne-li více. V tichosti jsem tam strávil dobrých deset minut. Občas jsem zalistoval nějakým spisem. Překvapilo mě i množství rukopisů, které jsem tam našel.

Pak jsem seběhl za paní knihovnicí.

„Nevíte, které knihy četli?“ zeptal jsem se dychtivě.

„Pár jich leželo otevřených na stolku, víte. Nechala jsem je tam tak, jak byly.“

Vrátil jsem se zase na půdu. Našel jsem stolek, o kterém mluvila. Skutečně tam ležely otevřené knihy. Posadil jsem se a prohlédl si obálky knih. Byly poměrně zachovalé. Nedal jsem si říci a knihu otevřel. Přečetl jsem si jednu, pak dvě i tři stránky. Zarazil jsem se.

„Karel Holík se natáhl pro kabát a...“ větu jsem si musel přečíst znova, abych se ujistil, že mě zrak neklame.

„Karel Holík, opravdu je to on...“ zamumlal jsem si pro sebe. „Jen náhoda?“

Jeden z pohřešovaných mužů se jmenoval Karel Holík. Pustil jsem se dál do čtení a pečlivě si všimal jmen. Našel jsem i Tomáše Prudkého a s ním i kocoura Gastona.

„Proboha!“ zvolal jsem, když mi přišla na mysl jedna myšlenka.

Mohlo to tak být? Mohli se nějak tito zmizelí dostat do knihy?

Na pohádky tohoto typu jsem jen těžko věřil, ale cítil jsem ve své myšlence jistotu.

Prudce jsem vyskočil a seběhl z půdy jako velká voda. Nalezl jsem paní knihovnici mezi regály.

„Paní, zmizel už tam někdy někdo ještě předtím?“ vyhrknul jsem ze sebe.

„Povídá se to... Jeden z minulých knihovníků. Pan Fousek. On to tam měl hrozně rád, víte,“ odpověděla mi. Už se nadechovala, že přidá něco o svých kočkách, ale já zase letěl nahoru.

Opět jsem skoro zběsile listoval stránkami.

„Pan Fousek..., pan Fousek,“ bručel jsem si pod vousy.

Našel jsem v knize pana Kamila Fouska.

Rozrušeně jsem pokýval hlavou – je to pravda. Musí to být pravda.

„O čem je tahle divotvorná kniha,“ zamumlal jsem a posadil se.

Vzal jsem knihu do rukou a nalistoval první stranu.

Zabořil jsem oči mezi řádky.

Děj se odehrával v 19. století na jihu Severní Ameriky, kdy se jedna rodina chudých farmářů začala potýkat se změnami moderní doby a kdy tam zanikaly poslední zločinecké gangy... Byla napsána farmářovým synem.

Byla úžasně napsaná a napínavá, nedokázal jsem se od ní odtrhnout. Hltal jsem řádek po řádku a úplně jsem zapomněl na čas a na své poslání detektiva...

Najednou, zdálo se mi, jsem procitl ze sevření příběhu.

Zamžoural jsem.

„Proboha! Kde to jsem!“ zvolal jsem v úleku.

Seděl jsem na dřevěné vrzající židli u dřevěného stolu v malé dřevěné chalupě. Na stole ležely petrolejky a v chalupě bylo hodně ovčích kožešin.

Teprve po chvíli jsem si uvědomil, že se nade mnou sklání muž s tváří perské kočky a v náručí drží bezsrstou kočku sphynx. Pan Karel Holík a kocour Gaston...

Že to není sen, jsem zjistil, když jsem vstal ze židle a vrazil bokem do hrany stolu. Zasyčel jsem bolestí.

Tak jsem přece jen měl pravdu.

Ta knížka nás doslova a do písmene vtáhla do svého děje...

JEŘABINY

KLÁRA MOJŽÍŠKOVÁ

Pod nohama mi zavrzal poslední schod a stála jsem v patře. V přízemí pořád ještě hlučelo moje příbuzenstvo, které přijelo na oslavu babiččiných narozenin. O mou přítomnost nikdo moc nestál, tak jsem se tiše vytratila do svého světa. Staré dveře se otevíraly s hrozným vrzáním, ale co se za nimi ukrývalo, stálo za to. Místnost plná knih. Ten pokoj jsem měla ze sídla mé babičky nejraději. Na zaprášených policích se ukrývalo tolik příběhů, životů a vědění. Fascinovalo mě to pokaždé, když jsem vstoupila dovnitř. Jindy bych mohla mezi policemi chodit celé hodiny, ale dnes jsem hledala něco, co mě zabaví, abych na vše zapoměla. Hledala jsem knihu, která mě přenese do své říše. Ty odborné jsem hned přeskakovala a očima klouzala po policích až k nějakému románu. Pohled mi padnul na knihu bez názvu, ale s malou květinou na vazbě. Opatrně jsem ji vytáhla ze sevření ostatních. Byla zaprášená a pomačkaná, ale hned jsem poznala, že

není obyčejná. Vypadala spíš jako památník nebo fotoalbum. Když jsem ji otevřela, objevila jsem stránky pokryté kostrbatým dětským písmem. Našla jsem snad něčí deník?

Bylo to tak. Když jsem jej otevřela na začátku, dozvěděla jsem se jméno majitelky. *Jindřiška Žďárská, nar. 1922. Založení 1936.* Srdce se mi rozbušilo. Moje prababička se za svobodna jmenovala Emilie Žďárská, takže to musel být deník nějaké mé příbuzné. Ale o Jindřišce jsem neslyšela. Vzala jsem si knihu do křesla, rozsvítila lampu a pustila se do čtení.

Její první zápisky byly dětské, ale roztomilé. Popisovala volná odpoledne, hry s kamarádkami a vyšívání. Ale když jsem četla dál, úsměv mi zamrzl v tváři. Do života jí vstoupila válka. Četla jsem o jejich židovských kamarádkách, které najednou zmizely. O mamince, která každý večer zatemňovala okna. Psala, že ve škole tuší začernují pasáže v učebnicích a povinně se učí německy. Z té velké a rychlé změny mi běhal mráz po zádech. S každou stránkou rostla, písmo se stávalo uhlazenějším a vyjadřování dospělejším. Jindřiška psala o bezmoci a hrůzách, které zažívala. A o malé sestřičce Emi. To musela být moje prababička. Takže Jindřiška byla moje prapateta. Proč jsem o ní nikdy neslyšela? Založila jsem knihu a vrátila ji do police. Pak jsem se vydala zpět na oslavu. Půjdu se zeptat babičky.

„Babi, můžu se tě zeptat?“ začala jsem opatrně. „No to víš, že můžeš. Ale musíš pěkně nahlas,“ odpověděla mi trochu roztřeseným hlasem. Bylo vidět, že už je unavená. „Kdo je Jindřiška Žďárská?“ zeptala jsem se potichu, protože jsem nechtěla, aby to slyšeli všichni okolo. Přesto se nějak podařilo, že zrovna v té chvíli hovor umlkl a moje otázka zazněla skoro do ticha. Upřely se na mě snad všechny pohledy v místnosti. Nervózně jsem se usmála a čekala, co se dozvím. „Jak tě něco takového napadlo?“ zeptala se babička a bylo poznat, že jí to téma není zrovna po chuti. „Našla jsem v knihovně knížky, které měla podepsané.“ Byla to lež, ale jen malá. Nechtěla jsem hned celé rodině prozradit svůj objev. „No, to byla moje teta,“ odpověděla dost neochotně babička. „A jaká byla? Řekneš mi o ní něco?“ ptala jsem se dál. „Nepoznala jsem ji. Za války utekla s nějakým vojákem. Už o tom nemluvejme, není to vhodné téma k hovoru,“ řekla a z jejího hlasu jsem cítila, že o tom nebude diskutovat. Jako na povel se sál zaplnil konverzací, která ale působila trochu strojeně. „Aha, tak já si půjdu pro nějaké pití,“

trochu nejistě jsem odpověděla, popadla jsem skleničku vody a rychle odešla.

Jestli Jindřiška utekla s nějakým vojákem, určitě se o tom v deníku zmínila. Znělo to jako nereálný příběh z dívčích románek. Ideální na dnešní večer. Do karet mi hrálo i to, že u babičky zůstáváme celý víkend a já se můžu ponořit do největšího tajemství, co mi kdy tato knihovna odhalila. Usadila jsem se do křesla a pustila se do čtení. S každou stránkou jsem čekala toho okouzujícího vojáka, ale přišlo něco jiného. Jindřiška se dala k odboji. Její nejlepší kamarádka Liduška byla skautka a celou válku spolu s družinou dělala, co mohla, aby své zemi pomohla. Jednou se jí s tím svěřila a Jindřiška se rozhodla pomoci. Byla to pro ni odpověď na bezmoc, která ji obklopovala. V den, kdy předala první tajný dopis, si do deníku zapsala. *Měla jsem hrozný strach. Ale někde jsem četla citát: „Aby zvítězilo zlo, stačí, aby dobří lidé seděli se založenýma rukama.“* V dalších měsících dělala, co mohla, aby svou vlast osvobodila. Do deníku si psala jenom málo detailů. Bylo to nebezpečné. Ale víc se zmiňovala o malé Emi, jak jí říkala. S postupem začala deník adresovat jí. *Asi to tak nevnímáš, ale mám tě moc ráda. I když s tebou trávím málo času, hrozně mi na tobě záleží. Ráda poslouchám tvoje vyprávění o škole, hrách i tvé dětské tajemství. Kdybych i já ti mohla vyprávět o tom, co mě trápí. Jak se bojím pokaždé, když někdo zazvoní. Mám strach, že si pro mě přijdou. Co když vám svým chováním ublížím? Do očí se mi derou slzy, ale pláč mi nepomůže. Vydala jsem se na cestu, tak se nevzdám. Válka trvá už čtyři roky. Brzo skončí. A pak to snad budu moci říct tobě i rodičům.* Srdce mi svírala úzkost. Jak to dopadne? Tohle není nějaký vymyšlený román. Někdo to opravdu prožil. A kdy do příběhu vstoupí voják, kvůli kterému Jindřiška opustí rodinu, kterou tak miluje? Ale voják pořád nikde, jenom stále větší hrůza. Jindřiška věděla, že se smyčka stahuje. Až jednoho dne si napsala do deníku: *Musím pryč. Gestapo zatýká pořád víc lidí. Liduška už dávno přešla do ilegality a teď se dozvěděla, že už mají v hledáčku i mě. Řekla mi, že jestli neuteču, brzo si přijdou pro mě i pro rodinu. Emi, nemůžu tě ohrozit.* S dalšími řádky jsem všechno pochopila. Jindřiška dopisem sdělila rodině, že odchází s vojákem, do kterého se zamilovala. Měla strach, že při útěku zemře, a chtěla, aby si její rodina myslela, že je sice opustila, ale je někde šťastná. Svůj deník se rozhodla nechat v knihovně pro Emilku. Ta byla ještě malá na to, aby vše pochopila, ale už ráda četla. A tak Jindřiška doufala, že jednou deník najde. Když jsem četla poslední zápis, neměla jsem daleko k slzám.

Emi, nezlob se, prosím, na mě. Musím to udělat. Nemůžu vás ohrozit a nechci, abyste se trápili. Jestli jsi deník někdy našla, tak snad pochopíš. Pokud se dostanu do bezpečí, ozvu se vám hned, jak to půjde. Ale jestli ne a jestli jsem po cestě zemřela... poprosila jsem Lidušku, aby, když se o tom dozví, za mě zasadila strom tam u hřbitovní zdi, jak jsme si kdysi chodily hrát, pamatuješ? Takže jestli jsme vyhráli válku a já jsem se ti přesto neozvala, tak tam v koutku snad poroste jeřáb. Je to můj nejmilejší strom. Vlastně ani nevím proč, ale rudé bobule jeřabin mě vždycky fascinují. Moc doufám, že tam není. Protože mám chuť žít. A věřím, že to dobře dopadne. Z celého srdce chci věřit tomu, že příběhy mají dobrý konec. Někdy to chvilku trvá, ale potom to stojí za to.

Takto deník končil. Už jsem nemohla zastavit slzy, které se mi draly do očí. Věděla jsem, že Jindřiška na útěku zemřela. Jinak by se ozvala rodičům a sestře, na kterých jí tak záleželo. Srdce se mi svíralo bolestí z představy, že tahle dívka, která měla takovou odvalu a chuť žít, zemřela někde opuštěná a její rodina se za ni stydí dodnes. Tak věřila na šťastné konce, ale přesto jí ho osud nedopřál. I když nacisti prohráli, dá se to vůbec brát jako šťastný konec? Kolik příběhů podobných tomu jejímu je?

Další den jsme vše uklidili a já se vydala na procházku. Věděla jsem, že hřbitov, který hledám, musí být tady. Babička se několikrát chlubila tím, že naše rodina zde žije už tři sta let. Ale když jsem obešla celý hřbitov, jeřáb nikde. Na chvilku mě naplnila naděje. Že by Jindřiška přežila? Přestavovala jsem si, jak někde šťastně žila, jen její dopisy nikdy nedošly domů. „Slečno, co hledáte? Už ten hřbitov obcházíte potřetí,“ vyrušil mě nakráplý hlas. Otočila jsem se. Na lavičce seděla starší paní, unavená, ale přesto zvědavá. „Mám najít u hřbitova jeřáb,“ odpověděla jsem. Znělo to divně, ale paní mě vzala vážně. „No to jste na špatné adrese. Musíte na starý hřbitov, ten, co ho po válce zrušili. Dneska je z něho park, ale jeřáb tam je. Byla jsem u něj a na podzim vypadá nádherně.“ V první chvilce mě potěšilo, že najdu, co hledám. Ale okamžitě mi došlo, co to znamená. Jindřiška je opravdu mrtvá. „Děkuju, už musím jít,“ vypravila jsem ze sebe se staženým hrdlem a pokusila se o úsměv. Pak jsem se rychle otočila a odešla, abych nemusela vysvětlovat, proč pláču.

Na starém hřbitově jsem jeřáb našla rychle. Celý zářil, byl pořádně rozložitý a důstojně se tyčil v rohu. Když jsem přišla k němu, ještě jsem měla v očích slzy.

Opatrně jsem utrhla větvičku s trsem jeřabin na památku. „Snad tě to neurazí, Jindřiško,“ zašeptala jsem s úsměvem, když jsem si prohlížela kuličky v ruce. Byly rudé jako krev. Když jsem se pak znova podívala na strom, připomínaly mi příběhy zapomenutých hrdinů plných odvahy i bolesti. A vzpomněla jsem si na první verše jedné písně. Až mě překvapilo, že mě nenapadla dřív.

*„Pod tmavočervenými jeřabinami
zahynul motýl mezi karabinami.“*

JEN JEDINÁ RÁNA

ANTONÍN NACHLINGER

Seděl jsem před dveřmi do jejího pokoje. Prosím! Ať je v pořádku. Miluji ji nade vše, co mám. Zaplavily mě vzpomínky... Vybavila se mi její vůně. Tehdy, když jsem ji uviděl poprvé! Voněla jako rozkvetlé lilie a byla tak krásná... Seděli jsme v našem salonu a rodiče domlouvali svatbu. Celou dobu si jen mlčky hověla na pohovce a rozhlížela se kolem. Nemohl jsem se na ni vynadívát. Spletené kaštanové vlasy, červená líčka a ta nevinnost, kterou vyzařovala! Nedovedl jsem si představit, že já mám takové štěstí a stanu se jejím manželem. Co když mě ale podvede? Co když si mě bere jen pro peníze? Co když má tajemství? Tyhle otázky mě pronásledovaly celé dny. Tolik lidí mě přece zradilo, mělo postranní úmysly... A až do toho osudového okamžiku jsem na to nepřestal myslet.

Utekl jsem do knihovny od těch falešných pohledů svatebčanů, falešných komplimentů a nanicovatých klevet. Tupě jsem zíral do knih, zabraný do myšlenek na zrádce ve vedlejší místnosti.

„Františku?“

Otočil jsem se za hlasem. Stála tam.

„Nechtěla jsem Vás polekat.“

„Co tu chcete?“ sykl jsem.

„Všimla jsem si, jako byste se vyhýbal lidem,“ odmlčela se, než tiše dodala, „...a mně taky.“

„Homo homini lupus,“ chladně jsem odvětil.

Dotkla se mé ruky a podívala se mi do očí. Zrychlil se mi dech.

„Non omnis lupus est... V minulosti jsem smýšlela podobně jako vy,“ ukázala na *Ars Amatoria*, „Vidíte? Milovat lidi a důvěřovat jim je umění. Naším úkolem je toto umění ovládnout a cvičit.“

Poušť v mém srdci se od toho okamžiku měnila na rajskou zahradu, v jejímž středu stála ona.

Otevřely se dveře a hlas doktora mě vyrušil ve vzpomínání: „Můj pane?“ podíval se na mě. „Vaše paní je zcela v pořádku. Mdloby byly způsobeny počítím.“

„To znamená, že...“

„Můžete slavit, pane.“

Oddychl jsem si a vběhl jsem do komnaty za Frederikou. Sevřel jsem jí ruku, nedokázal jsem tomu uvěřit. „Konečně!“ Se slzami v očích jsem ji políbil.

„Pamatujete, co jste mi ve svatební den řekla v knihovně?“ vzpomněl jsem si na to nyní. „Tehdy jste ve mně probudila myšlenku, že každý člověk není špatný, a naučila mě milovat. Přesto mi trvalo nějaký čas, než jsem vám začal důvěřovat, proto bych vám teď chtěl něco dát.“

Prošli jsme zšeřelým zámekem do knihovny, vedl jsem ji k policím s klasickou literaturou. Sáhл jsem po *Ars Amatoria*.

„V náš svatební den jste ukázala právě na tuhle knihu a ona jediná...“ hledal jsem slova, „...tahle jediná pro mě znamená něco víc než všechny ostatní.“ Položil jsem ji na stůl. Před otevřením ji chránil zámek.

„Co je to za knihu, že se zamyká?“ s úsměvem se ptala.

„Ta, co musí skrývat obsah,“ ze zásuvky ve stole jsem vytáhl klíček. Odemkl jsem zámek ve vazbě a knihu otevřel. Ve světle svíců se najednou zatřpytily rubíny, zlato a mnoho dalších drahokamů, které zdobily starý rodinný šperk. Přejel jsem po něm rukou. Perfektní práce.

„To muselo stát peněz,“ s údivem šeptla.

„Taky, že stálo... Můj prapředek ho koupil své ženě k svatbě a od té doby ho dáváme našim ženám jako dar. Prý ho tehdy koupil asi za 800 kop tolarů.“

„To je... moc peněz... Proč mi ho ale chcete dát? Vždyť si ho nezasloužím...“ dodala.

„Vy si ho zasloužíte jako nikdo jiný! Zbavila jste mě nedůvěry, myšlenek na to, že každý chce jen peníze a...“

Slzy dojetí se na jejích líčkách se začaly třpytit jako perly. Beze slov mě objala.

„Přijměte prosím tento šperk. Nechtě se stane vaší ozdobou,“ šeptal jsem jí do vlasů.

Zavřela knihu. „Nechte si ten šperk. Nechci, aby se s ním něco stalo. Mojí ozdobou jste Vy a Vaše city,“ vzala svícen ze stolu a bez dalších slov odešla.

Stál jsem jako přibitý. Zkazila se mi nálada. Proč ho nechce? Přeje si něco dražšího? Má snad někoho? Nemiluje mě?! Ne! Nemysli na to. Ráno moudřejší večera.

U snídaně jsem byl nezvykle nevrlý. Nechtěl jsem se s ní bavit, ale ona stále nacházela nějaká nová témata. Bylo to k zbláznění... „A už jste podepsal ty smlouvy ohledně koupě nových pozemků?“ „Co rozsudek pro toho zloděje kamení?“ „Nepojedeme příští měsíc do Vídně? Chtěla bych vidět rodiče.“ I přes mé jednoslovné odpovědi se ptala dotěrně dál. S každou následující otázkou ve mně rostl vztek. Chtělo se mi stále víc vykičknout: „Zmlkněte!“

„Drahá-“ nevydržel jsem to, ale přerušil mě sluha, který podával Frederice dopis.

„*Drahá dcero, Max...*“ četla polohlasně, „...*obviněn z vraždy. Cože?!*“ zbledla a v jejím obličejí bylo vidět zděšení. Zvedla se od stolu. Zavravorala.

„Frederiko?“

Otočila se. Měla v očích zoufalství. „Mého bratra... obvinili ho z vraždy.“

Všechn vztek ze mě okamžitě vyprchal. Viděl jsem tu silnou dívku, která mě změnila k nepoznání, jak pláče. Musím jí nějak pomoci! „Napíšu císaři. Třeba to víc prošetří a zproští ho viny.“

Po těch slovech se ke mně vrhla: „Prosím, nenechte ho umřít!“

Dny ubíhaly a já čekal na císařovu odpověď. Frederika byla stále nervóznější. Chodila po knihovně sem a tam. Vyrušovala mě. *Ne! Nevyhazuj ji. Pochop, co cítí...* Konečně někdo zaklepal na dveře.

Sluha mi podal dopis. Frederika ke mně přiběhla, aby si ho mohla taky přečíst.

„...Vaši prosbu již není možné vyplnit...“ přejížděl jsem dopis očima,

„...Maxmilián von Bouquoy byl popraven dva dny po obvinění...“

Nechtěl jsem tomu věřit. Mlčky jsem se na ni podíval. Opřela se o stůl. Nikdy jsem ji tolik nelitoval. Byla tak zranitelná...

„Drahá,“ nadechl jsem se.

„Promiňte,“ odpověděla a dala si dlaň přes ústa, aby zadržela emoce. Její vzlyky se rozlehly knihovnou.

„Já... snažil jsem se udělat, co šlo... Opravdu!“

„Nezlobím se na Vás,“ vyslovila s podivným chladem. Teď mi lže! Vždyť popravili jejího bratra. Proč jsem neudělal víc? Můžu za to! Nikdy mi už nebude věřit... Zklamal jsem ji.

„Půjdu si lehnout,“ přerušila mé úvahy a odešla.

Příštích pár dní vládla smuteční nálada. Frederika měla stále červené oči, zavírala se v komnatě nebo psala dopisy.

S kým si píše? Třeba s rodiči. Ale proč tak najednou? Zahání tím smutek? Proč nepřijde za mnou?

Později večer jsem za ní zamířil kvůli plesu na oslavu jejího početí. Otevřel jsem dveře komnaty... Zkameněl jsem. Frederika nebyla sama. Sjížděl jsem ho pohledem odshora dolů. Vysoký, zrzavý... Kdo to je? Není to ten náš nový číšník? Co tady dělá? Co když mě s ním podvádí? S tímhle? Ztěžka se mi dýchalo. Proč se tahá s číšníkem? Co je na něm tak speciálního?! Vždyť Frederika nosí naše dítě! Počkat. Napadla mě zdrcující myšlenka. Ona je nervózní z té nevěry. Bojí se, že je nachytám. Ta mrcha! Mlčky jsem se otočil a zabouchl dveře.

Prošel jsem celým zámekem až do své ložnice. Počkat? Tys je tam nechal samotné? Můj mozek se nedokázal soustředit na nic jiného. Byl jsem roztěkaný. Okamžitě jsem se rozběhl k její komnatě. Když jsem míjel knihovnu, zahlédl jsem dveřmi rozevřenou knihu. Udělal jsem pár kroků ke stolu. *Ars Amatoria?* A v ní... *Pistole? Co tím...* pod tou bambitkou ležel dopis. Na obálce stálo *Pro Vás!*

Ne... Ty se mě chceš zbavit? Vezmeš mi to nejcennější, co mám, a chceš, abych se zabil? Frederiko! *Kde jsi!*

Vyběhl jsem z knihovny s pistolí v ruce. Musím ji najít. A pomstít se. Nikdo mi tě nevezme!

Na chodbě stála Frederiččina komorná. Udeřil jsem na ni: „Kde je? Kam jela?!“

„Odjela s nějakým mužem... a měl vaše oblečení,“ dostala ze sebe.

Cože?! Ona mu ještě dá moje šaty? Aby vypadal jako šlechtic? Nechal jsem se naplno ovládnout nepřičetností. „Koně!“

Nebylo těžké vysledovat stopy po kočáře. Když už byli na dohled, kočí zrychlil. Co to dělá? Vždyť mi nemůžou ujet. Přibližoval jsem se víc a víc. Zběsile jsme uhaněli vysoko nad řekou. Kočár poskakoval po kamení a kořenech. Kočí neustále popoháněl koně. *Proklínám tě!* Něco prasklo. Co to bylo? Koně cválali dál. Bez kočáru! Vyděsil jsem se. Kola se stále točila. Nemůžou zahnout! Najeli na kraj srázu. Sesunula se pod nimi zem. „Ne!“ vyděšeně jsem vykřikl.

Kočár v mžiku zmizel. Nárazy na kameny, praskající dřevo a pád do vody se rozléhal ve skalách.

Shlížel jsem ze srázu na řeku. Proud unášel zničený kočár.

Co jsem to provedl?! Vztek se měnil na vinu.

Musím pryč!

Při cestě zpátky jsem myslel na šperk ztracený na dně hluboké řeky, na to, že beze mne by ještě žila a... a na naše dítě! Proboha! Vždyť... začal jsem vzlykat.

Domů jsem se vrátil úplně zdrcený. Ruce se mi klepaly. Došel jsem zpátky do knihovny. Chtěl jsem se uklidnit. Zavřel jsem za sebou dveře. Tady najdu svůj klid... Dopis! *Otevři ho.*

Můj drahý Františku,

omlouvám se, že jsem Vám tajila svůj plán. Je bezpečnější, když o tom nikdo neví. Můj bratr byl neprávem odsouzen za vraždu. Otec ho ale dokázal včas dostat z vězení. Bratr se schovával zde jako číšník a na mně bylo dostat ho ze země. Promiňte...

Mám ale velký strach. Kvůli přechodu přes hranice jsem si půjčila Váš rodinný šperk, abych mohla předstírat, že můj bratr jste Vy.

Jsem a budu navždy Vaše.

Miluji Vás!

Frederika

Pane Bože! Co jsem to provedl! Ona mě... nezahlavila! Tluče mi srdce... Nemůžu dýchat. Ta pistole. *Jen jediná rána...*

KNIHOVNA BUDOUCNOSTI

SABINA POUŠKOVÁ

„Děkujeme za návštěvu a doufáme, že se vám prohlídka líbila,“ pronesu svou, již dobře naučenou větu. Hned, jak poslední návštěvník zmizí z dohledu, otočím se na svého dlouholetého kamaráda Jirku a ušklíbnu se. „Viděl jsi, jak se ta paní tvářila, když jsem zmínila tu záhadnou pověru o tom, že tento zámek je vlastně bránou do jiného světa?“ rozesměju se nad onou vzpomínkou a potřesu hlavou. „Asi nepočítala, že uslyší takové nesmysly,“ odfrkne si pobaveně Jirka. „Jak můžeš vědět, že jsou to nesmysly? Já tomu třeba věřím.“ Jirka se dá do smíchu. „Vážně? Myslíš si, že najdeš nějakou tajnou chodbu nebo portál, který tě přenese do jiné dimenze? Snílku...“ Vzápětí se otočí a vydá se zpět do zámku. Následuji ho a v hlavě si přehrávám jeho slova. Jo, jsem snílek, ale jak někdo může s jistotou říct, že na legendách a pověrách není ani zrnko pravdy?

Jako průvodkyně na zámku jsem začala pracovat teprve před rokem. S Jirkou jsme se seznámili na střední a nastoupili jsme sem na jedno léto hned po škole. Původně to mělo být jen chvilkové řešení naší finanční nouze, ale zalíbilo se nám to natolik, že jsme se rozhodli zůstat a pronajmout si společně byt v nedalekém okolí. Vystačíme si jen sami dva. Je můj nejlepší kamarád, ale i jediná rodina.

„Je tu takové ticho. Občas mě to děsí,“ zašeptám ve snaze neporušit kouzlo celého okamžiku. O to se však v další vteřině postará Jirka se svou přihlouplou poznámkou. „Co tě na tom děsí, Snílku? Je to budova jako každá jiná. Nehledej záhady tam, kde nejsou.“ „Jsi takový paličák. Zkus alespoň předstírat, že cítíš to kouzlo, které ze zámku sálá.“ Na to jen protočím oči. V okamžiku, kdy se nadechne, aby pronesl nějakou další ironickou poznámku, ozve se rána.

Oba ztuhneme na místě a chvíli jsme jako v transu. „Slyšel jsi to? Co to bylo?“ To už se ale Jirka probere a zahledí se někam do dáli. „Vypadá to, že někde něco spadlo. Nesahal někdo z návštěvníků na něco?“ Na to jen zavrtím hlavou. „Ničeho jsem si nevšimla. Odkud myslíš, že to tak přišlo?“ Otočím se, ale nikde nic spadlého nevidím. „To nevím, ale muselo to být jen kousek od nás.“ Bez dalšího slova procházíme jednu místnost za druhou, ale nikde nic. Když už nabývám dojmu, že se mi to snad jen zdálo, uvidím, že v rohu malého salonku, do které-

ho jsme zrovna vešli, je spadlý menší obraz s portrétem. Vedle něj leží dřevěný úlomek ve tvaru pěticípé hvězdy. Nejspíš ulomený kousek rámu.

„Myslíš, že to bylo ono?“ ozve se zamýšleně Jirka. „Asi ano.“ Nastane zvláštní ticho, které ani jeden z nás nechce prolomit. Nakonec dojdou k obrazu a pověsím ho zpět na své místo. Vezmu úlomek a otočím se na Jirku. Ten mi ale nevěnuje žádnou pozornost. Zrak upírá na knihovnu uprostřed místnosti. „Přísahal bych, že když jsem se na ty knihy díval naposledy, byly úplně na jiných místech. No podívej,“ řekne a udělá krok ke knihovně. „Tato encyklopedie byla úplně nahore, tím jsem si jistý. A tato kniha o historii umění byla pro změnu v nejspodnější polici. Jsi si jistá, že tu nikdo vážně na nic nesahal? Nechci mít problémy u...“ Najednou ztichne a vytřeští oči. Encyklopedie, o které před chvílí mluvil, najednou zmizí. Jednu vteřinu tam je a druhou ne. Chvilí nato se na jejím místě objeví úplně jiná, o něco menší, kniha. „Co se to právě stalo?“ zašeptá zmateně Jirka. Já jen stojím s otevřenou pusou a nejsem schopná slova. „Viděla jsi to, že jo? Řekni mi, že nemám halucinace.“ To už konečně najdu svůj hlas. „Ne, nemáš, taky jsem to viděla. Ale jak je to možné? Však je to stará obyčejná knihovna. A i kdyby nebyla, je nemožné, aby ta kniha jen tak zmizela.“ Jsem si jistá, že sním. Musí to tak být. Jenže s každou další vteřinou, která uplyne, mé přesvědčení mizí.

„Musíme přijít na to, co se to právě stalo,“ řekne odhodlaně Jirka a já jen přikývnu. „Určitě to půjde nějak vysvětlit. Musí tu být nějaký mechanismus, co ty knihy posouvá nebo něco podobného.“ Začne vyndávat jednu knihu za druhou a prohlížet prostor za nimi. U jedné vyndané knihy se zarazí. „Jako by tu chyběl kousek dřeva. Podívej,“ pronese a já mu nahlédnu přes rameno. A opravdu. Za jednou z knih je v polici díra. Díra ve tvaru pěticípé hvězdy... Úlomek jako by mi v dlani ztěžkl. „Možná je to nesmysl, ale vedle onoho spadlého obrazu jsem našla drobný úlomek.“ „No a?“ začne Jirka, ale já ho přeruším. „Nech mě domluvit přece. Ten úlomek má tvar hvězdy.“ Na to se Jirka zarazí a uvolní mi místo u knihovny. „Asi je to nesmysl, ale za pokus nic nedáme. Zkus, jestli pasuje.“ Chvilí váhám, přijde mi to celé nějaké podivné, ale nakonec natáhnu ruku a opatrně vložím kousek dřeva do prohlubně. Ozve se drobné cvaknutí a úlomek zapadne na své místo. „Pasuje,“ vydechne užasle. Nato se ozve obrovská rána a knihovna se pomalu zasune do strany a odhalí velikou místnost. Místnost plnou obrovských polic s knihami, kolem kterých postává pár lidí.

S Jirkou na sebe chvíli jen nevěřičně civíme. „To není možné. Co to jako má být,“ vyjekne rozhořčeně a zběsile třeští očima po místnosti. Já ho však skoro nevnímám. Lidé před námi se od nás na první pohled trochu liší. Jsou vyšší. Všichni měří nejméně dva metry a jsou tak zvláště oblečení. Chci se dotknout všech těch knih, které nás obklopují. Udělám krok vpřed, ale zadrží mě Jirkova ruka. „Kláro, nechoď tam. Vůbec nevíme, jestli nejsou nebezpeční. Vlastně ani nevíme, kdo to je a kde se tu vzali.“ Jirka zní trochu zoufale. Snažím se uvažovat racionálně, jenže mě tam něco tak strašně táhne. „Jen se tu porozhlédneme a půjdeme. To místo je tak kouzelné. Jen pár minut,“ žadoním. Jirka si povzdychne a stisk na mé ruce povolí. Vstoupíme dovnitř.

Knihovna se za námi zabouchne a Jirka výrazně zbledne. Otočí se na nás několik párů pronikavých modrých očí. Nepůsobí nepřátelsky, spíš zmateně. Jirka mě chytí za ruku a chce něco říct, přeruší ho však odkašláním. Nadskočíme leknutím a rychle se otočíme. Za námi stojí postarší pán. Dívá se na nás nedůvěřivě a mezi obočím má vrásku z toho, jak usilovně se mračí. „Dobrý den, vítejte v naší knihovně. Smím se zeptat, kde se tu berete?“ Ani jeden nevíme, co říct. Nakonec se ujmu slova já. „Dobrý den, my vlastně ani nevíme...“ zakoktám. Na to se stařík zamračí ještě víc. „Kde to, prosím, jsme?“ zeptám se nakonec. „No přece v knihovně.“ To už nás doslova propaluje podezíravým pohledem. V tom do mě štouchne Jirka a kývne hlavou ke složeným novinám na stole kousek od nás. Stojí na nich velkým písmem datum. 28. 06. 2230. Polije mě pot a nevěřím vlastním očím. Je možné, že jsem se dostali do budoucnosti? „Ty jsou dnešní?“ řeknu a rukou ukážu na noviny. „Samozřejmě,“ pronese muž a jeho tvář se vyjasní. „Kdybyste něco potřebovali, nebojte se zeptat. Víím o každé knize tady.“ Na to odejde. Otočím se k místu, kudy jsme přišli. Místo průchodu však vidím jen knihovnu. Zarazím se a pořádně si ji prohlédnu. Vypadá úplně stejně jako ta v zámku. I knihy jsou totožné. Už mě tu asi nic nepřekvapí.

„Ta knihovna,“ zamumlám směrem k Jirkovi a ukážu jejím směrem. „Je totožná s tou naší.“ Můj přítel k ní stočí svůj pohled. V tu chvíli k ní přistoupí mladá žena a jednu knihu z ní vyndá. Na její místo dá jinou a svižným krokem se vydá pryč. A mně to najednou celé dojde. „Už to chápu,“ vyhrknu a neubráním se úsměvu. „Ty knihovny musí být propojené. Když tu z knihovny vyndají nějakou knihu, zmizí i z té v zámku. A když na její místo dají jinou, objeví se na

obou stranách.“ Chvilí je hrobové ticho. Jirka se prudce nadechne. „Ta knihovna spojuje dva světy,“ dokončí nakonec mou myšlenku. „Legends nelhaly.“ Můj úsměv se rozšíří. „Ne, nelhaly. Všechno je to pravda.“

Cestou zpět stačilo do knihovny jen mírně zatlačit a ona se otevřela. Jakmile jsme prošli, hned se za námi zabouchla. Ve chvíli, kdy jsme vyndali úlomek z prohlubně, oběma se nám ulevilo. Při pohledu na knihy se mi potvrdila domněnka o jejich propojení s druhou knihovnou. Nějakým záhadným způsobem mě to však neděsilo. Možná jsem celou dobu tajně doufala, že všechny ty legendy a povídačky jsou pravdivé. Možná jsem vždy chtěla objevit tajemství a věřit na kouzla.

„Dokážeš si představit, co všechno tam můžeme najít? Ty knihy nám prozradí ta největší tajemství budoucnosti. Můžeme zjistit tolik věcí, není to báječné?“ ptám se další den ráno Jirky. Vše se mi to přes noc uleželo v hlavě a došlo mi, co se vlastně stalo. Ten se na mě usměje a přikývne. „Myslím, že se na nás usmálo obrovské štěstí, Klári.“

ZAPADLÉ VZPOMÍNKY

VOJTĚCH STLUKA

Zakuckal jsem se a na chvíli se odvrátil. Stál jsem u starobylé skříně, na níž bylo patrné její ruční zpracování a krásná struktura dřeva naznačovala, že jde o velmi poctivě udělanou skryš všelijakých zvláštností ještě z dávných let. Nasačil jsem si zpátky respirátor, seřel z brýlí tu největší vrstvu prachu a opět jsem se s baterkou ponořil do útrob tohoto zvláštního kusu nábytku. Bylo už šero, malým oknem ve vikýři dopadalo na půdu jen několik posledních paprsků, ale vzhledem k letním dnům byl ještě vlhý večer. Nad střechou se rojili komáři a hledající své oběti odsouzené k pocitům hrozného svědění, rozlétali se postupně do všech stran. U skříně se táhly podél trámů pavučiny, což všem hmyzím

narušitelům lidského bytí podstatně znesnadňovalo život v těchto místech. Zato dřevomorce se tady žilo přímo královsky a Bůh ví, s jakými tvory bych se tu mohl dále setkat.

Člověk by si ani nepomyslel, že jeden výlet vlakem za prarodiči s sebou přinese tolik práce, jíž jsem se chtěl přes prázdniny, pokud možno úplně, vyhnout. To ale musím popořadě. Při výstupu z vlaku jsem se od známého výpravčího dozvěděl o kronice, do níž chtěl zapsat nějakou zvláštní událost, která proběhla v naší vesnici. Tuto kroniku má prý u sebe babička a mám mu jí cestou zpátky přinést. O ničem takovém se ale nikdo z prarodičů nikdy přede mnou nezmínil, což mě, studenta historiografie, vcelku mrzelo. *Je v ní něco zvláštního?* Ta myšlenka mě trápila celé tři kilometry chůze k dědovi a babičce na samotu. Jak jsem studoval gymnázium, moc jsem k nim nejezdil a teprve rok po složení maturity jsem se rozhodl, že si tu týden odpočinu fyzickou prací. Toto zjištění ale moji představu o odpočinku posunulo poněkud jiným směrem.

Úplně jsem zapomněl, jak krásná příroda se mi nabízí podél cesty. Prošel jsem lipovou alejí, jíž prolétali babočky a od kopce v dáli byl slyšet zpěv ptáků a šumění potoka přes cestu. Zavzpomínal jsem na dětská léta, kdy jsem naboso pobíhal po zdejších lučinách a sbíral maliny v lesích. Zanedlouho jsem dorazil k chalupě. Byla nově ohozená vápnem, ale střecha ukazovala, jak dlouho tu už stojí. Na zápraží mě přivítala babička, pobíhající ještě po zahradě a sbírající zeleninu k obědu. Děda seděl na lavici přede dveřmi a s hlavou opřenou o svoji sukovici pozoroval dění v korunách stromů. „Tak tě tu pěkně vítáme, dost, že ses zase ukázal,“ pravila babička, když se konečně narovнала a utřela si špinavé ruce do zástěry. „Pojď dál a posaď se,“ zvedl se i děda, ale bylo vidět, jak zestárl nejen ve hlase.

Vybalil jsem si věci v pokojíku v podkroví, do něž se lezlo po schodech připomínajících spíš žebřík, a celé odpoledne jsem se oddával krásám letních jižních Čech. U večere jsem se za nastalého ticha osmělil přerušit tikot kukaček a zeptal jsem se na onu kroniku. „Prosil mě cestou výpravčí Nosek,“ zvedl jsem oči od kuřete, „abych mu cestou zpátky donesl kroniku vesnice. Prý ji máte vy.“ Bylo vidět, jak babička na chvíli přestala žvýkat a děda ucukl očima na stranu. „Víš,“ začal zvolna, „to už je asi jedenáctá kniha, kterou tu máme. Ty ostatní se ztratily, ale snažíme se zachovat tradici. V Jeteticích se pěkně dlouho vedou kronikářské

záznamy a přetrvávají doteď.“ „A protože my jsme na samotě, rozhodlo se, že je budeme opatrovat. Bývaly v té skříni nahoře, ale těžko říct, jestli už i tu poslední nesežrali moli a dřevomorka,“ doplnila babička. Zazářily mi oči: „Ale proč jste mi o nich nikdy neřekli?“ obrátil jsem se zpátky na dědu. „Vždyť by tě to ani nezajímalo,“ odsekl trochu podrážděně a já se raději na nic dál neptal.

Druhý den ráno jsem ale začal pátrání po knihách, jelikož babička byla přeci jen sdílnější a dovolila mi vyšplhat vikýřem na půdu a porozhlédnout se tam. „Pod podmínkou,“ usmála se, „že tam trochu uklidíš.“ Když jsem tam nahlédl poprvé, přibouchl jsem dvířka a znechuceně se odvrátil. „Půjčím ti koště,“ trochu zlomyslně zvedl děda hlavu zpod žebříku a natáhl se pro smeták opřený o roh chalupy. Následující pokus o překonání mocné vrstvy prachu a pavučin byl korunován úspěchem a po obědě jsem se vybaven navíc respirátorem z doby covidové, vyšplhal až dovnitř. Stará almara bez dveří stála úplně v zadním rohu, za téměř neproniknutelnou hradbou harampádí, tašek a dřeva. Pomalu jsem se k ní propracovával a cítil, jak mi po krku stéká pot, na nějž se lepí zvířený prach z roztrhaného koberce, který ležel na podlaze, a pavučiny visící všude okolo. Přislíb zajímavé četby ve skryté knihovně mě ale hnal kupředu. Za tři hodiny se mi podařilo uklidit ten největší nepořádek a začal jsem se věnovat odborné činnosti. Nasadil jsem si respirátor a jal jsem se nahlížet s baterkou do útrob dřevěného tělesa. Na několika policích už ležela silná vrstva prachu, ale jinak se skříň zdála prázdná. „To je mi ale pěkná knihovna,“ mumlal jsem sám pro sebe, „není v ní nic než támhle jedna knížka.“ Sáhl jsem po ní a sfoukl šedou hmotu z jejího hřbetu. *Kronika obce Jetěvice, 1994* – ... Místo bylo vynecháno na datum posledního zápisu. Kam zmizely ostatní a proč je v knize polovina vynechaná, když se za tu dobu muselo odehrát tolik věcí? Slezl jsem z půdy s odhodláním to zvědět večer. Ten už vlastně byl, cvrkání cvrčků ohlašovalo spolu se šerem neodvratný příchod noci.

V knize jsem si přečetl jen pár zápisů, většina z nich byla správného charakteru a občas nějaký pohřeb nebo narození. Když jsem vešel, děda už seděl vevnitř a zahloubán nad dojedeným talířem, pozoroval dvě mury na stěně. Bylo nepřijemné dusno, z čela mi dál tekly kapky, ale když se vrátila do místnosti i babička, vysypal jsem na ně svoje otázky. „Proč je v celé knihovně jen jedna knížka?“ „Ty další se ztratily, jak jsem říkal,“ otočil děda hlavu. „A co bylo v těch jiných?“

Vždyť v téhle skoro nic není.“ „Víš, Šimone,“ vzdychla babička, pobíhající stále po kuchyni, „dříve se do knihy psaly veškeré události, radosti i napětí a bylo to místo vyjadřování emocí. Dneska je všechno na internetu a kdovídko a zážitky se předávají tam.“ „A už stačilo,“ děda zamumlal, za hekání se zvedl a odešel spát.

Když kohout druhý den vyskočil na kurník a spolu s prvními paprsky spustil svou rozladěnou ranní píseň, stál jsem už pod žebříkem připraven dokončit úklid, a především podívat se ještě do staré knihovny. Po dlouhé době se ve mně rozestřel zvláštně dětinský pocit tajemství. Pomalu jsem se vyšplhal nahoru a obešel jsem knihovnu z boku. Za ní bylo prohnuté prkno, dost prožrané a ztrouchnivělé, přesto na něj skříň zvláštním způsobem nasedala a zdálo se, jako by snad byla spojená se zdí. Zkusil jsem zatáhnout za prkno a ono se opravdu pohnulo. Jak bylo nečekaně těžké, vypadlo mi z ruky a zvedlo obrovskou vrstvu prachu. Když se oblak usadil, rozsvítil jsem baterku a nahlédl do štěrbiny za knihovnou. Za ní se nacházel poklad – archivářský. Byla tam dutina ve zdi napěchovaná kronikami s fotografiemi a zápisy. Ani jsem si je nevzal na slunce a jako desetiletý jsem se náruživě začel do první, kterou jsem našel.

„*Vypukla válka. – Kluci museli narukovat do legií. – Ztratili se. – Z deseti se vrátili dva.*“ Papír byl už dost starý, stoletý, ale chvějící se ruka, která to psala a nešťestí posledních slov bylo patrné i po takové době. V knize bylo pochopitelně více zpráv, někdy útržky z novin vložené mezi stránky, ale zlomové části byly k nepřehlédnutí. Další dvě knihy byly z období první republiky, čtvrtá začínala v roce 1937. „*Braňme se! – Ztratili jsme Sudety. – Protektorát. – Koběrovi jednoho ukryli. – Koběru zastřelili. – Zastřelili zbytek rodiny. – Němci tu špiclují. – Osvobození!*“ Následovala kniha z období komunismu a socialismu. „*Sebrali nám statky. – Chodí tu tajní. – Vydírají Mládka.*“ „To je děda,“ vykřikl jsem. „*Zatkli ho. – Podepsal.*“ Poznal jsem babiččino písmo a v tom vedru jsem se klepal zimou. Zaklapl jsem knihu a uklidil ji zpátky. Rychle jsem slezl dolů a vyběhl do nedařlého lesa. Ve stromech šuměl vítr a slunce probleskovalo jehličím.

Každá kniha byla historickým unikátem a přečtením se člověk dozvěděl úplně všechno. Běhal mi mráz po zádech. Tolik utrpení i radostí, které se udály v této malé vesnici u Vltavy je koncentrováno v jednom zapadlém regálu u mých prarodičů. Pochopil jsem, proč se děda o knihách raději nezmiňoval. Když jsem se vrátil z lesa a zeptal se babičky na její písmo, nebyla chvíli schopná slova. Otřela

si oči kapesníkem, posadila se na zelenou lavičku přede dveřmi a řekla mi: „Naše zážitky jsou nezapomenutelné. Jejich připomínání v nás probouzí jakousi nostalgii, již se náš děda zatvrzele brání, jelikož by byl naměkko. Nezlob se za to na nás, po jistém čase zanevřeme na to, co jsme prožili a jediné city tak zůstávají na papíře. O to silnější jsou.“

Historie je nezapomenutelná. Člověk se může uzavřít do sebe a neříct nic, nebo může napsat tisíce knih. Když je vytisknou, emoce autora se přesto ztratí. O to cennější a výmluvnější je držet ručně psanou kroniku, ačkoli se k ní musíme probíjet přes spleť pavučin do nejzapadlejšího regálu, a vždy stojí za to hledat tajemství starých knihoven...

SLOVO PŘEDSEDKYNĚ POROTY

Milí mladí spisovatelé, vážení příznivci literatury,

s radostí vám představuji sborník vítězných prací již 6. ročníku literární soutěže Cena Ivony Březinové. Letošní téma „Tajemství staré knihovny“ otevřelo dveře do světa plného fantazie, dobrodružství a nečekaných objevů.

Knihovny jsou magická místa. Skrývají v sobě nespočet příběhů, znalostí a tajemství čekajících na odhalení. Právě toto kouzlo jste ve svých pracích dokázali mistrně zachytit. Vaše texty nás zavedly do zaprášených regálů, mezi staré svazky a do zapomenutých zákoutí, kde se ukrývaly fascinující záhady.

S potěšením musím konstatovat, že úroveň prací se každým rokem zvyšuje. Porota měla nelehký úkol vybrat ty nejlepší z mnoha kvalitních textů. Vaše kreativita, představivost a schopnost vyprávět poutavé příběhy nás skutečně ohromily.

Zvláště bych chtěla vyzdvihnout, jak jste dokázali propojit minulost s přítomností. Mnozí z vás nechali staré knihy promlouvat k současným čtenářům, vytvořili jste mosty mezi generacemi a ukázali, že moudrost ukrytá v knihách je nadčasová.

Nesmírně mě těší, že v době digitálních technologií stále nacházíte kouzlo v tištěných knihách a knihovnách. Vaše nadšení pro literaturu a psaní je inspirativní a dává naději, že tradice vyprávění příběhů bude žít i v budoucnosti.

Děkuji všem účastníkům za jejich odvahu sdílet své příběhy. Velké poděkování patří také učitelům, rodičům a všem, kteří mladé autory podporují v jejich tvorbě. Vaše role v rozvoji literárních talentů je neocenitelná.

Věřím, že psaní vám bude i nadále přinášet radost a pomáhat vyjádřit vaše myšlenky a pocity. Pamatujte, že každý příběh, který napíšete, je jedinečný a má hodnotu.

Ať vás knihy a psaní provázejí celým životem!

S pozdravem „psaní pomáhá“,
Markéta Dočekalová
předsedkyně poroty

SLOŽENÍ POROTY

Předsedkyně poroty:

Mgr. Markéta Dočekalová,

scenáristka, spisovatelka a lektorka tvůrčího psaní. Autorka mnoha televizních scénářů, tří románů a více než pěti učebnic tvůrčího psaní. Obor přednáší na vysokých a vyšších odborných školách, pořádá také vlastní kurzy tvůrčího psaní a vede začínající autory při psaní prvních knížek. Řídí literární agenturu MÁM TALENT, která podporuje začínající autory. Vlastní a provozuje MÁM TALENT nakladatelství, které vydává učebnice a naučnou literaturu z oblasti tvůrčího psaní a také prvotiny talentovaných autorů. Osobní web: www.tvurcipsani.cz

Bc. Anna Burdová,

spisovatelka, redaktorka a spolupracovnice literární agentury MÁM TALENT. Věnuje se psaní knížek pro děti, vydává u prestižního nakladatelského domu Albatros Media. Některé její pohádky byly dokonce zdramatizovány Českým rozhlasem a jsou vysílány dětem na dobrou noc. Nově nabízí autorům také službu tzv. knižního koučingu.

Ing. Věra Fleknová,

pedagožka na ZŠ a SŠ s desítkami let pedagogické praxe, lektorka tvůrčího psaní, editorka. Kromě jiného autorka několika středoškolských skript a odborné literatury. Redaktorka literární agentury MÁM TALENT.

PhDr. Marie Formáčková

Dvacet let pracovala v časopise Vlasta, kde byla od roku 1989 šéfredaktorkou, později byla šéfredaktorkou Květů a TV Revue. Od roku 2000 se věnuje publicistice a psaní knih. Více jak deset let také vyučovala, a to na střední průmyslové škole grafické a ve středním odborném učilišti ve věznici v Jiřicích. Je autorkou dvou stovek knih.

Karolína Matušková, Dis.

redaktorka literární agentury MÁM TALENT. Působí v TV Nova v rámci post-produkční činnosti. Studovala multimediální obor a literárně-scenáristické psaní na vyšší odborné škole v Praze. Ve volném čase se věnuje tvorbě krátkých filmů.

Bc. Vladimír Meduna,

redaktor literární agentury MÁM TALENT, absolvoval bakalářské studium na filozofické fakultě Univerzity Pardubice. Zde absolvoval semináře tvůrčího psaní a ediční i nakladatelské práce pod vedením spisovatele Dr. Antonína Kudláče. Zkušenosti s redaktorskou prací získal mimo jiné v internetovém periodiku StudentPoint.cz. V literární agentuře působí jako redaktor od jejího vzniku.

Mgr. Jindřiška Mendózová,

scenáristka, dramaturgyně, spisovatelka. Autorka stovek televizních scénářů a několika knih pro dospívající. Za povídky pro děti a teenagery získala v minulých letech čestná uznání v USA. Tvůrčí psaní studovala na univerzitách v Barceloně (Španělsko) a v Guayaquilu (Ekvádor). Působí i jako pedagog v oboru scénáristiky, je také autorkou učebnice scénáristiky.

Anna Vrátná,

redaktorka literární agentury MÁM TALENT. Klavírní a pěvecká pedagožka v hudební škole. Literárně-scenáristické psaní studovala na Vyšší odborné škole publicistiky v Praze. Věnuje se rovněž tvorbě písňových textů.

Mgr. Thea Vieweghová,

je redaktorka na volné noze, pedagožka a spolupracovnice literární agentury Mám talent. Dlouhodobě pracovala v oblasti vzdělávání, je autorkou několika učebnic, natáčela edukativní videa pro základní školy. Nyní rediguje především odborné texty a zároveň se připravuje na online výuku českého jazyka zejména pro domškoláky.

Pořadatel soutěže:

NADAČNÍ FOND

GABR][ELIS

pod záštitou:

IVONY BŘEZINOVÉ

a

Národní knihovny České republiky

Národní knihovna
České republiky

NADAČNÍ FOND GABR] [ELIS

Fond byl založen v roce 2015 jako firemní nadační fond za účelem podpory aktivit neziskových organizací v České republice. Za cíl podpory si fond vytyčil **4 ZÁKLADNÍ PILÍŘE**, které se zaměřují na péči o osoby trpící Alzheimerovou chorobou, péči o fyzicky postižené osoby, péči o lokální kulturní památky a na vzdělávání mládeže. **VÝZNAMNÁ SPOLUPRÁCE** byla v tomto směru navázána s Alzheimer nadačním fondem a Centrem Paraple.

Fond také podporuje menší hudební soutěže a lekce pro děti a mládež. Nově podporuje mezinárodní projekt Trenggiling Conservation Program, který se zabývá ochranou ohrožených luskounů na Sumatře.

Ve spolupráci se svým patronem, spisovatelkou dětských knih Ivonou Březinovou, začal fond v rámci projektu **PSANÍ POMÁHÁ** pořádat literární talentovou soutěž pro děti a mládež, pro kterou získal významného partnera, Národní knihovnu České republiky.

ŠÍŘE PODPORY, zaměřená na více různorodých témat, je motivována snahou šíření informací, a tím i jisté osvěty o možnosti přispívat i formou malých finančních částek. **VIZE FONDU** proto hledí do delší budoucnosti, s cílem propojit silné partnery, ochotné se zapojit do společného úsilí a znásobit tak co nejvíce pozitivní dopad této charitativní aktivity.

ZÁKLADNÍ PRINCIP FINANCOVÁNÍ FONDU vychází ze spolupráce firem podnikajících v oboru reklamních propisek a nabízejících značku **PEN-MASTER**. Svoji obchodní činností napomáhají k vytváření zisku, z něhož jsou odváděny finanční prostředky na podporu cílů nadačního fondu a zároveň prostřednictvím svých distribučních sítí šíří informace o charitativních tématech.

CHCETE PODPOŘIT AKTIVITY FONDU?

Nakupujte reklamní propisky z nabídky PenMaster u našich partnerů. Jejich seznam najdete na www.psanipomaha.cz/podpora.

Více informací na
www.psanipomaha.cz

IVONA BŘEZINOVÁ

Původně vyučovala literaturu na Pedagogické fakultě v Ústí nad Labem, ale většinu svého profesního života je spisovatelkou na volné noze. Píše knihy především určené dětem a dospívajícím. Baví ji střídat nejrůznější žánry a hledá stále nové a nové náměty. Její knihy získaly řadu ocenění a jsou přeloženy do osmnácti jazyků. Během dvaceti let absolvovala Ivona Březinová víc než dva tisíce autorských čtení a besed, protože setkávání se čtenáři považuje za součást svého povolání. Je nositelkou Řádu rytířů krásného slova a patronkou Alzheimer nadačního fondu a Nadačního fondu Gabrielis.

Pro Nadační fond Gabrielis napsala v roce 2018 knihu pohádek *To si piš!*, kterou vydalo nakladatelství JaS. Z každé prodané knihy je věnováno 10 Kč do NF Gabrielis na podporu literárního talentu dětí a mládeže.

Další knihy najdete na
www.brezinova.cz

Národní knihovna
České republiky

Národní knihovna ČR je jednou z nejstarších českých veřejných knihoven. Má postavení státní příspěvkové organizace a jejím zřizovatelem je Ministerstvo kultury ČR. Zákon ji definuje jako knihovnu s univerzálním knihovním fondem a specializovanými fondy. Zajišťuje rovný přístup ke službám, jež poskytuje. Je centrem systému knihoven, vykonává koordinační, odborné, informační, vzdělávací, analytické, výzkumné, standardizační, metodické a poradenské činnosti.

Samostatnou součástí NK ČR je Slovanská knihovna s fondem odborné světové slavistické literatury, zejména historické, filologické a politologické a vybrané původní literární tvorby slovanských národů.

Historie Národní knihovny sahá do 14. století. Císař a král Karel IV. daroval v roce 1366 tehdy Pražské univerzitě prvních několik desítek rukopisů.

Národní knihovna ve svých sbírkách uchovává množství nesmírně vzácných rukopisů. Kodex vyšehradský je zřejmě nejvýznamnějším a nejcennějším rukopisem chovaným v České republice. Podle odborníků byl určen pro královskou korunovací Vratislava II. 15. června 1086. Někdy bývá řazen k českým korunovačním klenotům. Evangeliář vznikl v některém z bavorských klášterních skriptorií. Rukopis objednal pravděpodobně některý z českých benediktinských klášterů.

Národní knihovna se řadí mezi nejvýznamnější evropské i světové knihovny. Soubor historické a novodobé literatury obsahuje více než sedm milionů dokumentů s ročním přírůstkem 70 tisíc titulů. Informace o dokumentech jsou dnes zpřístupněny v elektronické podobě podle mezinárodních standardů, postupně jsou digitalizovány vzácné rukopisy a ohrožené tiskoviny. Ročně knihovnou projde přes půl milionu návštěvníků, včetně více než 25.000 registrovaných uživatelů.

V roce 2019 uzavřela Národní knihovna ČR s Nadačním fondem Gabrielis memorandum o spolupráci v oblasti rozvoje literární soutěže pro děti a mládež. Pro vyhlášení výsledků soutěže poskytla prostory Klementina a v úzkém týmu organizátorů pak její zástupci pomáhají s přípravou dalšího rozvoje soutěže.

Hlavní partneři:

Odborný garant:

Společnost Adore s.r.o. působí na českém trhu s reklamními propiskami již od roku 2002, v průběhu let **se stala významným dodavatelem propisek** pro reklamní agentury a velkoobchody kancelářským zbožím. Obchodní politika je zaměřena pouze na spolupráci B2B s agenturními partnery, v rámci které je poskytována kompletní podpora prodeje v oblasti reklamních propisek.

V současné době zahrnuje nabídka **propisky od nejlevnějších** plastových, přes širokou nabídku kvalitních reklamních, **až po designové a značkové**. Pro náročnější zákazníky je v nabídce možnost individuálních Pantone barev, vlastních tvarů klipů (CLIP ART) nebo barevných kombinací u vybraných propisek.

Nabízené portfolio katalogových produktů je skladem v Praze, připravené k rychlému dodání zákazníkovi. Na skladové položky **nabízíme komplexní tiskové technologie**.

Pěči o agenturní partnery zajišťují profesionální obchodní týmy s regionální působností.

Kompletní přehled reklamních propisek od Adore s.r.o., sdružený pod značkou **PenMaster**, naleznete v nabídce mnoha reklamních agentur v České republice. Katalog k nahlédnutí najdete na stránkách **www.penmaster.cz**.

Adore s.r.o. se zároveň hrdě hlásí k firemní zodpovědnosti. Proto byl, v rámci rozvoje podpory neziskového sektoru, založen Nadační fond Gabrielis, z kterého jsou transparentně podporovány vybrané neziskové projekty v ČR. Od roku 2018 byla také spuštěna literární soutěž pro mladé talenty Cena Ivony Březinové. Nejlepší texty šestého ročníku soutěže si máte možnost přečíst v tomto sborníku.

Pen
MASTER

Psaní
pomáhá

Neváhejte, pište s námi a pomáhejte tak s námi!

www.adorepen.cz

Nová i tradiční média jsou velké dobrodružství. Vynikají svou pestrostí, inovacemi a rychlým rozvojem.

Mladí lidé a dobrodružství k sobě patří již tradičně. Není proto divu, že se mnoho z nich touží stát **novinářem, reportérem, moderátorem, kameramanem, scenáristou, produkčním, marketérem, kreativcem nebo třeba tiskovým mluvčím**. Publicistika, profesní škola médií, nabízí cestu ke splnění tohoto snu. Již 25 let!

Studenti si pod vedením profesionálů trénují na vlastní kůži mnoho mediálních profesí. Již během studia tak poznají, **v čem jsou dobří, jaké mají talenty a kam je srdce táhne**.

Součástí projektové výuky jsou školní Televize dot, rádio VYŠŠÍ HLAS, e-magazín Generace20 a reklamní agentura PRO.motion, studenti tak mají možnost vyzkoušet si oslovovat široké publikum, zdokonalovat se a experimentovat. Svou kreativitu rozvíjí v ProStory pro tvůrčí psaní.

Nedílnou součástí studia jsou povinné praxe v redakcích a komunikačních agenturách. Absolventi školy mají mezi zaměstnavateli vynikající pověst a je o ně **dlouhodobě vysoký zájem**.

www.vosp.cz

Literární agentura MÁM TALENT byla založena v roce 2013 scenáristkou Markétou Dočekalovou jako pokračování stejnojmenného celonárodního projektu zaměřeného na vyhledávání literárních talentů (projekt byl zahájen v roce 2011). Od té doby bylo u českých nakladatelství v zastoupení agentury vydáno přes 70 knižních autorských prvotin a objeveno několik výrazných literárních talentů. Agentura spolupracuje s většinou českých nakladatelství. Autorům nabízí zdarma možnost publikovat texty na literárním portálu www.mamtalent.cz a také celou řadu služeb, počínaje odborným posouzením literárního textu, až po pomoc při vydání vlastní knihy. Od roku 2022 spolu s Podzimním knižním veletrhem v Havlíčkově Brodě pravidelně uděluje literární ocenění „Talent roku“. Pro Nadační fond Gabrielis agentura zajišťuje komplexní odborný servis pro literární soutěž Cena Ivony Březinové.

literární portál: www.mamtalent.cz

agentura: www.mam-talent.cz

Alespoň jednu knížku z nakladatelství Albatros měl ve své knihovně v dětství téměř každý Čech. Ale většina spíš dvě, tři, deset... Jak to víme tak jistě? Albatros totiž v roce 2019 oslavil už své 70. narozeniny. Prvních dvacet let své existence sice prožil pod názvem Státní nakladatelství dětské knihy (SNDK), ale od roku 1969 až do dnešních dnů nacházejí děti a jejich rodiče na obálkách a hřbetech knih známé logo s křídly – logo Albatrosu.

V současnosti patří nakladatelství Albatros do velkého nakladatelského domu Albatros Media a.s. a každoročně vypouští do regálů knihkupectví více než 150 knížek pro malé i ty trochu větší děti (přibližně do 12 let). Vydává pro české čtenáře příběhy Harryho Pottera z pera Joanne K. Rowlingové, knížky Astrid Lindgrenové, Heleny Zmatlíkové, Josteina Gaardera, Václava Čtvrťka či Arnolda Lobela... Vedle toho samozřejmě stále objevuje nové a nové české i zahraniční autory a ilustrátory, jako jsou například Radek Malý, Aneta Františka Holasová, Michaela Fišarová nebo Ivona Březinová.

www.albatrosmedia.cz

Rodinný fotografický ateliér s kontinuální tradicí již od roku 1909. Hlavní zaměření je na klasickou produktovou a portrétní fotografii. Dále ateliér poskytuje kompletní grafické, tiskové a marketingové služby pro své zákazníky.

www.atelierhavelka.cz

Tiskárna a vydavatelství Žaket disponuje ofsetovým i digitálním tiskem včetně plotru pro realizaci velkoformátových tisků. Mimo klasických tiskovin tiskne i mapy pro orientační běh a startovní čísla. Vydává mapy Prahy, autoatlasy ČR a na zakázku zpracovává mapy měst i další tematické mapy.

www.zaket.cz

ISBN 978-80-907713-5-2

© 2024 NADAČNÍ FOND GABRIELIS

WWW.PSANIPOMAHA.CZ